לעבעדיק! פריילאך! יום-טוב-דיק!

לעבעדיקע צייטונג

יערלאכע אויסגאבע פון פארום קאמיטעט איד. קולט. געז.

דעם זונטאג 8.45 אוונט פונקט אין פרץ-זאל

שליסט אויך איין ליטעראריש מונ-קאלישע פראגראם

זון אויפגאנג — 6.5.
זון אונטערגאנג — 7.0.

די איינציקע אידישע צייטונג אין מערב קאנאדע עמבלירט אין 1910 דערשיינט

יעדן טאג

אידישע וואָרט

THE ISRAELITE PRESS

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

געגרי. וואלקנדיק, קילער

Vol. 21, No. 67. Winnipeg, Fri. April 3, 1931. Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת אין זונטאג פרייטאג טז' ניסן, תרצ"א.

מאשין ביקסן היטן ארדענונג אין ירושלים

שטארקע פאטרולן באוואכן די שטאט קעגן מענלאכע מוסולמאנישע אויסברוכן

ירושלים, אפר. 2.— מאשין ביקסן און געפאנצערטע אוטומאביל־לן היטן די ארדענונג אין שטאט דורך דער פסח וואך, אין וועלכער עס פאלט אויס דער מאכמע־ראנישער יום טוב "נעבי מוסא" (משה הנביא), ווען טויזנטער מאכמעדאנער זיי־נען עולה־רגל קיין ירושלים.

די רעגירונג האט מורא ניט נאר פאר מוסולמאנישע אויסברוכן קעגן אידן, נאר אויך פאר א קאמף צווישן די מוסולמאנער גופא. צווישן די אנהייננער פונ'ם נראנד־מופטי, און זיינע קעגנער צווישן די עולי־רגל פון חברון. זי האט דערפאר אין די סטראטעגישע פונקטן פון שטאט אויסגע־שטעלט מאשין־ביקסן און האט באשטעלט א שטארקן באוואפנטן פאטראל פון סאל־דאטן און פאליציסטן, מיט געפאנצערטע אוטומאביל־לן, צו היטן די ארדענונג אין שטאט.

דער "נעבי מוסא" יום טוב פאנגט זיך אן הייגט און האלט אן ביז אפריל 10טן.

די אנטי־מופטישע פארטיי איז אומצור־פרידן מיט דעם ווי דער מופטי האט פאר־טיילט דעם אראבישן הילף פאנד נעזאמלט נאך די ראיאטן פון אוגוסט, 1929. און אין אייניקע ערטער אין מען זייער שטארק אויפגערעגט קעגן דעם מופטי.

—(::)—

פאלא נעגרי גט זיך מיט רוסישן פרינץ

פאריז אפר. 2.— פאלא נעגרי, באריומ־טע קינא אקטריסע, האט געקראָגן אין נע־ריכט א גט פון איר מאן, פירשט סערגיי מידוואני, איידער זי אין הייגט אפגע־שוואומען קיין אמעריקע, וואו זי האט בדעה צו פראדוצירן איר ערשטע ריידנדי־קע בילד.

פירשט סערגיי איז א רוס. לעצטן יאנ־וואר האט די אפעראַ זינגערן מיס מערי מעקארמיק דערציילט אירע פריינט אין פאריז, אז זי וועט חתונה האבן מיט אים אזוי שנעל ווי ער וועט זיך גט'ן מיט פאלא נעגרי.

—(::)—

סירקין בר. נאצ ארב. פארב. פייערונג היינט

אן אינטערעסאנטע אוונט פייערונג ווערט פארבאריטעט פון סירקין בר. נאצ. ארב. פארבאנד אויף היינט (פרייטאג), אפריל 3טן, 9 אוונט, אין פאלקס־שול.

דאס פראגראם פונ'ם אוונט באשטייט פון א ליטעראַרישער אפטיילונג, ווי א לע־בעדיקער צייטונג, שמועסן, נעזאנג, צוביים א. א. וו.

אלע מיטגלידער ווי אויך אלע נאענטע און סימפאטיזירער זיינען איינגעלאדן.

פארזאמלונג פון שריי־בער פאראיין זונטאג

א פארזאמלונג פון וויניפעגער אידישן שרייבער פאראיין וועט פארקומען זונטאג, 5טן אפריל, 3 אזייגער, אין קאפאל פון "דאס אידישע וואָרט". חברים ווערן גע־בעטן צו קומען אין צייט. וויכטיקע פראגן צו פארהאנדלען.

נעזעלשאפטלאכער קאלענדער

פרייטאג, אפריל 3

ב. זארעצקי: "די טענצערן", פון אפא־טאשו, ביי ארב. אודיטאריע יוגנט ליי־קע פוע"צ, 8.30 אוונט, אין פרי־שול.

פראגע און ענטפער אוו., ביי איד. ארב. קולטור צענטער, אין פריידייס טעמפל.

ארגאניזאציע פארזאמלונג ביי הנער העובד, 8.30 אוונט, פארבאריטונגען צו אוונט און נעווערקשאפטן קאמפיין.

זונטאג, אפריל 5

טיי פון בנות שלום פאר ת"ת ביי מרס. גארבער, 522 ראפערין עווי., 8.30 אוו.

ליט. אוו. מיט באטייליקונג פון אווער־באך, קאבאפער, כהן און לאנינסקי, 8 נ. מ. אין נאצ. הענ. שול.

טיי לכובת א"י מארק ביי מרס. באגיטש 97 אייקינ סט. 2 ביז שפעט.

טיי פון מוטער פאראיין ביי א. ר. פ. ט. שול ביי מרס. פרידמאן, 319 סט. דושאנס עווי., 2.30 ביז שפעט.

"סילווער טי" פון מעזיריטשער ליידיס אייד. ביי מרס. לובאטא, 618 סעלקירק.

"סילווער טי" פון ליידיס אקז. לינת־הצדק ביי מרס. סטיין, 191 עגדריזס סט., 2.30 ביז שפעט.

טיי פון שטאט קאמיטע ביי מרס. מ. טשעטשיק, 18 קאטידראל עווי, 2 — 10

בריידזש פון ליידיס אקז. רוט. היב. סיק בעג. אין 140 אלפערד עווי, 8 נ.מ.

פארווייולונג ביי לינקע פוע"צ 8 נ.מ., אין 395 סעלקירק עווי.

אלגעמ. פארזאמ. פון וופנ. אייד אסו. (אנשט. דינסט.), 10.30 פרי, 551 מעינגנס

יערלאכע טיי אין מושב זקנים 2 — 11 אלגעמ. פארזאמ. פון ריסייל גראפערס אסו., 3 נ.מ. אין נייער ת"ת

אלגעמ. פארזאמ. פון ארב. הילפס נעז. 2.30 נ.מ. אין פר. טעפפל. וויכט. פראגן

מאנטאג, אפריל 6

דר. מייטערס וועגן נערוון קראנקהייטן ביי קינדער, 8.30 אוונט, אין פאלקס שול

מ. בלאשטיין וועגן לאנדסמאנשאפטן פאראיינען, ביי ניקאלאיעווער הילף פאר־איין, 8.30 אוונט אין פריידייס טעמפל.

דינסטאג, אפריל 7

פארזאמ. פון מוטער פאראיין פון ת"ת 8.30 אוונט.

מיטוואך, אפריל 8

מאנע און קאנצערט פאר א וויכטיקן צוועק, אין 240 מאניטאבא עווע.

דאנערשטאג, אפריל 9

קאלאסאלער חסידים באל, 8.30 אוונט. אין פרץ זאל.

פארזאמלונג פון זעלבסטביל־דונג קלוב. פארלעזונג פון מרס. אלענין.

יערלאכער מאנע פון יונגע פרויען סיס־טערהוד אין ראזלענר גארדנס.

"קאלעקשאן" ביי פראפאיסקער פרויען און מענער נעו., אין אונטערשטן צימער פון פרי־ראינסטיטוט (אנשטאט דינסטאג).

פרייטאג, אפריל 10

מארקסיסטישער קלאס פון איד. ארב. קולט. צענטער, 8.30 אוו., אין פר. טעמפל

זונטאג, אפריל 12

טענ־טאג פאר דער ת"ת. אויפזיכט: מוטער פאראיין פון ת"ת.

פינאנץ־באריכט פון מאנ. פרי לאגן 10.30 פרי, אין 239 מאניטאבא עווע.

ליט מוז. קאנצערט, 8.30 אוו., אין פע־לעס טעאטער. רייכע פראגראם. אראנזש. פון סטרייק קאמפערענץ.

טיי פון ליידיס אקזיליערי פון בית יעקב שול, 2 ביז 12 נ.מ., אין שול.

יערלאכע פארזאמלונג און וואלן פון תלמוד תורה זונטאג

וויכטיקע פראגן וועלן פארהאנדלט ווערן

די יערלאכע פארזאמלונג און וואלן פאר תלמוד תורה, ווייל דא וועלן פארהאנדלט ווערן פראגעס וואס האבן צו טאן מיט דער צוקונפט פון דער אינסטיטוציע, און וויכ־טיקע רעפארמען וועלן פארגעשלאגן ווערן.

דער סדר־היום פון דער פארזאמלונג וועט זיין: 1. פרעזידענטס באריכט; 2) באריכט פון קאמיטעטן; 3. וויכטיקער פראגעקט צו רעארגאניזירן די תלמוד תורה און 4. וואלן פון דירעקטארן.

די פארזאמלונג וועט זיין איינע פון די וויכטיקסטע אין דער געשיכטע פון דער תלמוד תורה, אין דער אינסטיטוציע וועט דארפן אנטשיידן ווערן.

צענדליקער פראגן וועלן דארפן גע־ענטפערט ווערן פון בירגער אין צענ־זום וואס פאנגט זיך אן יוני 1

די צען יאריקע פאלקס־ציילונג אין קאנ־נאדע וועט זיך אנפאנגען 1טן יוני, און אן נע'נט.

ארמיי פון "צענדליקער טויזנטער "עגומע־ראמאן" וועלן זיך פארשפרייטן איבער'ן גאנצן לאנד צו בלויז צייכנדיק די בי־פעלקערונג נאר אויך פארצייכענענדיק יע־דע איינצלהיים וועגן יעדן איינוואוינער פון לאנד. אין וויניפעג אליין וועלן זיין באַ־שעפטיקט 200 ענומעראטארן, וועלכע זיי־נען שוין באשטימט געווארן.

42 פראגן אין די מינימאלסטע צאל וואס וועט געשטעלט ווערן צו יעדן איינ־וואוינער. שטאטיקע איינוואוינער וואס האָ־בען גרויסע גערטנער וועלן דארפן ענטפערן נאר אויף 10 פראגן. געשעפטסלייט, פאב־ריקאנטן און א. וו. וועלן האבן נאר אנדע־רע פראגן צו ענטפערן, און פארמערס וועלן דארפן ענטפערן אויף אזויפיל ווי 107 פראגן.

צווישן די פראגן וואס וועלן געשטעלט ווערן זיין די פאלגנדיקע:

נאמען און אדרעס.

האט איר אן איינענע היים, און אויב יאָ: וויפל איז עס ווערט, אויב נערונגען, וויפל רענט צאלט איר.

דער כאראקטער פון דער דירה, — א באזונדער הויז, אן אפארטמענט און א. וו.

פון וועלכע מאטעריאלן דאס הויז איז געבויט.

מין: מאן אדער פרוי.

מופטי, און זיינע קעגנער צווישן די עולי־רגל פון חברון. זי האט דערפאר אין די סטראטעגישע פונקטן פון שטאט אויסגע־שטעלט מאשין־ביקסן און האט באשטעלט א שטארקן באוואפנטן פאטראל פון סאל־דאטן און פאליציסטן, מיט געפאנצערטע אוטומאביל־לן, צו היטן די ארדענונג אין שטאט.

דער "נעבי מוסא" יום טוב פאנגט זיך אן הייגט און האלט אן ביז אפריל 10טן.

די אנטי־מופטישע פארטיי איז אומצור־פרידן מיט דעם ווי דער מופטי האט פאר־טיילט דעם אראבישן הילף פאנד נעזאמלט נאך די ראיאטן פון אוגוסט, 1929. און אין אייניקע ערטער אין מען זייער שטארק אויפגערעגט קעגן דעם מופטי.

—(::)—

פארזאמלונג פון שריי־בער פאראיין זונטאג

א פארזאמלונג פון וויניפעגער אידישן שרייבער פאראיין וועט פארקומען זונטאג, 5טן אפריל, 3 אזייגער, אין קאפאל פון "דאס אידישע וואָרט". חברים ווערן גע־בעטן צו קומען אין צייט. וויכטיקע פראגן צו פארהאנדלען.

דריי יונגע אינגלאך קריגן שווערע שטראפן פאר גנב'ענען און שעדיקן הייזער

דריי נאנע יונגע אינגלאך, וועמעס נע־מען עס ווערן ניט ארויסגעגעבן צוליב זיי־ער יוגנט, זיינען נעכטן אין קינדער־געריכט פאראורטיילט געווארן צו דריי יאר טורמע יעדערער אין סטאוני מאונטען, — פאר בא'גנב'ענען און צעשעדיקן א צאל היימען אין וויניפעג.

די דריי אינגלאך האבן זיך אנערקענט שולדיק אויף 32 קלאגעס פון איינברעכן זיך אין גנבה. ניט צעקוקט אויף די טרערן פון די מוטערס וואס האבן געבעטן רחמים פאר זייערע קינדער איז ריכטער האמילטאן פון קינדער געריכט, כאטש ער איז געווען טיף בעגרירט, דאך פארבליבן אומבויגזאם: די קינדער, האט ער געזאגט, זיינען שוין ליידער פארהארטשעוועט פארברעכער. דער עלטערער פון זיי, וועלכער איז איצט 17 יאר אלט, האט שוין אנגעפאנגען זיין פאר־ברעכערישע קאריערע אין 1924, ווען ער איז געווען בלויז 11 יאר אלט, און איז דר־נעלמעסיק פארגעבראכט געווארן פארן גע־ריכט. דער צווייטער האט אנגעפאנגען זיין פארברעכערישע קאריערע אין 1923, און דער דריטער — אין 1925.

אויסער וואס זיי פלעגן בא'גנב'ענען הייזער, פלעגן זיי ברעכן און שטעכן וואס עס פלעגט זיך מאכן אונטער די הענט אין די איינגעבראכענע הייזער. אין איינציקע הייזער האבן זיי אנגעטאן גוואלדיקן שאדן, צעשמעטערנדיק דאס מעבל.

צוויי פון די אינגלאך האבן אויפגענומען דעם אורטייל גאנץ גלייכגילטיק. בלויז איי־נער פון זיי איז געווארן בלייך דערהערנדיק דעם שווערן אורטייל.

—(..)—

באוואוסטער עקאנאמיסט וועט קומען קיין קאנאדע אויספאר־שען ווייץ פראגע

לאנדאן, אפריל 2.— סער דזשאשיא סטעמפ, גרויסער עקאנאמיסט אין פינאנ־סיר, איז נעכטן אפגעשוואומען פון דאנען נאך קאנאדע מיטן צוועק אנצופירן די אויספאהרשונג אין דעם תבואה פארקויף אין דער דאמיניאן.

"איך פאר, טייל־ווייז, פאר א "איסטער האלידיי" האט דער דזשאשיא נעזאגט, איידער ער איז אפגעפאהרן פון לאנדאן, "און אויך אויף דער בקשה פון דעם קאנא־דער פרעמיער מיניסטער און דער רעגירונג, כדי צו ארויסהעלפן זיי מיט אן עצה בנוגע ווייץ פראגן".

היינט ערשטע אויפפירונג פון גאסט־דאלירנדיקער טרופע אין קווינס

יעקב קאהען (בערלין)

עני ליליען

נאך א וואקאצייע, וואס האט כמעט גע־דויערט א נאנצן סעזאן, וועלן די וויניפע־גער אידן, ליבהאבער פון אידישן טעאטער זיך איצט קאנען דערפרייזן, א־דאנק דער יעקב קאהען (בערלין) פרופע. וועלכע איז איצט אריינגעפאהרן אין וויניפעג און וועט שפילן אין קווינס טעאטער עטלאכע פאר־שטעלונגען.

היינט (פרייטאג) און מארגן (שבת) אוונט וועט די קאמפאני אויפטרעטן אין נעקוטען אין וויניפעג מיטוואך, איז עס געווען צו שפעט צו דרוקן "פאסטערס", דערפאר דערווארטעט די קאמפאני אז אלע וויניפעגער אידן וועלן לעזן די נייעס אין "דאס אידישע וואָרט", וועגן זייער אויפ־טריט היינט אוונט אין קווינס טעאטער, און זיי דערווארטן צו שפילן היינט און מארגן פאר נעפאקטע הייזער.

ווייט ערשטע אויפפירונג פון נאסט־דאלירנדיקער טרופע אין קווינס

יעקב קאהען (בערלין)

עני ליליען

שפילערן (פרוי פון דעם נוט־באקאנטן שוישפילער און פארפאסער אייזידאר ליל־יען): אאסטע, קלארא האניקמאן; פילפ לאסקאווסקי, כאראקטער שוישפילער, קאם פאוויטאר און מוזיקער, וועלכער האט נע־שפילט אין וויניפעג מיט יאר צוריק און ער האט דא געמאכט דעם גרעסטן דער־פאלג; העלען אפעל, גלענצענדע סובריטן; איזיז גאלדשטיין, סאול דושאוועפסאן, לר־איס מארקוס און איידא קאהען (בערלין).

צוליב דעם וואס די קאמפאני איז אנ־נעקומען אין וויניפעג מיטוואך, איז עס געווען צו שפעט צו דרוקן "פאסטערס", דערפאר דערווארטעט די קאמפאני אז אלע וויניפעגער אידן וועלן לעזן די נייעס אין "דאס אידישע וואָרט", וועגן זייער אויפ־טריט היינט אוונט אין קווינס טעאטער, און זיי דערווארטן צו שפילן היינט און מארגן פאר נעפאקטע הייזער.

היינט אין "דאס אידישע וואָרט"

אין דער דאזיקער סעריע וועלן אויך באהאנדלט ווערן די תפיסות אין וועלכע די דאזיקע אלע משיחים זיינען דערשינען אין דיעלעצטע אקצן הונדערט יאר און וועט אזוי ארום אריינגעמען פאלגנדע תפיסות אין אידישן לעבן: —

די שחיטות פון די "נוסעי הצלב"
דיגירושים פון שפאניע און פראטונאל
די קבלה און בעלי הקבלה אין צפת
די גזרות ת"ח
די עליה פון די חסידים קיין ארץ ישראל

אין אנדערע

די סעריע איז געשריבן פון אונזער מיטארבעטער

יוסף שפירא

וועמעס פריערדיקע סעריעס וועלכע זיינען דערשינען אין "דאס אידישע וואָרט", האבן ארויסגערופן גרויס צופרידענהייט ביי אונזערע לעזער

די ארטיקלען זיינען געשריבן אין א לייכטער שפראך און וועלן זיין אנציענער פון אנפאנג ביז צום סוף.

אנב - אורחא

פון מארק

וועגן פארשידענע זאכן

אביסל האסענמאטישע מאראל. — מהיפות" אין דער קאנאדער אויסגאבע. — וואס זיינען מיר? — "מוישען" פארטעט מען מיט פאסויניצעס. — תורה א גוטע סחורה.

זיינען אידן א מינדערהייט אין קאנא־דע?

די פראגע איז אנומלט דיסקוטירט גע־ווארן אין דער קווינבעקער לעגיסלאטור. ווען מען האט פארהאנדלט די שול פראגע, איינער פון די מיניסטערן, א. ראוויר, האט דערקלערט, אז אין קאנאדע איז דא בלויז איין אפיציעל אנערקענטע מינדערהייט, די פראנצויזישע, און עס וואלט געווען גע־פערלאך צו שאפן א נייע מינדערהייט אין קאנאדע.

פאר מיר איז עס ניט איינגאנצן קלאר, פאר וואס ס'איז מער געפאר צו האבן דא נאר א אידישע, אוקראאינישע און א. וו. מינדערהייט, פונקט ווי מיר האבן שוין א פראנצויזישע.

אט וועט דאך דער דורכשניטלאכער אמעריקאנער, למשל, זאגן, אז עס וואלט געווען געפערלאך צו שאפן אין די פאראיי־ניטעד שטאטן א פראנצויזישע מינדער־הייט, אבער ווען מען פרעגט דעם זעלבן מוסיו דאוויר, וואלט ער זיכער אויסגע־לאכט זיך דערפון: וואס עפעס א געפאר? אדרבא...

און אט זיינען דאך מוסיו דאווידס לאנדסלייט שטארק אויפגעבראכט אויף דער סאסקאטשעוואנער רעגירונג, וועלכע באטראכט די אנערקענונג פון דער פראנ־צויזישער מינדערהייט אין דער פראווינץ פאר א געפאר, און באשטיינקט די סעפעציע־לע רעכט פון דער פראנצויזישער באפעל־קערונג.

אבער וואס עפעס נאר דאס? אט זיינען דאך אונזערע פראנצויזישע מיטבירגער גוואלדיק אויפגעבראכט אויף דעם קר־לוקס קלאן, וואס עטמפט קעגן קאטאליקן. זיי דולדן אבער ביי זיך אליין די "נאגליוס" וואס זיינען נאך גרעסערע שווינדלער אז מיאוס'ערע פינסטערלינגען פון די קלענ־סטע. נאר זיי צילן זייער גיפט קעגן אידן...

* * *

אבער למאי זאלן מיר פראביבל האבן אויף פראנצויזן, ווען עס זיינען דא אידלר קעס וואס בעטן זיך אליין מען זאל זיך מיט זיי ניט רעכענען?

בעת יענער דבאטע האט זיך אפגערופן פיטער בערקאוויטש, דער אידישער פאר־שטייער אין דער לעגיסלאטור, וועלכער האט יארן לאנג נעקעמפט קעגן איר. שולן ביז ס'איז אים געלונגען, און ער האט אזוי נעזאגט:

"ניין. אידן ווילן נארניט אז מען זאל זיי באטראכטן ווי אן אפיציעלע מינאריטעט. זיי זיינען קאנאדער פון אידישן אפשטאם, ניט מער און ניט ווייניקער".

נאטירלאך, האט זיך ס. דאוויד אנגע־כאפט אן דער דאזיקער דערקלערונג: אט זעט איר, הייסט עס, אידן אליין ווילן ניט באטראכט ווערן פאר א מינדערהייט...

* * *

און אזוי קומט עס אויס, אז מיר זיינען ניט קיין מינדערהייט.

וואס זשע דען זיינען מיר?

אז מיר זיינען פון אידישן אפשטאם, דאס לייקנט ניט אפ אפילו מר. בערקא־וויטש.

און אז מיר זיינען קאנאדער, איז פאר אונז ווידער קלאר ווי דער טאג.

אבער וועלכע קאנאדער זיינען מיר פארט, באלד ווי ס'איז דא אן אנערקענטע מערהייט און אן אנערקענטע מינדער־הייט? באלד ווי מיר זיינען ניט מיר, נאר מיר מוזן באלאנגען צו איינער פון די צוויי־טא צו וועמען פון זיי?

דאס דארפט איר ווייט ניט זוכן. די בערקאוויטשעס גייען אלעמאל מיט דער מערהייט, וואו ס'איז זיכערער...

פאר אט דער אסימילאטארישער פאלי־טיק האבן מיר שוין ניט איינמאל געצאלט הויכע פרייזן, — מיר פוילן, לכשל, וואו אידישע אסימילאטארן האבן פריער גע־האלפן דער רוסישער רעגירונג צו רוסיפי־צירן פוילן, און וואו די פוילישע מינדער־הייט אין דער צווייטער אויפערע איז דערנאך געווארן א מערהייט אין פוילן.

* * *

איך האב שוין לאנג ניט געהערט ווי מארק אידענעס קריגן זיך. און איך גע־דיינק מער ניט זייער רייכן לעקסיקאן פון זידל ווערטער.

איך נעדיינק אבער, אז אזעלכע קריגע־רייען פלעגן ניט באשטיין פון ארגומענטן, נאר פון טויט קללות און זידלערייען, און ווער עס פלעגט בעסער קאנען שילטן און האט געוואוסט מער זידל ווערטער, יענער צד פלעגט ארויס דער זיגער.

אינזער אידיש־קאמוניסטישע פרעסע (אמווייניקסטנס אין אמעריקע און קאנא־דע) באנוצט זיך מיט אט די זעלבע מארט־אידענע מעטאדן, און בנוגע קעגנער ווערן באנוצט וואס ווייניקער ארגומענטן און וואס מער קללות און זידלערייען.

דאס איז איינס פון די צוויי: אדער קיין ארגומענטן זיינען טאקע ניטא, אדער זיי פילן, אז אויף זייערע לעזער ווערן אמ־בעסטן ווירקן קללות און זידלערייען.

מערקווירדיק איז, אז די ענגלישע קא־מוניסטישע פרעסע אין וועלכער עס שרייבן אפט די זעלבע פארשווינען וואס אין דער אידישער, אין דער טאן א סך א מער אנ־שטענדיקער, כמעט א מענשלאכער.

דאס ווייזט, מיט וואס פאר א פאראכ־טונג די קאמוניסטישע שרייבער באציען זיך צום אידישן וואָרט און צום אידישן לייענער.

ביי דעם אידישן לייענער, גלויבן זיי אפנים, איז דער געשמאק אזוי פארדארבן, אז זיין אפעטיט קאן מען נאר אויפרייצן מיט אזעלכע "טייערע" געווירצן, און זיין קאפ איז אזוי פארשטאפט, אז קיין ערלא־כע ארגומענטן קאן ער ניט פארטראגן.

* * *

אין ניר־יארק האט מען דו טעג אנטרעקט א באנדע וואס פלעגט גנב'ענען ספר־תורה'ס.

תורה איז נאך פארט א סחורה...

דרייי אינגלאך אין פרץ זאל

לעבעדיקע צייטונג

מיט מילדרעד בענעט, שוועסטער פון פרעמיער ר. ב. בענעט, ווי זי זעט אויס לויט איינער פון אירע לעצטע פאטאגראפיעס.

אטאוואה, אפר. 2.— פרעמיער בענעט האט אנאנסירט די פארלאבונג פון זיין שוועסטער מילדרעד מיראזאן צו ווילאם דאנקאן הערדיזש, פון אטאוואה. די חתונה וועט קירצלאך נעפייערט ווערן.

—(..)—

רעגיסטראציע פון קינ־דער אין ת"ת די טעג פון חול המועד

די יערלאכע רעגיסטראציע פון קינדער פאר'ן נייעם זמן פאר דער תלמוד תורה פאר אלע קלאסן, און באזונדערס פאר'ן קינדער גארטן, פאנגט זיך אן דעם זונטאג, חול־המועד, פון 10 פרי ביז 1 נ. מ. און וועט פארגעזעצט ווערן מאנטאג, אפריל 5טן, פון 7 ביז 9 נ. מ. און זונטאג, אפריל 12טן, 10 פרי ביז 1 נ. מ.

אלע עלטערן וועמעס קינדער לערנען אין ת"ת מוזן אומבארונגען קומען פרעזע־לאך צו רעגיסטרירן זייערע קינדער פאר'ן נייעם זמן. אן א רעגיסטראציע קארטל וועלן קינדער ניט קאנען באזוכן די קלאסן זונטאג אפריל 12טן. נייע רעגיסטראציעס מוזן אויך דורכגעפירט ווערן פון די עלטערן פערזעזלאך.

—(::)—

"לעבעדיקע צייטונג" זונטאג אין פרץ זאל

די "יערלאכע אויסגאבע" פון דער "לע־בעדיקער צייטונג" פונ'ם פארום קאמיטעט פון דער אידישער קולטור נעזעלשאפט וועט דערשיינען דעם זונטאג, 8.45 אוונט, אין פרץ זאל, מיט דער באטייליקונג פון די בעסטע הומאריסטישע קרעפטן אין שטאט.

דאס פראגראם וועט זיין א לעבעדיקע און א יום־טוב'דיקע. אויסער דער "לעבע־דיקער צייטונג" וועלן זיך אויס'ן פראגראם באטייליקן: "די יונגע פיאנא קינסלערן, מארגארעט פראסאון; דר. פעדלמאן, זייער א קורצע רעדע אויבער א וויכטיקער טעמע. און ב. שעפס, — "א פארלעזונג וואס איר האט נאך קיינמאל ניט געהערט".

איינטריט דורך פרייער זאמלונג ביי דער טיר.

—(:-:)—

ליטעראַרישער פסח אוונט אין נאציאָנאל העברייאישער שול

א ליטעראַרישער פסח־אוונט קומט פאר אין דער נאציאָנאל העברייאישער שול, זונטאג, חול־המועד פסח, אפריל דעם 5טן, 8 אוונט.

אין פראגראם — א דעבאטע איבער דער פראגע: "צי אינטערעסירט אדער נאציאָנאליזם אין דער הויפּ־מאטיוו פונ'ם אידישן רענעסאנס".

עס נעמען אנטייל די לערער אווראבאך און קאבאקער און תלמידים פון דער מיטל שול: מוני אווראבאך, הענדין, כהן און לאנינסקי. אלע זיינען איינגעלאדן.

—(::)—

8 אידן צווישן 77 וואס האבן גע־קראָגן "סקאלערשיפּס" פון "גו־גענהיים מעמאָריעל פאונדיישן"

ניו־יארק, אפריל 1 (איטא).— אכט אי־דען געפינען זיך צווישן די 77 געלערנטי גאווליסטן, פעטען, סקולפטארן, מאהלער און אנדערע קינסלערן, וועלכע האבן גע־קראָגן "סקאלערשיפּס" פון דער "דושאן סיימאן גוגינהיים מעמאָריאל פאונדיישן" לויט א דערקלערונג וואס דער סעקרעטאר פון דער "פאונדיישן", הענרי אלען מאו, האט היינט געמאכט צו דער אידישער טע־לעגראפן אגענטור". זיכן פון די אכט אידן, וועלכע האבן געקראָגן די "סקאלערשיפּס" זיינען אמעריקאנער און איינער איז פון ארגענטינע. די "סקאלערשיפּס" באטרעפן 2.500 דאלאר יעדער.

ווייכטיק פאר די לעזער

איר האט געוויס באמערקט אין א צאל פון די נעשעערע אנאנסן אין "דאס אידישע וואָרט", אז זיי אנטהאלטן "קופּאָנען", וועלכע מען קאן אויס־שניידן און זיי ארויסשיקן צו דיארטרטיזערס.

מיט די דאזיקע קופּאָנען קאנט איר אפט באקומען פריי ווערטפולע זאכן: אמאל פעפלאך נוצלאכע שפייז, אמאל ביכלאך מיט וויכטיקע עצות ווי אזוי צו באקומען דיר בעסטע רעזולטאטן פון געוויסע ארטיקלען, און אמאל ניט עס אייך אויך די מעגלאכקייט צו קויפן ביליגער.

אין היינטיקער אויסגאבע וועט איר געפינען אן אנאנס פון וועלכן איר קאנט בענעפיסירן צו געווינען א ווערטפולן פרייז — די העכסטע באלאי־נונג איז $250. די פירמע פון דעם דאזיקן אנאנס וועט אויסטיילן 100 פרייזן אינ'ם ווערט פון טויזנט דאלאר. באטייליקט זיך אין דעם קאנטעסט, דאס איז געמיינט פאר אייך.

איר וועט דערמיט אויך באהילפיק זיין "דאס אידישע וואָרט". איר־ווערט אדער נעמט ביים לעצטן געבורטסטאג.

לאנד וואו געבארן.

פאטערס געבורטס לאנד.

מוטערס געבורטס לאנד.

איר וועט איינגעוואנדערט קיין קאנאדע.

אויב נאטורא־ליזירטער בריטישער אונ־טערטאן, ווען נאטורא־ליזירט.

לאנד פון וועלכן איר זייט א בירגער.

ראסן אפשטאם (ענגליש, פראנצויזיש, אידיש, איריש, סקאטש, דייטש, א. א. וו.)

קאנט איר ריידן ענגליש? פראנצויז־זיש?

שפראך אויסער ענגליש און פראנצויזיש גערעדט ווי א מוטער־שפראך.

רעליגיע.

קאנט איר לייענען און שרייבן?

באשעפטיקונג (אין פאל פון א פרוי און א מוטער וואס ארבעט ביי דער הויז, ווערט זי קלאסיפיצירט ווי "האומעמייקער").

אינדוסטריע אדער געשעפט אין וועלכע איר זייט באשעפטיקט.

סך־הכל פארדינסטן פאר'ן יאר זינט יוני 1טן, 1930.

אויב איר ארבעט איצט ניט, פארוואס?

וויפל צייט געווען אומבאשעפטיקט פאר די לעצטע הדשים?

צווישן די פראגן אין דא אויך איינע, אויב די פאמיליע באזיצט א ראדיא.

יערלאכע פאראיין פון בירגער אין צענ־טראל

ווערן אויסגעקליבן

יערלאכע אויסגאבע פון פארום קאמיטעט איד. קולט. געז.

דעם זונטאג 8.45 אוונט פונקט אין פרץ-זאל

לעבעדיקע צייטונג

שליסט אויך איין ליטעראריש מונ-קאלישע פראגראם

THUR. APRIL 2, 1931.

"כאורי"
אזוינס ניט געזעהען

Classified Sectio

סלאסיפיצירטער אפטיילונג
3 מאנאטן. $2.15
6 מאנאטן. $4.00
1 יאר. $7.50

ערזענלאכעס
PERSONAL

לייף אינשורענס
ווו האבן א פאליסי און ניט דאר־פיר דער ראַרטן דאס און ניט האבן.
P. A. TEMPLETON
807 Electric Railway Cham
Phone 89 688

טייפרייטערס
ס' סייל, רעמינגטאן, אנדערוואוד. וואודסטאק און א. וו.
T. A. WEIR
Ph 28 800 247 Notre Dame Ph

אפיס פורניטשור פארלאנגט
פאר מזומן געלט.
KILSHAW'S
Auctioneers
Canada Bldg. Phone

AACTIVE MESSENGER TRANSFER
פירניטשור געמופט
PH. 26 062 121 ALBE

CARD READING
אויף קארטן און פראגעס פארענט־ווערט רעכענען ניט מיין באשטימטן 25 קענערי סטריט.

SEMO SKIN REM
קוזטמא. פסאריאזיס, אלע הויט־ייטן. אויסערלאכער קאנסער גע־בראאוונוקס און פלעקן אויגנטער אן וויטיינקן. $1 און $2 א פלעשל. מעיל אדרעס אויסגעפילט. גאנצע ארבעט גאראנטירט
C. H. McDONALD, L.M.
252 Kennedy St. Win

ערנט זיך טייפרייטן
נט זיך מיט א קאפּיע פון "טאוטש טייפרייטער אינסטרוקטאר", א שער קורס וואס לערנט טייפינג ווערצער צייט. פרייז 30 סענט.
H. NEWALL
220 Bannatyne Ave., Wi

ווו אווערקאוטס נעגייט צום מאס. ווענאפאן צו קאוטס און וועסטס. יר קאנען צופאסן צו אייערע"
DOMINION TROUSER
טער אסארטמענט פון פעטערנס אין קאנאדע.
290 PORTAGE AVE. WPG
(Over Lyceum Theatre)

גד הענד קעש רעדושיסטערס
יר זוכט א גוטן סעקאנד הענד דזשיסטער. קומט מיט זעט אונזער סטאק פון נענוצטע רעדושיסטערס ר ספּעציעלע גידעריקע פריזן. טערמינגו. קיין אינטערעסט. אזן עדזשיסטער אין נאראנטירט.
PHONE 86 293 354 DONAL
THE NATIONAL CASH REG
COMPANY OF CANADA, LI

פאר רענטן
FOR RENT

ענטן א שיינעס דריי רום סוויט טיק אפּארטמענט. מעסיקע רענט. ון צום קערטייקער, סוויט "די", 56 668.

ענטן א זעקס רום מאדערנע הויז. זיך ווענדן צו
MISS PATTERSON—465 Flor

ורענטן 3 רומס מיט א באד, שיינע און גרויסע רומס, אפ־ס. פריוואטער אריינגאנג, אין סטעלא עווענוי. זיך ווענדן אין פלארא עווענוי.

רענטן א סטאר, גוט פאר א גראָ־ון קאנדעקשענערי. גוטער לאקיי־יף פעלקירק עווע. זיך ווענדן אין ס דעפארטמענט סטאר.

רענטן א 5 רום קאטעדזש. מען לד אריינכומען. 539 קינג סטריט. פלארא. נאענט צום מארקעט. נירט 151 21.

רענטן צוויי גרויסע רומס, פאסיק פארל. מעסיקע רענט. דייסע וואָ־אד, נוצן פון טעלעפאן. 621 אלפ־ענוי, טעלעפאן 608 57.

רענטן א גרויסע ליכטיקע רום, פאר א באַ' א־דר מיידל, מיט ס באדר. נוצן דעם טעלעפאן. טע־רס 089 54.

טעלע פארלאנגט
SITUATION WANT

ענער בוקקיפּער אין ווייליק אנצו־ארבעט ביי דער שטונדע. אינקאם פאפירן אויסגעפילט. טעלעפאנירט

ריטייזט אין "דאס אידישע ר" — עס וועט זיך אייך באצאלן

מר. ווייסמאַן, מענעדזשער פון
דעינטי וויהייט
וועט מיט פאַרגעניגן געבן א דאָלאַר פאַר יעדן ווייס פלעק וואס

דעינטי וויהייט
וועט ניט אַרויסנעמען פון אירגענד וועלכן קאַטאַן אָדער לינען אַרטיקל

20¢
א פלעשל

נעדיילקס דעינטי וויהייט קאָסט בלויז 20 סענט און ווען איר בריינגט אייער דעינטי וויהייט פלעשל צו דעם נראָסערימאַן וועט איר צוריק קריגן 3 סענט.

די דאָזיקע פריינען זיינען בלויז פאַר ווייסע.

DAINTY WHITE

ברודער מאָרד
העכסט אינטערעסאַנטער און שפּאַנענדער ראָמאַן

(פאָרטזעצונג)

— נו, נוט, זאָל זיין, אז איך בין ניט געקומען גלאַט אזוי.

— איך האָב באַלד געוואוסט, אז איר זוכט עפּעס ביי מיר. איר זייט ניט געקומען צום גראַבן גאַטליב אום אַנצוקוקן מיין שענק.

— וואָס קאָן איך דען ביי אייך זוכן?

— הערט מיין הער, איר זייט אַן אַנענט פון . . . — האָט דער גראַבער גאַטליב אַרויסגעפלאַצט.

— איך בין דאָך א פרעמדער אין שיקאַגאָ.

— דאָס ווייס איך אויך, ווייל איך קאָן אַלע נעהיימע אַנענטן פון דער שיקאַגער פּאָליציי. איר זייט א פרעמדער.

—ווען איר ווייסט אַלעס, דאַרפט איר דאָך ווייסן פון וואַנען איך בין, — האָט דער פרעמדער געענטפערט מיט א שמייכעל.

— איך וואָלט געזאָגט, אז איר זייט פון נריאַרק, איר רעדט אַבער ניט ווי אַן אַמעריקאַנער, — איר זייט אַן ענגלענדער.

דער פרעמדער האָט א ווינק געטאָן, אז ער איז ווירקלאַך אַן ענגלענדער.

— מיין הער, איך פאַרשטיי, אז איר קאָנט ניט ריידן דאָ, אין שענק. גייט אַרויס דורך דער גרויסער טיר און וואַרט א פּאָר מינוט און איך וועל עפענען א זייטיקע טיר וועלן מיר אַריינגיין אין א באַזונדערע צימער און מיר וועלן קאָנען כאַפּן א שמועס.

דער פרעמדער האָט ווידער א ווינק געטאָן, אז ער איז דערמיט איינפאַרשטאַנען.

אין א פּערטל שטונדע אַרום איז דער פרעמדער געזעסן אין גראַבן גאַטליבס צימער.

— נו, אויסגעשאַפן, — האָט דער גראַבער גאַטליב געזאָגט, — וואָס קאָן איך טאָן פאַר אייך?

— איר פאַרדיענט געוויס אויך מיטיענס לאַקאַלן? — האָט דער פרעמדער געפרעגט.

—מ יין הער, מיטן גראַבן גאַטליב רעדט מען ניט אַזוי. זיין ניט קיין חכם, גייט ניט אַרום מיט מיר, ווי א קאַץ אַרום א שיסל מיט הייסער זופּע.

דער פרעמדער האָט פאַרביסן דן ליפּן. אזא גראַבקייט האָט ער אויך פון דעם גראַבן גאַטליב ניט דערוואַרטעט. ער האָט איינגעזעען, אז מ'מוז בייטן די טאַקטיק.

—איר האָט רעכט, מר. גאַטליב.

— איך בין ניט קיין מיסטער, איך בין דער גראַבער גאַטליב, זאָגט, וואָס דאַרפט איר?

— איך בין פון לאָנדאָן און בין געקומען קיין שיקאַגאָ פאַר א פאַרברעכער.

— אַלזאָ, פאַר וואָס זייט איר געקומען צו מיר? איך בין ניט מער ווי א שענקער.

— מען האָט מיך געשיקט צו אייך.

— ווער?

— אַנאַפילד, וועלכער האָט אַן אַגענטור פון פּריוואַט דעטעקטיווס.

— א, איך קאָן אים גוט.

— ער האָט מיר געזאָגט, אז איר קאָנט מיר באַהילפיק זיין צו געפינען, וועמען איך זוך, — האָט דער פרעמדער געזאָגט פריי און אָפן.

— אי דוואַלט פיליייכט געקאָנט אייך באַהילפיק זיין, איך ווייל עס אָבער ניט.

— פאַר וואָס?

— ווייל איך ווייל ניט.

— ווען מען זאָל אייך אָבער גוט באַלויינען?

— דאָס זיינען אַנדערע ווערטער! דעם גראַבן גאַטליב קאָן מען אָבער ניט אָפּקויפן מיט א קלייניקייט.

— מען וועט אייך געבן אזא באַלוינונג, אז איר וועט זיך קאָנען אָפּזאָגן פון אייער שענק און מיט פּראַצענטן פון אייער געלט.

די אויגן פונד גראַבן גאַטליב האָבן אָנגעהויבן צו פלאַמען, ווי די אויגן פון א הונגעריקן וואָלף.

— וואָס מיינט איר? — האָט ער אויסגערופן, ווי פיל געלט קאָן מען אַלזאָ דערביי פאַרדיענען?

— צען טויזנט פונט סטערלינג, — האָט דער פרעמדער געזאָגט רואיק.

— צען טויזנט פונט סטערלינג, וויפיל דאָלאַר איז עס?

— אַן ערך פופציק טויזנט דאָלאַר.

— פופציק טויזנט דאָלאַר איז שיין געלט, מיט פופציק טויזנט דאָלאַר קאָן איך דאָך לעבן ווי א רייכער מאַן און זאָגאַר הייראַטן.

— וועמען ווילט איר דען הייראַטן?

— די באַבא יאַגאַ פונם אַנדערן שענק.

— איר זייט דאָך אָבער צערניקט, איר זייט אַך שונאים איינער דעם צווייטן?

— דאָס מאַכט ניט אויס, מיר זיינען איצט שונאים, ווייל מיר זיינען קאָנקורענטן, ווען איך זאָל האָבן געלט, וואָלט טאַבסי מיך געהייראַט.

— דאָן האָט איר דאָך א גוטע געלעגנהייט צו פאַרדיענען געלט און צו הייראַטן אייער טאַבסי.

— נאַרט איר מיך ניט אָפּ?

— איר קאָנט אויף מיר פרעגן אין באַנדיקן קאַנטאָר.

— נוט, איך נעם אָן אייער פאָרשלאָג, וואָס זאָל איך אַלזאָ טאָן? וואָס פאַרלאַנגט איר פון מיר?

— איך זוך א מענטש, וועלכער האָט באַגאַנען אין לאָנדאָן א סך פאַרברעכנס און האָט באַשווינדלט טויזנטער מענטשן.

— ווייסט איר אָבער אויף געוויס, אז ער געפינט זיך אין שיקאַגאָ?

— איך ווייס עס פאַר געוויס.

— ער האָט דאָ געוויס אַן אַנדער נאָמען.

— ער האָט זיך געגעבן אַן אַנדער נאָמען און גייט שטענדיק מאַסקירט.

— הערט! אויב איר ווילט איך זאָל אייך העלפן אויסזוכן דעם דאָזיקן מאַן, מוזט איר מיר זאָגן ווי ער האָט געהייסן אין לאָנדאָן, און וואָס פאַר א נאָמען האָט ער זיך אָנגענעבן אין אַמעריקע.

— דאָס ווייס איך ניט, — האָט דער פרעמדער געזאָגט, ווען איך זאָל וויסן וואָס פאַר א נאָמען ער האָט זיך געגעבן און ווי אַזוי ער גייט אָנגעטאָן אין אַמעריקע, וואָלט איך צו אייך ניט געקומען.

— איך קאָן אייך נאָר זאָגן, אז ער איז געקומען קיין אַמעריקע ניט אַליין. ער פירט זיך אַרום מיט צוויי אַנדערע פאַרברעכער, וועלכע די לאָנדאָנער פּאָליציי זוכט שוין פון לאַנג.

דאָס האָט געעפנט דעם גראַבן גאַטליב די אויגן. ער האָט אָנגעהויבן צו פאַרשטיין, אז די דריי מענטשן וועלכע האָבן ביי אים געזונגען א מיטינגס לאָקאַל, דאַרפן זיין די געזוכטע דריי פאַרברעכער. ער איז אָבער געווען געגוג קלוג און דורכגעטריבן, ניט צו זאָגן אַזוי גיך, אז ער וויים שוין ווער זיי זיינען און אז זיי קומען צו אים.

— אַן א נאָמען און אַן געוויסע צייכנס איז שווער צו געפינען א מענטש אין שיקאַגאָ אין א צייט ווען עס קומען אַן יעדן טאָג טויזנטער מענטשן, האָט דער גראַבער גאַטליב געזאָגט קאַלטבלוטיק.

—מיסטער באַנפילד האָט מיר געזאָגט, אז איר זייט גוט באַקאַנט מיט דער אונטער וועלט אין שיקאַגאָ, און אז איר האָט שוין ניט איינמאָל מיטגעהאָלפן אויסזוכן א פאַרברעכער, — האָט דער פרעמדער אַמעריקע.

— נאָנץ ריכטיק, ווען מען זאָגט מיר א נאָמען און מען גיט מיר אַן אייניקע צייכענישן פון דעם מענטש, וועלכן מען זוכט, קאָן איך אים געפינען, איר אָבער קומט צו מיר און זאָגט מיר קורץ און שאַרף, זוך און געפין, — דאָס איז אוממעגלאַך.

— דאָן טוט מיר לייד וואָס איך האָב אייך אומזיסט באַמיט, האָט דער פרעמדער געזאָגט און האָט זיך אויפגעהויבן פון זיין שטול.

— בלייבן זיצן, — האָט דער גראַבער גאַטליב קאָמאַנדירט.

דער פרעמדער האָט זיך צוריק געזעצט.

— מיין הער, איר גיט מיר דאָ א גאַנץ שווערע אויפגאַבע. זוכן א מענטש וועלכן איך קאָן אַן ווייס ניט. איז ניט אַזוי לייכט, גיט מיר אַמווייניקסטנס צייט צו באַקלערן זיך.

— ווען יס זאָל זיין לייכט און מען זאָל קאָנען געבן צייט, ווי פיל מען וויל, וואָלט מען דאָך ניט געגעבן א באַלוינונג פון צען טויזנט פונט סטערלינג. האָט דער פרעמדער באַמערקט. מיינט איר ווירקלאַך, אז די מענטשן אין ענגלאַנד שליידערן זיך אַזוי פיל טויזנטער פונטן? ווען מען וויל פאַרדיענען געלט, מוז מען עפּעס אויפטאָן, עפּעס באַווייזן.

— איר האָט רעכט. איך קאָן דאָך אָבער ניט אַרויסנעמען פון דער קעשענע דעם מאַן וואָס איר זוכט. האָט דער גראַבער גאַטליב געענטפערט, איר מוזט מיר גיבן א וואָך צייט, איך זאָל זיך קאָנען אַרומקוקן, זוכן, טראַכטן, נאָכשפּירן, ביז איך וועל געפינען דעם מאַן, וועלכן איך דאַרף.

— א וואָך צייט, — האָט דער פרעמדער געלאַכט, — דאָס איז צופיל.

— ווי איך זע, האָט איר צו מיר קיין צוטרוי ניט.

— פון וואַנען זעט איר עס?

— איך פאַרשטיי עס. מען האָט אייך געזאָגט, גייט צום גראַבן גאַטליב, — אָבער פאַרטרויט אים ניט אַלעס, ווייל ער קאָן וועלן פאַרדיענען פון ביידע זייטן, ווער־עס באַצאָלט אים בעסער דעם דינט ער.

— ווען איר רעדט מיט מיר אזוי אָפן־האַרציק, מוז איך אייך זאָגן, אז עס איז ווירקלאַך אזוי, ווי איר זאָגט.

— איך קאָן מיינע ליגן, — אָהנ דער גראַבער גאַטליב געבראָמט, — איך ווייס וואָס מען האָט אייך געזאָגט, אָבער איך מוז זיך פאַרט באַקלערן.

דער פרעמדער האָט געטראַכט אייניקע מינוט און האָט דאַן געענטפערט.

— ווען וועט איר מיר גיבן א ענטויט אַנטוואָרט?

— ניט פריער?

— ניין.

— דאָן וועל איך קומען איבערמאָרגן.

מיט די דאָזיקע ווערטער האָט דער פרעמדער געוואָלט זיך אויפהויבן און אַוועקגיין, פּלוצלונג האָט ער זיך עפּעס דערמאָנט, און ער האָט געפרעגט.

—קאָנט איר ניט אַן אַלטן מאַן, א בלינדן, וועלכער גייט אַרום מיט א טאַטער און זינגט לידער אין די שענקען.

— געוויס קאָן איך אים. דאָס מיידל איז זייער שיין און מען רופט זי די ראָזע פון שיקאַגאָ.

— וואָס ווייסט איר וועגן איר און אים?

— איך ווייס, אז ער איז מיינער א לאַנדסמאַן.

— פון וואַנען זייט איר דען?

— האָט איר דען ניט דערקאָנט, אז מיין נאָמען איז א דייטשער? דער בלינדער זינגער קומט אויך פון דייטשלאַנד.

— ווי קומט ער אָבער קיין אַמעריקע?

— דאָס וויים איך ניט.

— קומט ער אָפט אין אייער שענק?

— ניין צו מיר קומט ער ניט, ווייל צו מיר קומען ניט אַזעלכע מענשן וועלכע זאָלען ליב האָבן זיינע לידער. ער קומט אָבער זייער אָפט אין טאַבסיס שענק.

— ווער איז די טאַבסי?

— דער צווייטער שענק לעבן מיינעם, זיי רופן די ווירטן באַבא יאַגאַ. איך אָבער רוף זי טאַבסי, ווייל איך קאָן זי שוין פון לאַנג.

— ווייסט איר מיר גאַרנישט וועגן דעם אַלטן מאַן אין זיין טאַטער?

— איך ווייס, אז אַלע יונגעלייט פאַרלירען זיך אין דער ראָזע פון שיקאַגאָ.

— וועל איך היינט טרעפן דעם אַלטן היינט אָוונט אין שענק פון דער דאָזיקער באַבא יאַגאַ.

— ער קומט אַהין זייער אָפט. די מאַטראָסן האָבן אים ליב און טאַבסי וועט זיך אויפהענגען פאַר דער ראָזע פון שיקאַגאָ.

— דאָן, א גוטע נאַכט!

דער פרעמדער האָט באַצאָלט דעם גראַבן גאַטליב פאַרן ווין און זיך אַוועקגענאָנען דורך דער הינטער טיר, ווי ער איז געקומען.

ווען ער איז אַרויסגעגאַנגען פון שענק האָט דער גראַבער גאַטליב אָנגעהויבן צו ברומען צו זיך אַליין.

— די וועלט אויסשטעלונג איז דאָך א גוטע זאַך. זי האָט מיר געבראַכט הינער וועלכע ליינן גאָלדענע אייער. דער דאָזיקער מאַן קאָנט ניט ריידן דאָ, אין שענק. גייט אַרויס דורך דער גרויסער טיר און וואַרט א פּאָר מינוט און איך וועל עפענען א זייטיקע טיר וועלן מיר אַריינגיין אין א באַזונדערע צימער און מיר וועלן קאָנען כאַפּן א שמועס.

דער פרעמדער האָט ווידער א ווינק געטאָן, אז ער איז דערמיט איינפאַרשטאַנען.

אין א פּערטל שטונדע אַרום איז דער פרעמדער געזעסן אין גראַבן גאַטליבס צימער.

— נו, אויסגעשאַפן, — האָט דער גראַבער גאַטליב געזאָגט, — וואָס קאָן איך טאָן פאַר אייך?

— איר פאַרדיענט געוויס אויך מיטיענס לאַקאַלן? — האָט דער פרעמדער געפרעגט.

—מ יין הער, מיטן גראַבן גאַטליב רעדט מען ניט אַזוי. זיין ניט קיין חכם, גייט ניט אַרום מיט מיר, ווי א קאַץ אַרום א שיסל מיט הייסער זופּע.

דער פרעמדער האָט פאַרביסן דן ליפּן. אזא גראַבקייט האָט ער אויך פון דעם גראַבן גאַטליב ניט דערוואַרטעט. ער האָט איינגעזעען, אז מ'מוז בייטן די טאַקטיק.

—איר האָט רעכט, מר. גאַטליב.

— איך בין ניט קיין מיסטער, איך בין דער גראַבער גאַטליב, זאָגט, וואָס דאַרפט איר?

— איך בין פון לאָנדאָן און בין געקומען קיין שיקאַגאָ פאַר א פאַרברעכער.

— אַלזאָ, פאַר וואָס זייט איר געקומען צו מיר? איך בין ניט מער ווי א שענקער.

— מען האָט מיך געשיקט צו אייך.

— ווער?

— אַנאַפילד, וועלכער האָט אַן אַגענטור פון פּריוואַט דעטעקטיווס.

— א, איך קאָן אים גוט.

— ער האָט מיר געזאָגט, אז איר קאָנט מיר באַהילפיק זיין צו געפינען, וועמען איך זוך, — האָט דער פרעמדער געזאָגט פריי און אָפן.

— אי דוואַלט פיליייכט געקאָנט אייך

יהודה לייב אַסטראָוו ע"ה
מיר דריקן אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל צו איטע אַסטראָוו, צו די קינדער, צו די שוועסטער און צו דער גאַנצער משפחה אין זייער שווערן פאַרלוסט. די ציים זאָל הייל אייערע צעוויטיקטע הערצער און איר זאָלט שוין מער פון קיין צער ניט וויסן.
מר. און מרס. לייבע קאַפּלאַן
און פאַמיליע
641 פּלאַרא עוועניו.

יהודה לייב אַסטראָוו ע"ה
מיר באַדויערן זייער דעם פאַרלוסט פון אונזער גוטן מיטגליד, און מיר דריקן אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל צו דער פרוי און קינדער אויף דעם פאַרלוסט פון זייער ליבן מאַן און פאָטער. מיר ווינשן זיי און דער גאַנצער משפחה געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.
ניקאָלאַיעווער הילפס פאַראיין

יהודה לייב אַסטראָוו ע"ה
צו איטע אַסטראָוו און אירע קינדער אונזער האַרציקסטן מיטגעפיל אין זייער גרויסן פאַרלוסט. שטאַרקט אייך, איטע, אין אייער איצטיקן מאַמענט און זייט א מוטער צו אייערע קינדער.
ווינאַקור און פּראַטקין
פאַמיליעס
391 קאַלערזש עוועניו

יהודה לייב אַסטראָוו ע"ה
מיר דריקן אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל צו איטע אַסטראָוו, צו די קינדער, צו די שוועסטער און צו דער גאַנצער משפחה אין זייער שווערן פאַרלוסט. די ציים זאָל הייל אייערע צעוויטיקטע הערצער און איר זאָלט שוין מער פון קיין צער ניט וויסן.
מר. און מרס. מעקס גוטקין
און פאַמיליע
346 באַראוס עוועניו.

יהודה לייב אַסטראָוו ע"ה
צו אייך איטע. לייזער, רבקה און יאַנקל, ווי אויך צו גיטע ראַשע גוטקין און רחל לייאַנס, און צו דער גאַנצער משפחה. אונזער טרייסט און מיטגעפיל אין אייער גרויסן פאַרלוסט. שטאַרקט אייך, איטע, צוליב אייערע קינדער וועלכע נויטיקן זיך אין אייך.
מאַרים און צירע גוסין
און פאַמיליע

יהודה לייב אַסטראָוו ע"ה
מיר דריקן אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל צו איטע אַסטראָוו, צו אירע קינדער דריקן מיר אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל אין זייער גרויסן פאַרלוסט. מיר ווינשן זיי און דער גאַנצער משפחה געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.
מרס. סלאַווסקי און פאַמיליע
88 בענערמאַן

יהודה לייב אַסטראָוו ע"ה
מיר דריקן אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל צו איטע אַסטראָוו, צו אירע קינדער דריקן מיר אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל אין זייער גרויסן פאַרלוסט. מיר ווינשן זיי און דער גאַנצער משפחה געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.
מר. און מרס. מעקס שטיין
און פאַמיליע
333 נאָטר דיים עוועניו.

יהודה לייב אַסטראָוו ע"ה
צו מרס. אַסטראָוו, צו די קינדער און צו דער גאַנצער פאַמיליע דריקן מיר אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל אין זייער גרויסן פאַרלוסט. מיר ווינשן זיי געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.
מר. און מרס. וו. גוטניק
און פאַמיליע
822 מענגנוס עוועניו

יהודה לייב אַסטראָוו ע"ה
מיר דריקן אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל צו איטע אַסטראָוו, צו דער פרוי און קינדער אויף דעם פאַרלוסט פון זייער ליבן מאַן און פאָטער. מיר ווינשן זיי און דער גאַנצער משפחה געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.
מר. און מרס. מעקס שטיין
און פאַמיליע
333 נאָטר דיים עוועניו.

יהודה לייב אַסטראָוו ע"ה
מיר דריקן אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל צו איטע אַסטראָוו, צו דער פרוי און קינדער אויף דעם פאַרלוסט פון זייער ליבן מאַן און פאָטער. מיר ווינשן זיי און דער גאַנצער משפחה געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.
ניקאָלאַיעווער הילפס פאַראיין

זויערקייט
פאַראורזאַכט קאָפּזייטיקן

ווען אין אייער מאָגן איז פאַראַן צוזאַמענגענען צו אַרבעטן און אפילו פאַרגעלינגנס איז א צו גרויסע אַנשטרענגונג, דער אפּעטיט גייט פאַרלאָרן; די פאַרדייאונג איז שוואַך; די גאַנצע סיסטעם לייד עס.

לאַבאָראַטאָריע טעסטן ווייזן אז א זויערקייט צושטאַנד קומט צוליב טעות'ן אין אונזער מאַדערנער דיעטע. איר דאַרפט אָבער ניט וואַרטן צו האָבן טראַבל מיט אייער דיעטע.

נעמט א פולע לעפל פיליפּס' מילק אָף מאַגנעזיאַ.

דאָס וועט נעטראַליזירן דעם אַיבערפלוס זויערקייט מאַמענטאַל; וועט אייך מאַכן צו פילן ווי א נייער מענש אין בלויז עפּלאַכע-מאַמענטן.

נעמט אַביסל ווען הארץ ברענענט, קאָפּווייטיקן, ניט־גוטקייט, נודנעסייט, אומפאַרדייאונג אָדער איבלקייט ווייזן אז די פאַרדייאונג סיסטעם ווערט צו זויער. ווען איר דערפילט קאַלט אָדער איר פילט פויל, שוואַך, פאַרשטאָפּט פיליפּס' מילק אָף מאַגנעזיאַ האָט א צאַרטע אָפּעיר ווירקונג.

אַנגענעם צו נעמען. אינדאָרסירט פון דאָקטוירים פאַר 50 יאָר אַן צונגשערי־בען איבעראַל. פאַר מענער, פרויען און קינדער. די ריכטיקע אין שטענדיק א פיליפּס; דאָס קאָן ניט געמאַכט ווערן אין טאַבלעט פאָרם. עס טראָגט שטענדיק דעם נאָמען "פיליפּס" פאַר אייער באַשיצונג.

געמאַכט אין קאַנאַדע.

נעמאַן, מעגנוסאָן, מאַנדעל, ליפּמאַן, ווייסמאַן, ליפּמאַן, ווייסמאַן, ליפּמאַן, ווייסמאַן

1 טאָג
געדיינקט אז מיר קאָנען אייך געבן באַדינונג אויב איר פאַרלאַנגט. דריי קליינינג
אין אַלע אייערע אָדער פאַרבן
37 266, PERTH DYE WORKS LTD.
נ. ב. פאַרטנאָי, מענעדזשער

WINNIPEG AUTO PAINTING CO.
עקספּערטן אין פאַרריכטן פענדערס און באַדיס; אפּהאַלס־טערינג און ־זוקאָ אַרבעט. עסטימייטס געגעבן פריי.
Henry Shipper and Jake Fireman, Props.
PHONE 24 527
Res. 501 890
253 ELLEN ST.
(Near Logan Ave.)

זינדיק בלוט

א חכמה שפּאַנענדער ראָמאַן פון דעם אידישן לעבן אין אַמעריקע

פון א. ר.

(פאָרזעצונג)

זי האָט גענומען לויפן אַרום דער מאַשין. אין האַרצן האָט איר געצייטערט. און זי איז געווען שטאַרק צעטומלט.

און מיט אַמאָל:

—דזשיש! דזשיש! שנעלער!

דזשיש איז אַרויס פון א דראַג סטאָר וואָס איז געווען אויף דער אַנדערער זייט גאַס.

דזשיש האָט ברייט געעפנט די אויגן:

— וואָס איז געשעען?

— שנעלער דזשיש! שנעלער.

זי איז גלייך אַריין אין דער מאַשין. און דזשיש איז אויך געוואָרן דערשראָקען. ער האָט נישט פאַרשטאַנען וואָס דאָ האָט פּאַסירט, נאָר זעענדיק וו ביטרים איז אויפגערעגט און דערשראָקן איז ער גלייך אַריינגעשפּרונגען אין דער מאַשין,

לאַנגער שלאָף מאַכט ווידער פריילאַך די בייבי

"אונזער בייבי פלעגט זיך אויפוועקן עטלאַכע מאָל א נאַכט, ביז מיר האָבן אָנגעפאַנגען צו געבן איר אַביסל פּאַסטאַריאַ נאָך איר לעצטן מאָלצייט". האָט געזאָגט א מוטער פון אייאָוואַ. "דאָס קינד איז געשלאָפן געשמאַק פון דער ערשטער נאַכט און דאָס האָט אים געמאַכט צו אויסזען פיל א סך בעסער". בייבי ספּעציאַליסטן אינדאָרסירן פלעטשערס פּאַסטאַריאַ: און מיליאָנען מוטערס ווייסן ווי אַזוי די דאָזיקע פון ריינער גרינצייג, ניט שערלאַכע צוגרייטונג העלפט בייבים און קינדער, מיט בויך־ווייטיק, פאַרשטאָפונג, פאַרקילונגען, דייעריאַ און א. וו. די פלעטשער אונטערשריפט איז שטענדיק אויף דעם ראַפּער פון ריכטיקער פּאַסטאַריאַ. היט זיך פון נאָכגעמאַכטע.

האָט א ריס געטאָן זיך פון אָרט און די מאַשין האָט זיך א טראָג געטאָן שנעל איבער דער גאַס.

ערשט איצט האָט זיך ביטרים געגרעמען אַרויסיקן: דער אָדרעס איז ביי איר. און זי איז שוין אויף די שפּורן פון איר ברודער, סעמ'ען. מען דאַרף נאָר זיך צוואיילן. מען דאַרף גלייך אויף מאָרגן נאָכן פרי פאָרן אַהין וואו סעם געפינט זיך. מען טאָר עס נישט אַפּלייגען . . .

דער זייגער איז שוין געווען אַרום צען, און די מאַשין איז געלאָפן פייל פון בוינן. ביטרים האָט געפילט, אז זי איז מיד און אז עס שלאָגט איר אין די שלייפן פון גרויס אויפרעגונג.

מר. וואָלפ'ס קראַנקהייט

מר. וואָלף איז געזעסן ביי זיך אין שלאָף צימער און שווערע און ביטערע געדאַנקען האָבן אים געפייניקט. ער איז געווען אָנגעטאָן אין כאַלאַט און אויף די פיס האָט ער געהאַט שטעק שיך, און ער האָט געפילט ווי אין אים איז אַלעס אויסגעלאָשן און אז ער איז געבליבן איין זאַם, עלנט און צעבראָכן.

וואָס איז פון אים געוואָרן? וואָס האָט זיך אויסגעלאָזט פון דעם גליק, וואָס ער האָט זיך געוואָלט פאַרשאַפן? ווי זעט ער איצט אויס?

ער איז אויפגעשטאַנען פון דעם ווייכער שטול, אויף וועלכער ער איז געזעסן, און מיט שווערע טריט האָט ער זיך דערנענערט צום שפּיגל, וואָס איז ביי אים־אין צימער. נעהאַנגען. ער האָט אויף דעם ראַפּער פון ריכטיקער פּאַסטאַריאַ. היט זיך פון נאָכגעמאַכטע.

DODD'S KIDNEY PILLS
FOR ALL KIDNEY DISEASES
BACKACHE
BLADDER TROUBLES
RHEUMATISM
1087 THE P

פאַר איבער דריי פערטל יאָר הונדערט זיינען דאָד'ס קידני פּילס געווען דער אַנערקענטער מיטל פאַר רוקנווייטיק, רומאַטיזם, בלאַטער טראָבלס און פילע אַנדערע קראַנקהייטן, פאַראורזאַכט דורך שלעכטע קידנים. צו באַקומען פון באַקסעס פאַר 50 סענט. אָדער 6 באַקסעס פאַר $2.50, אָדער דירעקט פון די דאָד'ס מעדיצין קאָ., לימיטעד, טאָראָנטאָ 2. ביים דערהאַלטן די סומע.

בראָבענער מענש איז פאַר אים גען. דאָס פּנים איז געווען גרוי, די האָר צעשייבערט, ער האָט אויסגעקוקט געלב און טונקל. די הויז איז געווען שטאַרק געקייטשט און די האָר אויפן קאָפּ זייגען געווע זכמעט אינגאַנצן גרוי, ער האָט זיך אַליין נישט דערקאַנט. פאַר די לעצטע צוויי וואָכן זינט זיין גליק איז חרוב געוואָרן.

וואָס פון אים איז געוואָרן! צו וואָס ער האָט דערלעבט!

אין צימער איז געווען שטאַרק שטיל. די עלעקטרישע לעמפּלאַך האָבן געברענט מיט א געלבלאַכער ליכטיקייט און דאָס האָט זיין פּנים געמאַכט אויסצוקוקן נאָך געלבער. ער האָט זיך אָפּגערוקט פון דעם שפּיגל, האָט זיך דערווייטערט פון זיין איינגעשטאַלט. וואָס אים איז איצט פרעמד געווען. און ער האָט זיך צוריק אַוועקגעזעצט אויפן שטול און ער האָט איצט קלאָר באַגרייפן ווי אומגליקלאַך ער האָט זיך געמאַכט. אין דער מינוט זייגען אַוועקגענומען געוואָרן אַלע שליינערן און ער האָט דערזען די ווירקלאַכקייט און איצט האָט ער אַלץ פאַרשטאַנען: ער האָט גענומען מיט די איינגענע הענט און האָט חרוב געמאַכט זיין איינגן הויז, זיין איינגענע פאַמיליע. די קינדער זייגען זיך צעלאָפן און ער אַליין איז געוואָרן אַלט און עבראָכן. און ווי לאַנג איז עס דען זינט ער האָט זיך געפילט אויפן העכסטן שטאַפּל פון גליק? סך הכל עטלאַכע דרשים — ער האָט זיך דאַן געפילט יונג און שטאַרק. אין שטוב

MEDICAL MASSAGE
Mrs. B. A. KOYLE
רוסישע פעלדשעריצע, אַקושערקע
מאַסאַזשיסטן
840 Somerset Block
Phone 89 228 Res. 56 906

היימאַן און העסטרין
באַ־יסטערס, סאָליסיטאָרס און א. וו.
216 — מעקאַינטייר בלאָק — 216
טעלעפאָן 21 627
מר. העסטרינס וואוינונג:
306 סט. דזשאַנס עווע., טעל. 53 133

שינבין, מאָראָזניק און ראָבלין
Shinbane, Morosnick & Roblin
Barristers, Solicitors and Notaries
באַריסטערס, סאָליסיטאָרס, נאָטאַריוס
Office: 207-8 Confederation Life Bldg.
457 Main St. Opposite City Hall
טעלעפאָן 21 345—6

טשערניאַק, קאַפּשטיין און ספּיוואַק
Barristers, Solicitors, Etc.
460 מיין סטריט
טעלעפאָן 24 591 און 24 666

א. ע. קאַנטאָר
אַדוואָקאַט און נאָטאַרי
A. E. CANTOR
211 קוירי בילדינג, 233 פּאָרטעדזש עווע.
טעל. 89 937—29 225
רעזידענס:
103 בענערמאַן עווע., טעל. 51 353

ה. שולמאַן
אַדוואָקאַט און נאָטאַרי
געלט צו לייען אויף 6½ פּראָצענט
Schulman & Nitikman
213 קאַנפעדעריישאַן לייף בילדינג
457 מיין סטריט, אַנטקעגן סיטי האָל
טעלעפאָן 88 462

ש. מילער
B.A., L.L.B.
באַריסטער, סאָליסיטאָר א. א. וו.
709 נרייט וועסט פּערמאַנענט בילדינג
356 מיין סטריט
טעלעפאָן 24 688 און 24 963
רעז. 152 באַראָאס עווע., טעל. 51 652

מ. אוועדבאַך
באַריסטער, סאָליסיטאָר, נאָטאַרי א.א.וו.
824—8 ראָיאַל בענק בלדג.
טעלעפאָן 86 200
רעז. 435 אָבערדין עווע., טעל. 53 354

ל. א. מ. פייקאָף
באַריסטער, סאָליסיטאָר, נאָטאַרי פּאַבליק
L. A. M. PEIKOFF, L.L.B.
201 McIntyre Block, Main at Portage
Phone 86 802 Res. 52 173

Doctors' Directory דאָקטוירים
IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
53 578	51 250	דר. ס. דוש. בערמאַק, 834 מיין סטריט אָפיס שטונדן פון 2—4 און 7—8 DR. J. C. BERMACK
54 107	54 107	דר. דוש. ברענער, 402 סעלקירק עווניו אָפיס שטונדן: 3—5, 7.30—8.30 DR. J. BRENER
26 947	53 422	דר. א. גוטמאַן, 714 טאָראָנטאָ דזשעו. טראַסט בלדג. 283 פּאָרטעדזש עווע., קאָר. סמיט אָפיס שטונדן: 10—12, 2—6 און ביי אַפּאָינטמענטס DR. A. GUTTMAN
22 717	54 429	דר. ס. דזשאַוויש, 404 באַיר בילדינג שטונדן: 11—12 און 3—6 און ביי אַפּאָינטמענטס DR. SIMON JAUVOISH
26 600	28 153	דר. וו. הערשפילד, 576 מיין סט. קאָר. אַלעקסאַנדער עוו. אָפיס שטונדן: 11—1, 2—5 און 7—9 DR. H. HERSHFIELD
52 744	51 772	דר. ב. א. וויקטאָר, קאָר. סאַלקירק און סאַלטער (איבער דער באַנק) אָפיס שטונדן: 3—5 און 7—8 DR. B. A. VICTOR
	52 376	דר. דזשאַ. בי. מעקטעוויש, שטונדן 2—5 און 7—9 פרויען און קינדער קראַנקהייטן 500 קאַלעדזש עווע., רעז. 504 קאַלעדזש עווע. DR. GEO. B. McTAVISH
53 181	53 181	דר. י. פּערלמאַן, 291 באַראָאס עווע., קאָר. טשאַרלס אָפיס שטונדן: 3—5 און 7—8 DR. I. PEARLMAN
54 866	51 968	דר. ס. קאָבריינסקי, סוויט 2 קראַמפּ בלאָק (מיין און דאָפּערין עווניו) אָפיס שטונדן: 3—5 און 6.30—8 DR. S. KOBRINSKY
24 480	49 763	דר. מעקס ריידי, (עקס רעי) 283 פּאָרטעדזש. קאָר. סמיט (100 טאָראָנטאָ דזשעו. טראַסט בלדג.) לעבן אימאַנס שטונדן: פון 2—6 אַוונט און ביי אַפּאָינטמענטס DR. MAX RADY
53 915	52 614	דר. סעם ראָדין, ראָיאַל בענק בילדינג (מיין און סעלקירק) אָפיס שטונדן:: 3—4 און 6—8 DR. SAM RODIN
88 916	59 473	דר. א. ל. שובין, אָפיס שטונדן 11—12 און 2—6 אָפיס: בענק אָף קאַמערס בלדג., מיין און אַלעקסאַנדער רעזידענס: 375 מאַקריי עווע. DR. A. L. SHUBIN
		אויגן, אויערן, נאָז און האַלז
29 110	51 848	דר. י. ה. בעקמאַן, 613 באַיר בילדינג DR. J. H. BECKMAN
24 465	51 359	דר. ד. מ. דזשענאָף, 830-2 סאָמערסעט בלאָק DR. D. M. GENOFF
		קינדער קראַנקהייטן
88 013	53 320	דר. ה. מעדאָווי, 904 באַיר בלדג. 3—5; 332 מאַניטאָבאַ עווע. 11—12 DR. H. MEDOVY
22 446	51 801	דר. דזשאַ. ה. שאַפּירא, 604 באַיר. בילדינג שטונדן: 3—5 און ביי אַפּאָינטמענטס DR. GEO. H. SHAPERA

Dentists Directory דענטיסטען
IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
51 560	41 652	דר. י. בן עזרא, ב.א. 962½ מיין סטריט, קאָר. סעלקירק. DR. I. BEN EZRA, B.A.
53 720		דר. מ. א. בראַגמאַן, סוויט 1 סט. דזשאַנס בלאָק. 984 מיין סט. DR. M. A. BREGMAN
52 744	39 829	דר. א. גאַרדנער, 409 סעלקירק עווע., קאָר. סאַלטער. (איבער דער ראָיאַל באַנק) DR. A. GARDNER
56 056		דר. ס. טשורטשיל, סוויט 1. טריק בלאָק. 972 מיין סט. DR. S. H. CHURCHILL

גוטע פּסח־דיקע מאַלצייטן
פונקט ווי די מאַמע וואָלט געקאָכט
וועט איר קאָנען עסן
אין לעווינס דעסטאָראַן

כשר, ריין, פריש
און
צו מעסיקע פּרייזן
א דאַנק דעם וואָס פאַרדינען זיינען
ניט טייער, וועלן מיר רעכענען פאַר
פּסח'דיקע מאַלצייטן א נידעריקן
פּרייז.
עסט אין לעווינס קאָשערשל כשר
רעסטאָראַן
און האָט הנאה פון פּסח
מיר שטעלן צו מאַלצייטן פאַר אַלע
אונטערנעמונגען אויך אויסער
אונזער איינגענעם פּלאַץ.
LEVIN'S
Commercial Kosher
Restaurant
47-49 MARTHA ST. PH. 25 219

צוליב אייער געזונט
וועז איר דאַרפט מעדיצינען, קומט אַדער שרייבט צו אונז. מיר האָבן א פולשטענדיקן סטאָק פון פרישע דראַגס און מעדיצינישע מיטלען צו מעסיקע פּרייזן. מיר האַלטן אויך א פולשטענדיקן סטאָק פון פּעטענט מעדיצינען און אַלע נויטיקע אַרטיקלען וואָס פאַרערן זיך פאַר קראַנקע. מיר ספּעציאַליזירן אין דאָקטאָרס פּרעסקריפּשאָנס.
שיינעם דראָג סטאָרס
842 MAIN STREET | 410 SELKIRK AVE.
cr. Dufferin PH. 56213 | Cor. Salter PH. 55 888
קאָנטרי אָרדערס פּינקטלאַך אַטענדעט

דזשועל כשר שאָרטענינג
איר קאָנט ניט בהויפּטן ווייטער צו קאָכן און באַקן ניט פּרובירנדיק דזשועל כשר שאָרטענינג. דאָס וועט אייך העלפן צו מאַכן בעסערע געקעכצן און מאַכן די אַרבעט מער אָנגענעם.
קויפט א קאַרטאָן היינט פון אייער גראָסער אָדער בוטשער.
דזשועל שאָרטענינג איז געמאַכט פון ריינע ווערזשעטייבל אויל און איז
"נו פּייטש־נו מיכיש"
יעדער פּעקל פון דעם כשר דזשועל שאָרטענינג האָט דעם הכשר פון רבי י. י. כהנאָוויטש, הויפּט רב פאַר מערב קאַנאַדע, אין זיין אייגענער האַנטשריפט וואָס ניט אייך די פאַרזיכערונג אז עס איז כשר.
Jewel Shortening Purely Vegetable
Swift Canadian Co.
Limited

לאָזט אונז אייך העלפן געפינען יענעם "פאַרבאָרגענעם צימער"

...עס איז פאַראַן אַזעלכער אין כמעט יעדער הויז . . . א צימער וואָס איז פאַר־פאַרשוואונדן געוואָרן . . . ניט באַמערקט ווען כאָטש די ד ע ר "פרייער לופט" מיט ט ע ן/ ט ע ס ט.

מעלעפאָנירט אין פאַרלאַנגט. מיר זאָלן פאַר אייך געפינען "דעם פאַרבאָרגענעם צימער".

ט ע ן/ט ע ס ט אינסולייטינג בילדינג בורד — אַט דאָס איז דער סוד. דער ריין־קאַנאַדיש בורד וואָס אינסולירט. ד. ה. באַשיצט קעגן היץ, קעלט און קלאַנג.

ווי איר זעט קאָנט איר איצט שאַפן א באַקוועמען "דען" אָדער א שפּיל־צימער פאַר די קינדער, אָדער א פאַרווייַלונג צימער פאַר דער פרוי, אָדער א שלאָף צימער פאַר דער דינסט . . . און דאָס אַלץ אַרויסבאַקומען פון ד ע ר "פרייער לופט" מיט ט ע ן/ ט ע ס ט.

INSIST ON TEN-TEST INSULATING BUILDING BOARD ACCEPT NO SUBSTITUTE

פאַר פולע איינצעלהייטן, אָפּשאַצונגען און א. וו., רופט אָפּ

WESTERN DISTRIBUTORS
The T. R. Dunn Lumber Company Ltd.
WINNIPEG, MAN.
TELEPHONE 26 097

פאַרקויפט ביי אַלע גוטע לאַמבער דילערס

א פאַר שלינג געטאָן און ער האָט אָפּגעכאַפּט דעם אַטעם.

— וואָס איז אייך, שווער? האָ? וואָס איז אייך?

— ס'איז מיר שוין בעסער . . . עס האָט מיר פריער גענומען שטאַרק שטיקן אין האַלז.

— ווען איר פאַלגט מיך שווער, וואָלט איר עס פונדעסטוועגן נישט פאַרשווינען.

— וואָס מיינסטו?

— איך מיין אז מען זאָל רופן א דאָקטאָר.

— נאָך וואָס? מיר איז שוין אַלץ איינס.

און ער האָט שווער אָפּגעוויפּצט.

קיידי האָט אויף אָפּגעוויפּצט. אירע אויגען זייגען געוואָרן גלאַנציג און זי האָט קוים איינגעהאַלטן די טרערן. זי האָט איצט שטאַרק געפילט אויף איר אייגן אומגליק, איר עלנטקייט, און זי האָט געפילט ווי אויך אַרום איר איז בלויז פינסטער און קיין ליכטיקער שטראַל פון האָפענונג שיינט נישט.

דער אַלטער האָט איבערגעריסן דאָס שווייגן.

— וואָס ביזסטו אַזוי צערודערט קיידי?

— איך ווייס . . . איך ווייס אַליין ניט.

—ביטרים איז נאָך אַלץ נישטאָ?

— ניין . . . נאָך נישט געקומען.

— וואָס קאָן עס זיין?

— וואָס זאָל זיין? מסתמא וועט זי באַלד קומען.

— ס'איז דאָך שוין אָבער נישט פריי? שוין באַלד צען אַזייגער.

— ווען איר פאַלגט מיר, שווער, — וואָלט איר זיך געלייגט שלאָפן.

— ניין, איך וועל וואַרטן ביטרסי וועט קומען.

— אָפּשר וועט זי זיך פאַרווימען לאַנג, וועט איר זיצן און וואַרטן?

ניין, כ'וועל וואַרטן ביז ביטרים וועט שלאָפן.

דער אַלטער האָט אויפגעהויבן זיין געזונקענעם קאָפּ און ער האָט זי ד אַלע ווייַלע איינגעהערט און ער האָט געזאָגט:

— גיב נאָר א קוק קיידי אין פענסטער, דאָכט זיך אז א מאַשין איז צו געפאָרן.

קיידי איז צוגענאַנגען צום פענסטער און זי האָט אַרויסגעקוקט אין דרויסן און זי האָט זיך אָנגערופן:

— יאָ, ס'איז ביטרים. ביטרים איז שוין געקומען.

— שוין געקומען?

און דער אַלטער האָט זיך געגעבן א שטעל אויף און ער האָט געפילט ווי דאָס האַרץ אין אים נעמט שפּרינגען פון אויף רעגונג. עס שפּרינגט אַזוי מאָדנע, אז אים ווערט אַזש ניט גוט פון דעם.

קיידי האָט דערזען ווי זיין פּנים ווערט שטאַרק צעטומלט און עפּעס די אויגן זיינע ווערן משונה'דיק. עפּעס מאָדנע גרויס און מאָדנע גלאַנציג. און זי האָט געזאָגט מיט א בעסנדיקן קול:

— זעצט זיך שווער. צו וואָס האָט איר זיך אויפגעשטעלט? זיצט. זי וועט באַלד זיין דאָ.

עס האָט זיך דערהערט א רעש'יקער עפענען און פאַרמאַכן פון א טיר אונטן, און באַלד — ניבע טריט וואָס זיינען געלאָפן איבער די טרעפּ.

— ביטרים? ביטרים?

— יאָ, דאָס בין איך, פּאַפּאַ!

זי איז אַרויפגעקומען א פאַרסאַפּעטע. אָבער איר פּנים און אירע אויגן האָבן געשיינט מיט נצחון.

— זיך עפּעס דערוואוסט? האָ?

זי האָט געשאָקלט מיטן קאָפּ אויף יאָ.

— רעד זשע. דערציילן זשע — האָט דער אַלטער אַזש גענומען ציטערן פון אומגעדולד.

קיידי האָט געקוקט אויפן אַלטן און זי האָט געזען ווי אומגעדולדיק ער איז. און זי האָט עס נישט פאַרשטאַנען ווי א מענש קאָן זיך איבעראַנדערשן! דאָכט איז געווען פרייליך און ליכטיק. די קינדער זיינען אַלע געווען אין שטוב — און ער — דער עלטסטער אין שטוב — און איצט איז וואָס? ס'איז איצט שטיל ווי אַלעס וואָלט אָפּגעשטאָרבן.

פון בענדזשאַמינען האָט ער ניט געטראַכט. זיין כעס און זיין דאַרשט נאָך נקמה אין אים איז נישט געשטילט געוואָרן. איבער בענדזשאַמינען האָט ער דאָך אַלע צרות. דורך אים איז דאָס אומגליק געקומען. ער האָט גאָרנישט געגעבן און גאָרנישט געוואָלט צוגעבן; אז ער אַליין איז מער שולדיק פון בענדזשאַמינען, ער האָט נישט געוואָלט געדיינקען, אז בענדזשאַמין האָט אים געוואָרנט . . . אָבער טיף אין זיין האַרצן איז געווען דאָס געפיל פון רחמנות אויף צו בענדזשאַמינען. ער האָט זיך גאָרנישט געוואָלט אומקוקן אויף דעם געפיל און ער האָט די גאַנצע שולד אַרויפגעוואָרפן אויף אים. דערפאַר אָבער האָט ער איצט כסדר געטראַכט ווען סעמ'ען. קענען סעמ'ען איז ער דאָך שולדיק, דאָס האָט ער שוין צוגעגעבן. און ווירקלאַך, וואָס מ'שטיינס געזאָגט קאָן שוין ווערן פון אַזא אינגל, וואָס קוקט צו מיט די אייגענע אויגן ווי דער טאַטע מיטן עלטסטן זון שלאָגן זיך, ממית'ן זיך, און רופן איינער דעם אַנדערן אָן מיט די שווערלאַכסטע נעמען. וואָס קאָן זיך אָפּטאָן אין האַרצן ביי אַזאַ יונגן אינגל, וואָס געדיינקט נאָך גוט זיין מוטער? וואָס איז נישט לאַנג צוריק געשטאָרבן — און ער זעט ווי דער פאָטער האָט חתונה מיט א א מיידל קענען דעם ווילן פון אַלע קינדער? אויף אים, אויף סעמ'ען האָט דאָס געראַרפט מאַכן א שרעקלאַכן און שויערלאַכן איינדרוק, דאָס האָט זיכער געקאָנט חרוב מאַכן זיין נשמה און אים טרייבן צו זינד און פאַרברעכן. ווער וויסט, וואָס פון אים איז געוואָרן? אָבער סעם איז נישטאָ. קיינער וויסט נישט וואוהין ער איז אַהינגעקומען און מען וויסט נישט וואָס ער טוט. אַך! ווען ער וואָלט אים איצט געפונען. וואָלט ער אים אַרומגענומען, אים צו זיך צו־געטויליעט, וואָלט געוויינט און אים גע־בעטן:

— זיי מיר מוחל, סעם! איך בין שולדיק!

ער האָט איצט שטאַרקט געבייגט נאָך אים און זיין געוויסן האָט אים שטאַרק געפּייניגט. ער אַליין — דער טאַטע זיי־נער — האָט דאָך אים פאַרגאַלעסיקט. ער האָט אים נישט אין זינען געהאַט. האָט זיך אויף אים ניט אומגעקוקט, האָט קיינמאָל נישט קיין גוט ווערט צו אים נישט גערעדט.

און ער האָט איצט מיט אומגעדולד געוואַרט אויף ביטרים. ער האָט גע־האַפּט, אז זי וועט זיך דערוויסן וואו סעם איז, ער האָט געהאַפּט, אז עס וועט זיך אַרויסציינען, אז סעם איז ערגעץ אויף א שטעלע און מען וועט אים קאָנען צו־ריק אַהיים ברייגנען.

אָבער דאָס האַרץ האָט אים דאָך גע־שראָקן — און ווער ווייסט? און אַפּ־שר וועט זיך ביטרים נאָרנישט קענען דערוויסן וועגן אים? און אָפּשר איז ער אַרייַנגעפאַלן צווישן שלעכטער קאָמ־פּאַני און ער וועט שוין נאָרנישט וועלן קומען צוריק אַהיים? ווער קאָן וויסן, וואָס אַזאַ יונג אינגל קאָן אָפּטאָן פון פאַרצווייפלונג?

און אַזוי טראַכטנדיק האָט ער גע־פילט ווי עס ווערט אים שווער צו אָטעמען. אין האַרצן איז אים געווען ענגער און ענגער. עפּעס א כאַרכלען איז אין זיין האַלז און עס קומט אָן שווער צו אָטעמען, אַט־אַט און עס הויבט אים אָן שטיקן און א שרעק באַפאַלט אים.

ער האָ טא קלונג געטאָן מיטן גלעק־קעל, דורך וועלכער ער פלעגט צו וויסן אז ער דאַרף עפּעס. און עס האָבן זיך דערהערט שנעלע טריט אויף די טרעפּ.

אַרויפגעלאָפן איז קיידי. זי האָט לעצ־טענס גענומען אויף אים שטאַרק אַכטונג געבן און ווען זי האָט דערהערט דעם קלונג איז זי גלייך אַרויפגעקומען.

— איר האָט עפּעס געוואָלט?

— אַביסל וואַסער.

קיידי איז אַ זאַיין אַטעם געלאָפן און זי האָט געבראַכט וואַסער, אים דער־לאַנגט. ער האָט די גלאָז וואַסער גענו־מען מיט ציטערנדיקע הענט און ער האָט

א פאַר שלינג געטאָן און ער האָט אָפּ־געכאַפּט דעם אַטעם.

— וואָס איז אייך, שווער? האָ? וואָס איז אייך?

— ס'איז מיר שוין בעסער . . . עס האָט מיר פריער גענומען שטאַרק שטיקן אין האַלז.

— ווען איר פאַלגט מיך שווער, וואָלט איר עס פונדעסטוועגן נישט פאַר־שווינען.

— וואָס מיינסטו?

— איך מיין אז מען זאָל רופן א דאָק־טאָר.

— נאָך וואָס? מיר איז שוין אַלץ איינס.

און ער האָט שווער אָפּגעוויפּצט.

קיידי האָט אויף אָפּגעוויפּצט. אירע אויגן זייגען געוואָרן גלאַנציג און זי האָט קוים איינגעהאַלטן די טרערן. זי האָט איצט שטאַרק געפילט אויף איר אייגן אומגליק, איר עלנטקייט, און זי האָט גע־פילט ווי אויך אַרום איר איז בלויז פינ־סטער און קיין ליכטיקער שטראַל פון האָ־פענונג שיינט נישט.

דער אַלטער האָט איבערגעריסן דאָס שווייגן.

— וואָס ביזסטו אַזוי צערודערט קיי־די?

— איך ווייס . . . איך ווייס אַליין ניט.

—ביטרים איז נאָך אַלץ נישטאָ?

— ניין . . . נאָך נישט געקומען.

— וואָס קאָן עס זיין?

— וואָס זאָל זיין? מסתמא וועט זי באַלד קומען.

— ס'איז דאָך שוין אָבער נישט פריי? שוין באַלד צען אַזייגער.

— ווען איר פאַלגט מיר, שווער, — וואָלט איר זיך געלייגט שלאָפן.

— ניין, איך וועל וואַרטן ביטרסי וועט קומען.

— אָפּשר וועט זי זיך פאַרווימען לאַנג, וועט איר זיצן און וואַרטן?

ניין, כ'וועל וואַרטן ביז ביטרים וועט שלאָפן.

דער אַלטער האָט אויפגעהויבן זיין געזונקענעם קאָפּ און ער האָט זי ד אַלע ווייַלע איינגעהערט און ער האָט גע־זאָגט:

— גיב נאָר א קוק קיידי אין פענ־סטער, דאָכט זיך אז א מאַשין איז צו־געפאָרן.

קיידי איז צוגענאַנגען צום פענסטער און זי האָט אַרויסגעקוקט אין דרויסן און זי האָט זיך אָנגערופן:

— יאָ, ס'איז ביטרים. ביטרים איז שוין געקומען.

— שוין געקומען?

און דער אַלטער האָט זיך געגעבן א שטעל אויף און ער האָט געפילט ווי דאָס האַרץ אין אים נעמט שפּרינגען פון אויף רעגונג. עס שפּרינגט אַזוי מאָדנע, אז אים ווערט אַזש ניט גוט פון דעם.

קיידי האָט דערזען ווי זיין פּנים ווערט שטאַרק צעטומלט און עפּעס די אויגן זיינע ווערן משונה'דיק. עפּעס מאָדנע גרויס און מאָדנע גלאַנציג. און זי האָט געזאָגט מיט א בעסנדיקן קול:

— זעצט זיך שווער. צו וואָס האָט איר זיך אויפגעשטעלט? זיצט. זי וועט באַלד זיין דאָ.

עס האָט זיך דערהערט א רעש'יקער עפענען און פאַרמאַכן פון א טיר אונטן, און באַלד — ניבע טריט וואָס זיינען גע־לאָפן איבער די טרעפּ.

— ביטרים? ביטרים?

— יאָ, דאָס בין איך, פּאַפּאַ!

זי איז אַרויפגעקומען א פאַרסאַפּעטע. אָבער איר פּנים און אירע אויגן האָבן געשיינט מיט נצחון.

— זיך עפּעס דערוואוסט? האָ?

זי האָט געשאָקלט מיטן קאָפּ אויף יאָ.

— רעד זשע. דערציילן זשע — האָט דער אַלטער אַזש גענומען ציטערן פון אומגעדולד.

קיידי האָט געקוקט אויפן אַלטן און זי האָט געזען ווי אומגעדולדיק ער איז. און זי האָט עס נישט פאַרשטאַנען ווי א מענש קאָן זיך איבעראַנדערשן! דאָכט

פּרייזן. אָבער זי האָט דערווייל נאָר נישט געזאָגט.

ביטרים האָט זיך געזעצט און זי האָט גענומען דערציילן וואָס זי האָט דורכגע־מאַכט און דורכגעלעבט דעם גאַנצן טאָג, און דאָס וואָס זי וויייסט וועגן סעמ'ען, זי האָט גערעט גיך אי זאַיין אַטעם. דער אַלטער איז געזעסן מיט גרויסע אויי־גען און מיט א צעוויטיאַגט פּנים.

— ווען נישט דאָס וואָס איך האָב געפאָרן דאָס אינגל אַליין אין שטוב. וואָלט איך זיך גאָרנישט דערוואוסט . . . דער פאָטער פון דעם אינגל, וואָלט גאָרנישט געזאָגט.

(ווייטערעס — קומט)

PHILLIPS MILK OF MAGNESIA
For Troubles due to Acid
INDIGESTION
SOUR STOMACH
HEARTBURN
CONSTIPATION
GAS, NAUSEA

THE ISRAELITE PRESS
The only Jewish Newspaper in Western Canada.
אידישע ווארט
Office and Place of Business: New Israelite Press Bldg., 165 Selkirk Ave. East
Published daily except Saturday and Sunday
ENTERED AS SECOND-CLASS MAIL MATTER AT OTTAWA
Subscription: $6.00 per year
Established 1910 — Phones: 55 409—52 213
Winnipeg — Manitoba

זאל די שטאט-פארוואלטונג שניידן שכירות?

אויף דער לעצטער זיצונג פון וויניפּעגער סיטי קאונסיל האט א דע- לעגאט פון "באָרד אָף טרייד" געפאדערט, אז די שטאט זאל פארלייכטערן די לאסט פון די שטייערן פון די בירגער דורך שניידן שכירות. ווען איינער פון די אלדערמען האט אנגעצייגט, אז דער זשורנאל פון "באָרד אָף טרייד" איז פול מיט פּראָפּאגאנדע מען זאל אויסגעבן וואס מער געלט, ווי א מיטל קעגן דעם קריזיס, האט דער דעלעגאט דערקלערט, אז די פּראָפּאגאנדע איז געווענדעט צו פּריוואטע פּערזאָנען, אבער וואס איז שייך געזעלשאפט- לאכע קערפּערשאפטן, איז עס די מיינונג פון "באָרד אָף טרייד", אז זיי מו- זען שניידן זייערע אויסגאבן.

מיר פארשטייען גאנץ גוט און מיר קאָנען אפילו סימפּאטיזירן מיט דער פּראָפּאגאנדע וואס ווערט אנגעפירט פונ'ם זשורנאל פון "באָרד אָף טרייד". דער אלוועלטלאכער קריזיס וואס הערשט איצט איז פאראורזאכט ניט צוליב א מאנגל אין פּראָדוקטן, נאר, פארקערט, צוליב אן איבערפלוס. און עס איז פארשטענדלאך, אז וואס מער פּראָדוקטן עס וועלן פארבראוכט ווערן, אלץ שנעלער וועט מען קאָנען אנהויבן פּראָדוצירן נייע, וואס וועט עפענען נייע ארבעטס מעגלאכקייטן און פארקלענערן די ארבעטסלאָזיקייט.

אבער כדי צו פארברויכן וואס מער פּראָדוקטן מוז מען האָבן פאר וואס צו קויפן זיי. דער איבערפלוס פון פּראָדוקטן האט זיי געמאכט א סך ביליקער, און די באלעבאָסטע קאָן היינט, למשל, קויפן צוויי טוצן אייער פאר דעם פּרייז וואס זי האט באצאָלט לעצטן יאָר פאר איין טוצן.

האט די פרוי דאָס יאָר דעם זעלבן וועכנטלאכן טשעק וואס לעצטן יאָר, דאן וועט זי ווארשיינלאך טאקע פארברויכן צוויי טוצן אייער, וואו זי האט לעצטן יאָר פארברויכט איינעם. איז אבער איר טשעק קלענער, וועט קיין פּראָפּאגאנדע פון "באָרד אָף טרייד" ניט העלפן : זי וועט מער ווי איין טוצן ניט קאָנען קויפן, און פאר דעם איבערפלוס פון אייער וועט קיין מארק ניט זיין.

דאָס זעלבע איז אויך מיט דירה, מיט שיך און מיט קליידער, און א. וו.. די פּרייזן פון וועלכע זיינען זייער וויניק פארקלענערט געוואָרן. ווען שכירות פון ארבעטער ווערן איצט געשניטן, וועט דער געברויך פּראָפּאָר- ציאָנעל געשניטן ווערן, און ער קאָן ווערן נאָך קלענער ווי פריער.

די "באָרד אָף טרייד" איז אבער קאָנטיק גינסטיק געגוויגט צו דעם, אז באלעבאטים בכלל זאָלן שניידן שכירות פון ארבעטער, און באזונדערס דארפן עס טאָן לויט איר מיינונג, געזעלשאפטלאכע קערפּערשאפטן. דער דעלעגאט פון "באָרד אָף טרייד" האט דערקלערט, אז זיין אייגענער גע- האלט איז געשניטן געוואָרן אויף 25 פּראָצענט, און ס'איז פון זיינע רייד געווען קלאָר, אז ער באטראכט אזא שנים.

אבער דאן קומט דאָך אוים, אז די "באָרד אָף טרייד" באקעמפט זיך אליין : פון איין זייט באמיט זי זיך אז מענשן זאָלן קויפן וואס מער פּראָ- דוקטן, און, פון דער אנדער זייט, שטרייבט זי זיך אָן צו באשריינקען די קויף קראפט פונ'ם ארבעטער, צווינגענדיק אים צו באנוגענען זיך מיט וואס ווייי- ניקער.

עס זעט אונז אוים צו זיין קלאָר, אז די "באָרד אָף טרייד" גייט דאָ ניט אין דעם ריכטיקן וועג, און אז עס וואָלט גענדארפט זיין איר אויפגאבע, ווען זי פּראָפּאגאנדירט פאר א גרעסערן געברויך, אויך אנפירן א פּראָפּא- גאנדע פאר דעם, אז די שכירות פארדינער זאָל געגעבן ווערן די געלעגנהייט צו העכערן זייער לעבנס שטייגער דורך גרעסערע פארדינסטן.

קעגן דעם איצטיקן קריזיס און די ווייטערדיקע קריזיסן פאראורזאכט דורך איבערפּראָדוקציע איז דער נאטירלאכסטער מיטל — העכערן שכירות, פארגרעסערנדיק דעם פארברויך, און שניידן ארבעטס-שעה'ן, עפענענדיק מער ארבעטס מעגלאכקייטן פאר א גרעסערער צאָל מענשן. שניידן איצט שכירות אדער פארלייגערן די ארבעטס-שעה'ן מיינט בלויז פארערגערן די לאגע און מאכן שווערער צו באפרייען זיך פונ'ם קריזיס.

און דוקא א געזעלשאפטלאכע קערפּערשאפט, ווי א שטאָט פאר- וואלטונג, טאָר ניט גיין אויף אָט דעם גליטשיקן וועג. א פּריוואטער אר- בעטסגעבער, אין געיעג נאָך באלדיקע פּראָפיטן, קאָן זיך שניידן שכירות, כאָטש סוף-כל-סוף וועט זיך דאָס שווער אָפּרופן אויף זיין אייגענעם גע- שעפט און ער וועט דארפן טייער באצאָלן פאר די מאָמענטאלע געווינסן. א שטאָט פארוואלטונג ווערט אבער ניט אָנגעפירט פאר פּראָפיטן, און זי איז מחוייב צו זיין ווייטזיכטיק גענוג צו זעען, אז שניידן שכירות פון אנגע- שטעלטע מוז זיך אומגינסטיק אָפּרופן אויף'ן וואוילזיין פון אלע בירגער.

די יערלאכע תלמוד תורה פארזאמלונג

די יערלאכע תלמוד תורה פארזאמלונג, דעם זונטאג אוונט, איז איי- נע פון די וויכטיקסטע אין דער געשיכטע פון דער אינסטיטוציע : אויף איר וועלן פארהאנדלט ווערן פלענער און אפשר אויך אנגענומען ווערן באשלוסן, וואס קאָנען האבן א גרויסע באדייטונג פאר דער תלמוד-תורה, און במילא אויף אנדערע קהל'שע אינסטיטוציעס דאָ אין שטאָט, וואס ווערן נאווירקט פונ'ם שווערן מצב פון דער תלמוד-תורה.

אז די לאגע פון דער תלמוד-תורה איז א קריטישע, איז שוין דאָ אלע- מען גאנץ גוט באקאנט. און ס'איז אויך פאר אלעמען קלאָר,—אז ס'איז אוים- געשלאָסן וועלכע ס'איז מעגלאכקייט ווייטער אנצוגיין אזוי. די לייזונג פונ'ם פּראָבלעם וואס איז אנומלט אנגעצייכנט געוואָרן ביי א מאסן-פארזאמלונג ציינט זיך אפּנים ארוים צו זיין ניט צופרידנשטעלנד. אנדערש וואָלט די פארוואלטונג ניט געזוכט קיין נייע פלענער און נייע מיטלען.

הייסט עס, אז א ראדיקאלער מיטל מוז געפונען ווערן איין מאָל פאר אלע מאָל צו מאכן א סוף צו די שוועריקייטן וואס די תלמוד-תורה האט דורכגעמאכט פאר די לעצטע יאָרן, שוועריקייטן, וואס האבן זי דערפירט שיר ניט צום אפּגרונט.

די דאָזיקע פארזאמלונג וועט מסתמא הערן וועגן פלענער, וועט דיס- קוטירן איבער זיי און וועט דארפן אויסקלייבן צווישן זיי. און דער עולם דארף פילן די גרויסע אחריות וואס ער דארף אויף זיך נעמען.

א גרויסע ראָל אין דער אנטשיידונג וועלן זיכער שפּילן סענטימענטן. אזעלכע האבן א בארעכטיקונג ווען עס האנדלט זיך וועגן אן אינסטיטוציע וואס היינגט אין א געוויסער מאָס אָפּ אָן פּרייוויליקע ביישטייערונגען און פרייוויליקער ארבעט. אבער אויף סענטימענטן אליין טאָר מען זיך אויך צו- פיל ניט פארלאָזן און מען מוז גוט אויסרעכענען די פּראקטישקייט פון יע- דען שריט וואס ווערט אנגענומען.

איין זאך איז זיכער : איצט איז די צייט צו לייזן ענדגילטיק די פּראָב- לעמען פון דער תלמוד תורה און פארזיכערן זיך קעגן ווייטערדיקע קריזיסן. דער עולם ווערט מיד פון כראָנישע קריזיסן און הערט אויף צו שיינקען זיי אויפמערקזאמקייט, און וואס ווייטער וועט אלץ שווערער ווערן צו קריגן די נויטיקע הילף.

יעדנפאלס דארפן אלע פריינט פון דער תלמוד-תורה, וואס זיינען פאראינטערעסירט אין איר חשוב'ער עקזיסטענץ, קומען צו דער פארזאמלונג און העלפן לייזן די פּראָבלעמען ניט בלויז מיט עצות, נאר אויך מיט מעשים, און אויך העלפן דערוויילן פאר'ן נייעם יאָר א פעאיקע און ענערגישע פאר- וואלטונג, וואס זאָל געהעריק דורכפירן די אנגענומענע באשלוסן און זאָל אוועקשטעלן די תלמוד-תורה אויף א געזונטן באזים.

צוויי באנקעטן

(א בריוו פון לאס-אנדזשעלעס)
פון אלחנן

דער זאל פון דער לאס-אנדזשעלעסער פאלקס-שול איז געווען געפּאקט ביז איבער די ברעגן. לאנגע טישן זיינען גע- ווען אויסגעשטעלט, און געדיכט באזעצט פון א היימישן עולם, וועלכער האט זיך מערקבאר געפילט אין א געהויבענער שטימונג, צוליב דעם חשוב'ן גאסט. הויפּטזעכלאך די פרויען האבן זיך גע- פילט יום-טוב'דיק. און ווארום טאקע ניט ? ס'איז דאך זייער גאסט, צו זיי- ער שמחה, צו דער שמחה פון די לאס- אנדזשעלעסער פרויען חלוצות ארגאניזאציע, מיט זייער ערן גאסט — חנה טשיזשיק.

דאס איז געווען זונטאג, דעם טאג וואס איך בין געקומען. אומדערווארטעט בין איך ארייננעפאלן. אבער כאטש אומדער- ווארטעט, איז עס דאך געווען אן אנגע- נעמענער סורפּריז. אינגאנצן פופציק סענט אינטרעס, און הונגעריק ניט- דערלאנגט מען באלד א טעלער מיט בייס. צוגעגרייט און סערווירט פון איי- גענע חברות און אויף א חבר'ישן אופן. און דערפאר איז די אטמאספערע אזוי היימישלאך, פון דעם ערשטן מאמענט האט זיך געפילט אז מען איז אין דער היים.

"כטוב לב המלך", האט די פארזיצערן אנגעהויבן ארויסצורופן "פארשטייער" און "פארטרעטער" פון פארשיידענע ארגאני- זאציעס צו באגריסן דעם גאסט. נאך שפּעטער האט דער גאסט געקראגן דאס ווארט. אנפאנג שעמעוודיק, ביז זי האט זיך צעווארימט עטוואס און זי האט זיך פארגעסן אז זי איז חנה טשיזשיק, דער גאסט פון דעם באנקעט. עס האט גע- רעדט חנה די שאפערן, חנה די פירערן, חנה די קעמפערן. איר האט פאר זיך געזען דעם טיפּ חנה, וועלכע האט איר זיבעטן, לעצטן און אינגסטן זון פאר- שווארן, פאר קיין פאל ניט צו בויגן זיך פאר קיינעם, נאר דינען דעם הייליקן אי- דעאל מיט מסירת נפש.

און וואס האט חנה פארלאנגט פון אונז ? קרקות ? ניין ! פרוכים, ברעקלאך, פאר- העלטנמעסיק מיט דעם וואס זיי האבן מקריב געווען. און פאר די ברעקלאך איז זי צופרידן געווען אריינצונעמען אונז אלס גלייכע שותפים אין דער גרויסער מאנומענטאלער שאפונג, אין דער שא- פונג פון א היים פארן פאלק . . .

צי די ברעקלאך זיינען געפאלן פריי, מער אדער ווייניקער, איז דאך ניט וויכ- טיק.

אנדערע זיינען אויפגעטרעטן צו מאכן דעם אויפרוף, און דער עולם האט זיך אפּגערופן. ניט אזוי ווי עס האט באַ- דארפט צו זיין, אבער מען איז אלנפאלס ניט פארבליבן גלייכגילטיק. אויף די גע- זיכטער פון די וואס האבן ניט געגעבן, אדער ניט געקאנט געבן, איז געווען צו מערקן א געוויסן אינערלאכן פאר- דראס, געמישט מיט דערהויבנקייט פון דעם מאמענט.

אזוי האט זיך דער יום-טוב פארצויגן ביז שפּעט אין דער נאכט, און ניט ווי- לענדיק איז מען זיך צוגאנגען . . .

* * *

דער גרויסער און פּראכטפולער באנ- קעט זאל פון דעם בארימטן אריסטא- קראטישן אמבאסאדאר האטעל אין לאס- אנדזשעלעס, האט געבליאסקעט מיט טויזנטער פארשיידענע קאלירטע לעמפּע- לאך. רונדע טישלאך אויסגעשטעלט אין שורות איבערן גאנצן זאל, מיט איין לאנ- גען און רייך דעקארירטן טיש ביים זייט פון דעם זאל — דער ערן טיש. יוצר משרתים און ואשר משרתים, האבן זיך ארומגעשלייעט פון טיש צו טיש, שטארק פארהאוועט.

מאנטאג בייטאג דערוויס איך זיך פלוץ [illegible]

פון איין עק זאל צום צווייטן, אבער מר. ר'ן איז ניט צו כאפּן. אט ערשט איז ער דא געווען, אבער איידער איך בין צוגעקומען.

נאך ארום פופצן מינוט זיך ארומ- דרייען זיך, האט זיך דער זאל אזוי גע- דיכט אנגעפילט, אז ס'איז אוממעגלאך געווען א ריר צו טאן זיך.

פּלוצלונג דערהער איך אן אויסגעשריי: און אלע האבן זיך א קער געטאן צום אריינגאנג. זיי קומען ! זיי קומען ! ! אלע האבן זיך אויפגעשטעלט. אין דער ברייטער טיר פונם זאל האבן זיך באַ- וויזן די געסט אין דער באגלייטונג פון א גאנצער מענגע פּראמינענטע הערן און דאמען. איך ווארף א בליק אויף אונזער גרויסן אידן איינשטיין. קיין טיפּיש אי- דישעס זע איך ניט אין אים. אבער ער באזיצט אן אויסערגעוויינלאכן מאגנע- טיזם. איך האב זיך אליין געפרעגט : — איז עס פיליכט דערפאר ווייל ער איז אזוי וועלט בארימט ? מוז איך אבער מודה זיין, אז ביי דעם מאמענט, איז מיר גאר אפילו אין זינען ניט געלעגן זיין רעלאטיוויטעטס טעאריע, מיט אלע זיינע אנדערע גוואלדיקע ענטדעקונ- גען אין דעם אוניווערזיאום. איך האב נאר געקוקט אויף איינשטיינ'ען דעם מענטש, אויף איינשטיינ'ען דעם אידן, און זעענדיק אים אפילו אין בלוט און פלייש, האט זיך ניט געגלויבט אז ער איז אויך א "בשר ודם". עפּעס האט פון אים געוויייעט מיט איבער-ערדישעס, מיט גאלע רוחניות.

שטארק פארברוינט פון דער קאלי- פארניער זון, מיט א פול רונדיק געזיכט, באזוימט מיט א גרויסער קודלע צעשוי- בערטע אייזן-גרויע האר, עטוואס קלע- נער פון מיטעלן וואוקס, גאנץ פעסט געבויט. א שמייכל פון פארלעגנהייט האט זיך אויף זיין געזיכט באוויזן, ווען א פארטויבנדער דונער פון אפּלאדיסמענטן האט אויסגעבראכן אין זאל. עס האט געמערקט אז ער פילט זיך אומהיימלאך אין דער אטמאספערע, און ער צווינגט זיך ממש דערצו. א נייג מיטן קאפּ אהער און אהין. די אוואציע-האלט אן ביז ער און זי פארנעמען זייער פלאץ אין צענ- טער פון דעם ערן טיש. דער פארזיצער דערעפנט דעם אוונט, ארויסרופנדיק א געוויסן ראבאי צו זאגן די "גרייס" און באלד נאך דער קורצער תפילה האט זיך דער אויסגעזעצטער עולם גענומען צו די כלים . . .

איך בין געבליבן ווי די נשמה פון א געוויסן זינדער — צווישן הימל און ערד. ניט איך האב קיין פלאץ און ניט איך קאן ארויס פון זאל, ווייל די טירן זיינען שוין געווען פארהאקט. פּלוצלונג גיט מיך אימעצער א ריר ביים פלייצע :

— פארדאן ! האט איר ניט געזוכט מר. ר. ? — יא ! יא ! — אט איז ער, אויב איר ווילט אים זעען. איך גיב זיך גלייך א לאז צו דעם אנגעוויזענעם. א נידעריקער, דיק געבויטער, מיט א גאנץ היבשער לבנה און א גוטמוטיק געזיכט, האט מר. ר. ארומגעשמייעט מיט א גאנץ היבשן בינטל פּאפּירן אין די הענט שטארק פארשוויצט. קיין איין מאמענט ניט אויף אן ארט געשטאנען. איך האב אים אנגעכאפּט ביים ארבל איידער ער האט באוויזן ווידער נעלם צו ווערן.

—אנטשולדיקט מר. ר. מען האט מיר געזאגט אז איר זייט דער איינציקער וואס קאן מיר באזארגן מיט א פלאץ דא.

— וואס ! א פלאץ דא ! וואו זאל איך אייך נעמען א פלאץ ? איר זעט דען ניט אז עס איז איבערגעפּאקט ? ניטא קיינע פלעצער. אפּגעזאגט און ער איילט זיך שוין ווייטער. אבער איך לאז ניט אפּ.

— איך וויל א פלאץ ביים "פּרעס-מענס טיש". איך בין ניט געקומען פון דער ווייטער קאנאדע אהער אום ארויסגעווארפן ווערן פון דעם באנקעט זאל. און ביי די דאזיקע ווערטער האב איך אים דער- לאנגט מיין "פּרעס קארטע" פון "דאס אידישע ווארט". ער שטייט ווי אויף הייסע קוילן, אבער ער כאפּט א בליק אויף מיין קארטל און בייט זיין שטעלונג. אין גרוים פארלעגנהייט פארטראכט ער זיך אויף א מאמענט. — זייט אזוי גוט, דארט וועט איר קיינעם ניט זיין אין וועג. ווארט צו דארטן, ביז איך וועל עפּעס קאנען טאן פאר אייך. באלד האט ער צוגערופן איינעם א טונקעלן מיט דער פראגע : — איז דא פלאץ ביים "פּרעס מענס" טיש פאר נאך איינעם ? — אלעס איז פארנומען, איז געקומען דער ענטפער. — אויב אזוי, טא געפין אוים אומבאדינגט א פלאץ פאר דעם דאזיקן גאסט (אנווייזנדיק אויף מיר) וואו ניט איז.

איך בין געבליבן ווארטן. ארומשפּא- צירנדיק הין און צוריק, און אויסנוצנדיק די געלעגנהייט צו באאבאכטן אלעס און אלעמען אין זאל. דער עולם איז געווען שטארק פארנומען מיט דער אכילה און איך האב אומגעשטערט אריינגעבליק דא און דארטן. איך האב דוכט מיר באמערקט אז איך און איינשטיין זיינען געווען די איינציקע ניט אין "פול דרעס". און אז איינשטיין האט געגעסן, אויב ניט אזוי- פיל ווי אנדערע, אלענפאלס חאט ער געלייגט דעם ביסן אין מויל . . . און זי, די מאדאם, האט שטארק אכטונג גע- געבן אויף אים, ער זאל קיין איבעריק ביסן חלילה ניט נעמען.

דער ספּעציעלער האטעל "טריא" האט געשפּילט, און איך בין געווען פארטאן אין זיך און אין מיינע באאבאכטונגען און איך האב כמעט פארגעסן וואו איך בין. קומט צו מיר צו א הויכער יונגער מאן מיט א פראגע :

— האסטו א רעזערווירטן פלאץ ? ענטפער איך אים, — וואס וואלט איך זיך דא ארומגעדרייט ווען איך וואלט האבן א פלאץ. זאגט ער מיר ווייטער : — אויב דו האסט ניט קיין פלאץ קאנ- סטו דא ניט זיין. פרעג איך ביי אים — און ווער ביזסטו ? פארביינגט ער זיין לאץ און ווייזט מיר א "פּאלים בעדזש" און גיט באלד צו : — מיר האבן ארדערס פון "העד אפיס".

אזוי ווי מיר שמועסן זיך דורך, קומט צו דער טונקעלער : — האט איר נאך אלץ קיין פלאץ ניט ? — ווי איר זעט — האב איך געענטפערט. — אלרייט, און ער איז ווידער פארשוואונדן געווארן. ער איז אבער באלד צוריקגעקומען. מיט א וואונק צו מיר, האט ער מיר אנגע- וויזן א פלאץ לעבן א טשיל וואו פינף פערזאן זיינען שוין געזעסן און זיי זייי- נען כמעט פארטיק געווען מיט זייער "די- נער".

דער "ווייטער" האט געמאכט פלאץ פאר מיר ביים טיש און ער האט אנגעהויבן סערווירן פאר מיר. עס איז אבער מיר זייער ווייניק געלעגן אין זינען דאס עסן, און אלעס איז געבליבן אומבאריהרט, פון וואס דער "ווייטער" האט זיך ווי עס האט אויסגעזען שטארק מצער געווען, ווייל ער האט מיך געפרעגט — "איז עניטינג ראנג ווי די דינער ?" איך האב אים בארואיקט אז אלעס איז "אקעי", נאר איך בין ניט הונגעריק.

עס האט זיך אנגעהויבן א סדרה מיט "ספּיטשעס". דער פארזיצער האט אויס- גערעכנט ביי די נעמען א גאנצע רייע פּראמינענטע געסט וועלכע זיינען אנ- וועזנד ביים באנקעט ספּעציעל צו באַ- גריסן דעם גרויסן און חשוב'ן גאסט, פּראָפעסאר אלבערט איינשטיין און זיין פרוי. פילע האבן געקראגן דאס ווארט, און זעלבסטפארשטענדלאך אז קיין שי- רים ושבחים האבן ניט געפעלט. די הויפּט אנשיקעניש פון וואס די געסט האבן געליטן, זיינען געווען די "קאמער רא-מען". ניט געראכט זאלן זיי ווערן. מען האט ניט אויפגעהערט צו "שיסן" און בלענדן מיט זייערע "פלעשעס".

די וואס האבן צוגעטיילט ספּעציעלן כבוד דעם גאסט, זיינען געווען דער "סיטי מעיאר", באגריסנדיק אים אים נאמען פון דער שטאט לאס-אנדזשעלעס. די הדסה פארשטייערין האט איבערגעגעבן די געסט צוויי סערטיפיקאטן וואו זיי- ערע נעמען זיינען איינגעשריבן געווארן אין דעם "גאלדענעם בוך". דער פארזי- צער פון דעם נאציאנאל פאנד, האט דער- קלערנדיק דעם באשלוס פון דעם נאצי- אנאל פאנד צו פלאנצן א מאנומענט אין ארץ-ישראל פאר דעם גרויסן אידן, אים איבערגעגעבן א ספּעציעלן סערטיפיקאט פארן "יער איינשטיין". און א געוויסער ראבאי פון דעם בני-ברית רעפאָרם טעמ- פּעל האט פּרעזענטירט די געסט אין דעם נאמען פונם לאס-אנדזשעלעסער אידנ- טום, מיט צוויי "ווריסט וואטשעס".

די פּראָצעדורע האט געדויערט גאנץ היבשלאך און האט שטארק געלאנגווייי- ליגט, ווייל ס'האט געפעלט הארציקייט און אינערלאכע ווארימקייט. עס איז דורכ- געפירט געווארן שטייף, אנגעצויגן און אפיציעל.

איך ווארט אז ס'זאל שוין קומען דער אפּיל פארן נאציאנאל פאנד . . . אבער ווי איך האב שפּעטער אויסגעפונען איז עס געווען ארייגערעכנט אין דער "פּלייט" . . .

מיינע מיטשפּייזער ביים טיש, ווי אויך ביי אנדערע טישן זיינען געווען פארנומען מיט דער קאפע און ספּעציעלע צוקערקעס און האבן מיך באַוואַרט מיט א — "וויל יו העוו סאם אף דים ? — פארוואס איך האב זיי באדאנקט, זיי האַ- בען געקוקט אויף מיר ווי אויף א גרי- נעם, און פיליכט מיט רעכט. ווארום ווי קומט עס, א מענש באצאלט זעקס דאלאר פאר א "פּלייט" און רירט זיך צו גאר- ניט צו ? איך בין אבער געווען "שיכור ולא מיין". איינער פון מיין טיש האט זיך ווי עס שיינט צעווארימט און ער האט זיך געוואונדעט צום פידלער אז ער זאל שפּילן "אלי-אלי", און יענער האט אויסגעפאלגט. דער עולם איז געווען צו- פרידן. באלד נאך דעם האט ער אנגע- הויבן צו שפּילן אן אנדער זאך. פרעגן די ראמען פון מיין טיש ביי די מענער : — וואס שפּילט ער איצט ? ענטפערן זיי. — עס קלינגט באקאנט, אבער זיי ווייסן ניט וואס עס איז. קאן איך זיך ניט איינ- האלטן און איך באמערק אז דאס איז די "התקוה".

— א יעס ! דאטס רייט, דאטס רייט. — האבן זיי צוגעגעבן.

דורך דעם גאנצן אוונט איז נאר גע- ווען איין מאמענט ווען איינשטיין האט זיך געפילט, ווי מיר האט זיך פארגע- שטעלט, ווי ער פילט זיך אין זיין שטו- דיר צימער, ווען ער טראגט זיך ארום מיט זיינע עולמות העליונים, און דאס איז געווען, ווען א געוויסער יונגער אידישער פידל ווירטואז האט געשפּילט א נומער "דער בעל שם". די טעכניק, ווי די אינ- טערפּרעטאציע, זיינען געווען מייסטער- האפט. צום באדויערן האבן זייער ווייניק פּנים'ער אפּגעשפּיגלט דעם הויכן עק- סטאז פון דער מעלאדיע, די הויכע הויכ- קייטן צו וועלכע די נשמה האט זיך גע- צאפּלט און געריסן נסעלה צו ווערן מיט די טענער וועלכע האבן זיך געגאסן פון אונטער די צארטע פינגער פון דעם מייס- טער.

און איינשטיין האט פארשטאנען און דורכגעפילט די מעלאדיע אין איר גאנ- צער טיפקייט און הויכקייט. ער האט באַ- שיינפערלאך דורכגעלעבט די "ירידה און עליה" וואס דער בעל שם האט געפּרוו- דיקט. און מען האט געזען בחוש, ווי ער שוועבט אויף די אומזעבארע פליג- לען פון דער מיסטישער מעלאדיע, צווי- שען די אומבאגרעניצטע הויכקייטן. עס איז נאר זיין "יאמער" וועלכער זיצט מיט אונז אין באנקעט זאל, אבער ער אליין געפינט זיך אין זיין געהעריק עלעמענט. וואס דער בעל-שם האט געשאפן, הימ- לען-געטלאכקייט, רופט עס דער מאדער- נער בעל-שם — אוניווערז. ליכט אויס- שטראלונג און און . . . אבער וואס נוצט מיין אנשטריינגונג, אז איך בין ניט בכח איבערצוגעבן ניט נאר וואס ער, נאר וואס איך אליין האב דורכגע- פילט.

דער לעצטער קלאנג איז אפּגעשטאר- בען. ווי פון א "טראנס" האט איינשטיין זיינע פאר'חלומ'טע אויגן ברייט צו- עפנט, און א באגייסטערונג האט זיך איבער זיין צעשטראלט געזיכט צעגאסן. לאנג האט ער אפּלאדירט און ער האט א פערזענלאכן דאנק צוגעשיקט דעם שפּילער.

אויס "עליה". ווידער די פּראזאישע "ירידה". ווידער די סקארבאווע רעדעס. אריינרעכנענדיק זיין איינענעם אדרעס (דעם טעקסט האבן שוין די לעזער פון ד. א. וו. געהאט די געלעגנהייט צו לע- זען) . אויסהערנדיק אים, האב איך ביי זיך געטראכט : — רבש"ע ! גרויס האס- טו געשאפן דעם גאון פון אונזער גרוי- סן איינשטיין אויף זיין געביט. אבער צו וואס רבש"ע צו וואס זאלסטו דער- לאזן אז א דעם גרויסן אידן צו דרש'- ענען ? מיר האט זיך געדוכט אז איך האב אים אן ווערטער פיל בעסער פאר- שטאנען. אן דער באגרעניצטער מענש- לאכער שפּראך איז דער ריז איינשטיין, הימל הויך, און אוניווערסאל גרויס. די געוויינלאכע שפּראך שרומפּט אים איין. פאר זיינע אוניווערסאלע טעאריי- עס, האט זיך דער גרויסער גייסט גע- שאפן זיין איינענע שפּראך, זיינע איינע- נע טערמינען. דערפאר האט מען אים אזוי ווייניק פארשטאנען. דערפאר איז ער אזוי גרויס. קוים אבער האט ער זיך ארונטערגעלאזן צו דער געוויינלאכער שפּראך איז — "פנה זוו, פנה הררו" . . .

איך דערהער א אידיש ווארט הינטער זיך. איך קוק זיך אים, ביים צווייטן טיש, זיצן אידן מיט אידישע פּנים'ער. עס נעמט ניט לאנג און עס פארקניפּט זיך א שמועס :

— איר זעט אט דעם גרויסן טיש פון די ערן-געסט ? — רופט זיך אן א קליין אידל. — דער טיש איז ווערט א זעקס הונדערט מיליאן דאלאר, איר הערט ! ניט א סענט ווייניקער.

טראכט איך מיר, אויב צוליב די זעקס הונדערט מיליאן דאלארדיקע געסט האט זיך איינשטיין באדארפט ארונטערלאזן פון זיינע הויכקייטן. וואו ביי אים זיי- נען אזוינע ציפערן א שפּילכל, א גארניט ממש. צי וועלן זיך כאטש אט די דאזי- קע, עטוואס דערהויבן אים אנטקעגן ? לאזט זיך אויס אז ס'הויבט זיך גאר ניט אן. זיי האבן זיך נאר דערהויבן ביז צום זעקס דאלארדיקן "פּלייט", — ווייי- טער זיינען זיי ניט געווען בכח . . .

לאס-אנדזשעלעס, קאליפארניע

געלעכטער און געוויין

(לויט א נאך ניט באקאנטן כתב-יד, וואס איז ערשט פארעפנטלאכט געווארן)

פון געארג בראנדעס

דאס לאכן איז כמעט די וואונדערלאכ- סטע אייגנשאפט פונם מענשן. פון אלע זיינע אייגנשאפטן איז דאס לאכן דאס רעטזעלהאפטסטע. דער לאך איז א גוט- מוטיקער און א שווידערלאכער, באנאל און גייסטרייך, גראב גרילצעניש און פאר- שמייכלענדיק, איז ער פונקט אוים פרייד און פארצווייפלונג. דאס לאכן איז אין זיין אורשפּרונג זייער נאענט צום וויי- נען און דעריבער איז פאלש די אלגע- מיינע מיינונג, אז דאס לאכן איז די טאכ- טער פון פרייליכקייט. ווארים ווען לאכט דער מענש ? ווען ער זעט, אז עפּעס איז ניט פארנונפטיק, און פארשטענד- לאך איז אנדערש ווי עס דארף זיין. די אלע זאכן דארפן דאך אין דער ווירק- לאכקייט נישט ארויסרופן קיין פרייליכ- קייט, נאר א געפיל פון טרויער. דעריבער איז טאקע דאס לאכן פונקט אזא אויס- דרוק ווי פארצווייפלונג, ווי פרייד. נאר אין דעם איינעם פאל, ווען דאס לאכן איז ניט ארויסגערופן דורך א קאמישער סיבה, האט עס נישט קיין שייכות מיט געוויין. אויסער דעם פאל איז דאס לאכן שטענ- דיק געמישט מיט צער.

אין דער ווירקלאכקייט איז אבער דאס קאמישע אזוי צוזאמענגעוואקסן מיט'ן טראגישן, אז מען קאן ניט דאס קאמישע בשום אופן גענצלאך אפּזונדערן פון זיין קעגנזאץ, און דעם דיכטער איז דעריבער אוממעגלאך ארויסצורופן דאס ריינע געלעכטער פונם קאמישן.

די נייע ריכטונג דארף גיין אין דער ריכטונג פון די אלטע גריכן. ארויסווארפן פון דער קאמעדיע אלץ, וואס שטערט דעם געלעכטער. די ניי-פראנצויזישע מאראלי- זירנדע ריכטונג איז נישט אויסגעהאלטן. עס איז זייער העסלאך. ווען דער מענש לאכט איבער זיינע איינענע יאמערליכקיי- טען. און די שולד האט דער דיכטער, וועלכער האט זיין קאמעדיע באלאדן מיט א מאטעריאל, וואס געהער צו דער סא- טירע און עס איז זייער פיינלאך פארן בעסערן מענשן צו לאכן מיט א וויטאג אין דער נשמה. ביי שעקספּיר'ן איז די מי- שונג פון קאמישן און ערנסטן גאר א מע- כאנישע.

אין די שוי-פענסטער פון א טייל בוכ- האנדלונגען זעט מען טיילמאל צוויי קליי- נע בילדער. איין בילד שטעלט פאר : זשאן לאכט, און דאס צווייטע — זשאן וויינט. אז מען קוקט אן די בילדער רופט דאס ערשטע ניט ארוים קיין געוויין און דאס צווייטע קיין געלעכטער. אבער מען לאכט מיט איין זשאן איבער דעם צוויי- טען. דא ווערט נעמלאך געפייערט א טריאומף פונם לאכן. דאס זיינען ניט קיין סיטואציע בילדער. "זשאן לאכט" — לאכט שטענדיק פונקט אזוי, ווי "זשאן וויינט" — האלט שטענדיק אין איין גי- סען טרערן. אבער ניט דער ערשטער איז א דעמאקריט און ניט דער צווייטער — א הערקליט. קיינער פון זיי ביידע באַ- שעפטיקט זיך ניט מיט די הבלים פון דער וועלט. דער ערשטער איז דער פּרא- זאאישער טרויער און דער צווייטער — דאס לייכטזיניקע געלעכטער. אבער אזוי ווי פרייד איז א העכערע מדרגה פון טרוי- ער, איז דאס לייכטזיניקע געלעכטער אין דעם פאל דער טריאומפירנדער טייל. און איז דאס געלעכטער ניט מאמענטאן, נאר פערמאנענט, איז א לעבנס אנשויאונג. דאס איז די ערשטע שטופע פון דעם לאכן.

ווען מיר קוקן אן די צוויי בילדער צו- זאמען, רופט איין בילד אין אונז ארוים א געלעכטער איבער דעם צווייטן. מיר לאכן אנדערש איבער דעם וויציקן ווי אי- בער דעם אר. דערפון דרינגען מיר ארוים, אז די אנרעגונג צום לאכן איז פון א טאַ- פּעלטן ארט. דער, וואס וויל, למשל, דערציילן א פּיקאנטע זאך און ארויסרופן ביים עולם א געלעכטער, קאן זיך דערי- בער באנוצן מיט צוויי פארשיידענע מע- טאדן : אדער דער דערציילער הויבט אן באלד אין אנהויב פון זיין דערציילונג אזוי שטארק און הויך צו לאכן און רייסט מיט זיך מיט די אנדערע, ווארים דאס לאכן איז אנשטעקנד, אדער ער דערציילט די סאמע לעכערלאכסטע זאכן מיט אזא ערנסטער מינע, און דערמיט אליין רופט ער ארוים א געלעכטער ביי די צוהערער. דאס געלעכטער קאן אלזא ארויסגערופן ווערן אויף א צוויפאכן אופן : דורך א פּנים וואס דריקט אויס דעם טיפסטן ערנסט, אבער, ווען מען קוקט עס אן, מוז עס ארויסרופן א געלעכטער, אדער דורך א הויך קלינגענדיק געלעכטער, וואס ברענגט מיט זיך מיט דאס געלעכטער ביי אנדערע.

די צווייטע מדרגה פון געלעכטער איז רעפּרעזענטירט דורך דעמאנריטן. דעמאנ- ריט און הערקליט שטייען אויף איין הויך : זייער אנשויאונגען זיינען גלייכ- בארעכטיקט. דעמאנריט וועט לאכן אי- בער הערקליטן, אבער הערקליט וועט ניט וויינען איבער דעמאנריטן.

דעמאנריטס געלעכטער איז נישט קיין ווילדער "כי-כי". ער לאכט שטיל. דאס געלעכטער איז דא זייער נאענט צום גע- וויין. דעמאנריט רעפּרעזענטירט די עס- טעטישע אנשויאונגען קעגן דעם עטיקר הערקליט. אונטער דעם עטיקר מוז פאלן דער עסטעטיקער, ביי וועלכן די ווירקלאכ- קייט רופט ארוים אזא שטארק געלעכטער, אז ער קאן גאר ניט אויפהערן צו לאכן. הע- ראקליט וויינט, ווייל ער באטראכט אלע מענשן ווי זיינע ברידער. דעמאנריט הייסט אבער לאכן, ווייל דאס לאכן איז פאר א שוישפּילער אן אויסדרוק פון דעם קאמיש טרויעריקן, און דאס געוויין איז פאר אים א צו קנאפּער אויסדרוק פון דעם געפיל, וואס דער דאזיקער אנבליק רופט ביי אים ארוים.

עס איז פאראן א מעשה'לע מיט א פּרינצעסן, וואס האט נישט געקאנט לאכן. איך האב געקאנט א מענשן מיט א פאר- קערטער מידה. ער האט שטענדיק גע- לאכט. ער האט געלאכט נישט דערפאר, ווייל ער האט געמוזט, דאס געלעכטער, האט אים נישט פרייליך געמאכט און דעריבער איז ער געווען הארט און גע- פיללאז.

די פּרינצעסן פון דער מעשה'לע האט אזוי לאנג נישט געלאכט, ביז עס איז געקומען האנס דער נאר און זי האט אנגעהויבן לאכן. דער מענש, וואס האט שטענדיק געלאכט, האט אבער קיינמאל ניט געקאנט באהערשן זיין געלעכטער, ווייל דערצו וועט שוין א "האנס דער נאר" גארניט מאכן. ווער קאן אלזא אפּ- שטעלן דאס געלעכטער פון דעם דאזי- קען מענשן ?

דאס לאכן איז ניט קיין סימן פון גליק. די נארישקייטן פון מענשן רופן ארוים ביי אונז מיטלייד, ווען מיר זע- ען, אז זיי זיינען אין געפאר צוליב זיי- ער נארישקייט. זיינען זיי אבער אויסער דער געפאר, רופן זיי שוין ניט ארוים ביי אונז קיין רחמנות, נאר א געלעכטער.

דער פילאזאף, וואס האט געוויינט אי- בער די נארישקייטן פון דער וועלט, איז אפשר געווען גליקלאכער פון דעם, וואס האט איבער די זעלבע נארישקייטן געלאכט.

עס וועט אייך נעמען מיט שטורעם!
אזוינס האט איר נאך ניט געזעען !
הער שבת פון חסידים בעלער, דער זיבעטער קאלאסאלער

וועט איה"ש פארקומען 8.30 אוונט אחרון של פסח
דאנערשטאג
אפריל 9
אין גרויסן קלייזל פון
פרץ שול
האט איר שוין א קוויטל?

די טרעגער פון די משיחישע באוועגונגען ביי אידן

אן אפהאנדלונג פון אלע באוועגונגען פון משיח׳ישער אויסלייזונג פון בר כוכבא ביז הערצלען

פון יוסף שפירא

איינ׳ לייטונג

דער משיח׳ישער גלויבן איז איינגעווארצלט געווארן ביים אידן זייט הונדערטער יארן. טראגנדיק דעם דאזיקן אידעאל, איז ער אויסגעשטאנען אלע שווערסטע ענוים, וועלכע דאס ביטערע גלות לעבן האט אים אוועקגעשטעלט.

אין יעדער שווערער צייט, אין די ערגסטע מאמענטן פון גלות, איז דערשינען א לעגענדארישע פערזענלאכקייט און עס האט אויפגעלויכטן די אלט-נייע האפענונג פאר דער גאולה.

איז דארום די העברייאישע ליטעראטור אזוי רייך אין מאטעריאל וועגן די משיח׳ישע באוועגונגען און הגם, עס איז נאך ניט געקומען דער, וואס זאל צוזאמענעמען דעם מאטעריאל אין איין פלאץ, קען מען אבער געפינען גענוג מאטעריאלן וועגן יעדער איינער פון די באוועגונגען און וועגן יעדן אנפירער.

ניט בלויז וויסנשאפטלאכער און היסטארישער מאטעריאל, איז פאראן אין דער העברייאישער ליטעראטור איבער משיח׳ישע באוועגונגען און משיח׳יזם. נאר עס איז שוין פאראן א בעלעטריסטישע ליטעראטור, פון דראמען, פאעמען און אפילו ראמאנען.

אויך אין אנדערע שפראכן, באזונדערס אין דייטש און אין ענגליש, איז פאראן פיל מאטעריאל וועגן משיח׳ישע באוועגונגען. נאך מיט פינף-און-אכציק יאר צוריק האט ד׳איזראעלי אנגעשריבן א גאנצן ראמאן איבער דוד אלראי.

אין דער אידישער שפראך איז ווייניק געשריבן געווארן איבער משיח׳ישע באוועגונגען. ניט דער אידעאל איז אפגעשאצט געווארן און ניט די היסטארישע און לעגענדארישע פאקטן זיינען צוזאמענגענומען געווארן.

אין דער דאזיקער סעריע ארטיקלען, וועלן מיר מאכן א פארזוך איבערצוגעבן די געשיכטלאכע פאקטן און די לעגענדעס, וואס זיינען באקאנט וועגן יעדן איינעם פון די משיחים. מיר וועלן זיך אויך אפשטעלן אויף די תקופות אין וועלכע זיי זיינען אויפגעשטאנען — און אזוי ארום וועלן מיר דורכגיין די אכצן הונדערט יאר פון אונזערע אויפגעלויכטענע האפענונגען אין גלות.

די הויפט-יסודות פון משיח׳ישן אידעאל

(פארזעצונג קומט)

אינטערעסאנטע היסטארישע פאקטן וועגן מיליטער דינסט אין די יארן 1875-74

פון ה. פיינמאן

דער שרייבער פון דעם ארטיקל איז געווען דער באאבאכטער פון דעם גאנצן ענין, אלט גענוג צו פארשטיין, און איינטים מיט אלע איינצלנע דעטאלן איבערצוגעבן דאס ריכטיק. עס איז אן אינטערעסאנטער קאפיטל אין דער געשיכטע פון דעם אידישן לעבן אמאל אין רוסלאנד. עס גיט א לעקציע וואס פאראייניקונג און ערלאכקייט קאן אויפטאן — דער שרייבער פון די דאזיקע שורות איז אלט גענוג צו דיינקען, אז עס איז צייט איבערצוגעבן דאס אוים מורא עס זאל ניט גיין לאיבוד . . .

דער נייער "אוסטאוו" מיינט די נייע ארדענונג וואס איז איינגעפירט געווארן אין מיליטער דינסט אין דעם ווינטער פון 74 — 1875. עס האט אריינגעבראכט א נייע עפאכע אין דעם אידישן לעבן, און דערויבער מוז איך געבן א הקדמה, אין וועלכער איך וועל מאכן א ...

אן אינטערעסאנט קאפיטל געשיכטע, אין וועלכן עס האט געשפילט די הויפט ראל א קליין-שטעטלדיקער איד. געשריבן פון איינעם וואס האט אלעס אליין בייגעוואוינט.

יאר, זיינען אונטערוואורפן אונטער צוואנג דינסט, אן אן אויסנאם און אן אן אויסקויף, האט מען געקאנט זעען ווי עס האט זיך איינפאך פארצווינן א שווערער וואלקן איבער׳ן אידישן הימל.

איך האב דערמאנט דעם ווארט "שארצען", ווייל פריער ווען מען האט געגעבן פאר זעלנער א געוויסן פראצענט פון די איינוואוינער, פלעגט מען ניט פארשרייבן אלע נייע-געבארענע, כדי די געמיינדע זאל זיין וואס קלענער. דארום איז געווען די נייע פארארדענונג, אז מען זאל ניט קוקן אויף דעם "רעגיסטער" (סקאזקע), נאר אלע אן אויסנאם.

...

קרבנות און כוהנים

פון י. קאבאקער
(צו חבר בראצ׳ס באזוך)

הונגעריקע און הויזלאזע חלוצים, כדי איר דא זאלט אויך פילן אז פילן אז איר לעבט, אז איר זייט ניט קיין פארמארירטע מומיעס אין גלות, א זאין אייך קלאפט אויף א לעבעדיקער אימפולס, אז א הייליקער גייט און לעבעדיקע בלוט מוזן אייך וועקן צום לעבן, צו מיטארבעטערשאפט מיט אונז בויערס, צו עבודה . . .״

און שווינגנדיק הערן מיר אוים די יערלאכע הארציקע רעדע, און ס׳דוכט זיך, אז ווירקלאך האט זיך אנגעצונדן א גאנץ פייערל אין אונזערע הערצער, אז אונזערע אויגן זיינען באלויכטן מיט א שיין פון לעבנס לוסט, אז העכער האבן זיך אויפגעהויבן אונזערע טיף אראפגעזונקענע קעפ, אז אט-אט מאכן מיר אן אנשטריינגונג זיך צו באוועגן.

אין דער שטאט פאלערמא אויפן אינזל סיציליע איז פאראן א הייליקער קעלער. אין דעם דאזיקן קעלער שטייען א מאסע מענשלאכע פיגורן, פארהייליקטע אינם לאנד. און איין מאל א יאר קומט א פריסט און האלט א קורצע רעדע צו די טויטע גופות. לאמר, מיט די ווערטער:

"הנה, זייט וויסן, חשוב׳ע פגרים, אז איר לעבט, אז אין אייך קלאפט א לעבעדיקער אימפולס, אז א הייליק גייסט רוט אויף אייערע פארוועלקטע פנים׳ער אז א געטלאכע, נשמה ברויזט אין אייך, און לעבעדיקעס בלוט פליסט אין אייערע פארדארטע אדערן".

חים פון דער ארבעטנדער ארץ-ישראל צו ברייינגען אונז א גרוס פון א עולם מתהוה, פון אוועלט וואס שאפט זיך, דאס זיינען די כהנים פון דער נייער רעליגיע, פון דת-העבודה און זיי זאגן אונז לאמיר, מיט די ווערטער:

"הנה, זייט וויסן, אז דארט פון וואנען מיר קומען צו אייך איז ארבעט און לעבען, זעלבסטווירדע און זעלבסטשטענדיקייט, דארט בויען מיר א לאנד, דארט באפרוכטפערן מיר מדבריות, טריקענען זומפן, שיצן אונזער כבוד׳ גייסט און גוף, פארשפרייטן ליכטיקייט צווישן אונזערע שכנים, שאפן א באזיס פאר געמיינשאפטן שלום און צוזאמענלעבן, דארט שמידן מיר א נייעם רינגעלע אין דער גאלדענער קייט פון אונזערע גייסטלאכע פאלקס אוצרות פון דורות, א רינגעלע פון דער ארבעטער רעליגיע.

"והנה, און זייט וויסן, אז דאס אלץ טוען מיר, די ארבעטערשאפט פון ארץ ישראל, די אויסגעמאטערטע, אפטנס נאר ס׳דאכט זיך בלויז אזוי, ס׳אזוי ניט מער ווי דאס שטארקע גלויבן פון פרידיקער וואס עלעקטריזירט די אטמאס פערע און שאפט א אילוזיע פון אן אומרו, פון לעבעדיקייט, אין די "צוהערער", און ווי נאר דער כהן פארלאזט **אונזערע קאלטע ד׳ אמות, קערט זיך אלץ אום צום פריערדיקן, פארגליווערטן** צושטאנד: דער קאפ געבויגן, די אמונה אויסגעלאשן, דער לעבנס אימפולס אטראפירט.

אונזער "איך".

נאר פרייליקן מוזן זיי, ס׳איז א חוב און א נויטווענדיקייט . . .

און אט ווערט געמאכט א נייער פארזוך אין ווינפעג: ארגאניזירן דעם קאמפיין פאר דער ארבעטנדער ארץ-ישראל נאך איידער איר שליח (חבר בראצ) קומט אן.

דאס איז לויבנס-ווירדיקער זשעסט ניט נאר בנוגע צו די כהנים מארטירער וואס דארפן פארשווענדן זייערע שאפענדע כחות אויף אזא נודנע און אפט פרוכטלאזע ארבעט ווי מקיץ נרדמים זיין, נאר ס׳איז אויך א טאט פון זעלבסט-ווירדע און א צייכן פון זעלבסט אויפוואכן, דאס קאן אונז געבן דעם שטאלץ פון א קינה, וואס שטעלט דעם ערשטן טריט אפלאזנדיקן דער מאמעס פארטוך, דאס קאן אויך געבן א נייע ווענדונג אין דער געמיינזאמער השפעה פון ארץ ישראל און דיאספארע.

ביז איצט זיינען זיי, די ארץ-ישראלדעלעגאציעס געווען ביטערע מאנערס, מיר זיינען געווען שלעכטע צאלערס. זיי — די מקבלים, מיר — די נותנים.

און צום היי-יאריקן כהן וועלן מיר אפשר קאנען זאגן :

— מיר בייטן זיך מיט אונזערע ראלן. מיר מאנען עפעס ביי אייך, זייט אונז מגלה דעם סוד פון יצירה, ווי אזוי איר שאפט, בויט און איבערבויט אייער גענעם לעבן. ביי אונז דארפט איר מער גאר ניט בעטן, אונז דארפט איר מער ניט וועקן.

מיר זיינען וואך!

צו האבן מיר זיך שוין ווירקלאך דערהויבן צו דער מדרגה פון אן אנטוויינטן קינד? צו קאנען מיר ברייינגען אונזער קרבן א כהן נעשיקט פון ארץ-ישראל?

די תשובה דארפן מיר געבן אין פארלויף פון די נעציילטע טעג וואס זיינען נאך פארבליבן ביזן אנקומען פונם הייאריקן ארץ-ישראל דעלעגאט.

א נייע צייכענונג פאר א סדר-טעלער (קערה)

...

דער שרייבע רפון די שורות איז געווען דאן אין הויז. נישט וויסנדיק וואס עס האט פאסירט אין דרויסן, האט ער בייגעוואוינט דעם גרויסן געוויין וואס האט באגלייט זיין ענטריסטונג. עס האט אנגענומען כמעט א פארמע פון היסטעריע. גערעדט האט ער גארניט. ער האט זיך בארואיקט. ער האט גענומען עפעס אין מויל אריין און ער האט זיך פארגארטלט צו ווייטערדיקער ארבעט. ווייל די קאמיסיע האט געארבעט, און אויף די לעצטע טעג זיינען פארבליבן עטלאכע וויכטיקע יונגעלייט ביי וועמעס

(שלוס אויף לעצטער זייט)

אויב איר טארט ניט לאכן, קומט ניט

אויב איר דיינקט אז לאכן איז פאר אייך שעדלאך, זאלט איר דעם זונטאג אוונט ווייכן פונ׳ם קווארטאל אויף אבערדין עווע. צווישן סאלטער און פאווערס.

אויב איר זייט אבער משלנו, א שלום-עליכמ׳דיקער איד וואס איז מיט דער מיינונג אז לאכן איז געזונט, זאלט איר למען השם ניט פארפעלן צו קומען דעם זונטאג, אפריל 5טן, 8.45 אוונט, אין פריד-זאל: איר וועט דארטן שעפן געזונט מיט די עמערס!

מיר מיינען די יערלאכע אויסגאבע פון דער "לעבעדיקער ציימונג", פונ׳ם פארום קאמיטעט פון דער אידישער קולטור געזעלשאפט, — איר טארט עס ניט פארפעלן, ווייל ביז איבעראיאר וועט מען אייך קיין אנדערע ניט געבן.

א ראמאן? אווארע האט די ציימונג אויך א ראמאן מיט "פארזעצונג פאלגט", ווי דען! און שפילקעס וועלן אויך זיין, ביליק!

...

... איר וועט אייך נעמען מיט שטורעם!

אזוינס האט איר נאך ניט געזעען!

... ער שבת פון חסידים בעלער, דער זיבעטער קאלאסאלער

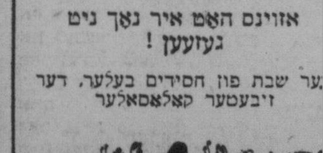

חסידים באל

... נט איה״ש פארקומען 8.30 אוונט אחרון של פסח

דאנערשטאג אפריל 9

אין גרויסן קלייזל פון

פרץ שול

האט איר שוין א קוויטל?

...

לאס-אנדזשעלעס, קאליפארניע

טוריסטן פארקער אין קאנאדע האָט לעצטן יאָר אריינגעבראכט 280 מיליאָן דאָלער

קאנאדער טוריסטן האָבן לעצטן יאָר אויסגעגעבן אין אויסלאנד 113 מיליאָן דאָלער — לויטעט באריכט.

אָטאַוואַ.—לויט א באריכט וואָס אין לעצטנס פארעפנטלאכט געווארן פון דער קאנאדער סטאטיסטישער ביורא האָט דער טוריסטן פארקער, אין 1930, אריינגע־בראכט אין קאנאדע צוויי הונדערט און אכציק מיליאָן דאָלאר.

די דאָזיקע סומע געלט האָבן טוריסטן, לעצטן יאָר אויסגעגעבן אין קאנאדע, ניט געקוקט אויף דער דעפרעסיע, און איז בלויז אויף 28 מיליאָן דאָלאר ווייניקער אין פארגלייך מיט דער סומע וואָס קאנאדע האָט געלייזט פון טוריסטן אין יאָר 1929.

אוטאָמאָביל טוריסטן פון די פאראייניקטע שטאטן האָבן זיך, לויטן באריכט, לעצטן יאָר פארגרעסערט אין צאָל נאָר זיי האָבן ניט אויסגעגעבן אזויפיל געלט ווי אין יאָר 1929. מען שאַצט אָפּ, אז זיי האָבן אויסגעגעבן 202 מיליאָן און 409 טויזנט דאָלאר, אין פארגלייך מיט 215 מיליאָן און 557 טויזנט דאָלאר אין 1929.

בסך הכל זיינען לעצטן יאָר אריינגע־פאָרן 5.400.000 טוריסטן פון די פאר־איינינקטע שטאטן אין קאנאדע. אין 1929 זיינען אריינגעפאָרן 4 מיליאָן און 408 טויזנט טוריסטן.

קאנאדער טוריסטן אין אויסלאנד האָבן אויך אָפּגעהיט זייער געלט לעצטן יאָר. עס ווערט אָפּגעשאַצט, אז קאנאדער טוריסטן וועלכע זיינען לעצטן יאָר געפאָרן קיין אמעריקע אין אוטאָמאָביל, האָבן דאָרטן אויסגעגעבן דריי און זעכציק מיליאָן און 489 טויזנט דאָלאר. אין 1929 האָבן די קאנאדער טוריסטן אויסגעגעבן אין די שטאטן די סומע פון 65 מיליאָן און 55 טויזנט דאָלאר.

מען שאַצט אָפּ, אז בסך הכל האָבן קאנאדער טוריסטן אויסגעגעבן לעצטן יאָר אין אויסלאנד די סומע פון הונדערט און דרייצן מיליאָן דאָלאר, אין פארגלייך מיט 122 מיליאָן דאָלאר, אין יאָר 1929.

ניט געקוקט אויף דער קלענערער איינ־נאמע וואָס קאנאדע האָט לעצטן יאָר גע־האָט פון דעם טוריסטן פארקער, אין פאר־גלייך מיט די פרעדריקע יאָרן, פארבלייבט אבער די טוריסטן אינדוסטריע אין קאנאַ־דע א גאנץ באדייטענדער קוואַל פון הכנ־סה.

אידישער סוחר נעראַ־טעוועט פון טויט דורך אַן "איינפאַל" מיט שוועבעלאַך

אין דער געגנט פון די שטעטלאך סאַקאַ־לאָוו, סטערדין (שעדליצער קרייז), קאָכט איצט מיט א וואונדערבארער געשיכטע, ווי אזוי א באַקאַנטער אידישער סוחר איז ווי דורך א נס ניצול געווארן פון טויט.

אין יענער געגנט וואוינט א גרויסער תבואה סוחר און מיל אייגנטימער, ר' איטשע עלשטיין, א איד א נגיד, וועלכער האָט זיינע איינענע פערד און בריטשקע. מיט עטלאכע טעג צוריק איז רבי איטשע אַרויסגעפאָרן פאַרנאַכט פון דער שטאָט סאַקאַלאָוו צו זיך אהיים. ער אליין איז גע־זעסן אין זיין בריטשקע און אָנגעטריבן די פערד. ווען ער איז געקומען הינטער דער שטאָט, האָט אים אָפּגעשטעלט אַן עלטע־רע גויע און א זאָג געטאָן צו אים:

— פאַניע איטשקאַ, נעם מיך אַרויף אויף דיין פור ווייל איך וואוין ניט ווייט פון דיין שטעטל.

ר'איטשע האָט זי אַרויפגענומען. די גויע האָט געהאַט מיט זיך א זעקעלע מיט זאָכן. ווען ר'איטשע איז ווייטער געפאָרן איז אים די אלטע גויע פאַרגעקומען עפּעס פאַרדעכ־טיק. זי האָט אים אויסגעזעען, ווי א פאַר־קליידעטער מאַנספּערזאָן. ער האָט זיך גע־מאַכט ניט וויסנדיק און בעסער זיך צו־געקוקט און ער האָט דערזעען, אז זיין חשד איז א ריכטיקער. ער האָט דאַן פאַרשטאַנען אז דאָ האָט מען אים אריינגעגאַפּט אין א "שטייגל", וויסנדיק, אז ער האָט געלט ביי זיי אין מען גייט אים באַראַבעווען.

דער אידישער סוחר, איינער פון די קלוגסטע אידן אין יענער געגנט, האָט אבער זיך ניט צעטומלט און ער איז געפאָר־לען אויף א חכמה. ער האָט אַרויסגענומען א פּודעלע שוועבעלאַך צו פאַרוויכערן א פאַפּיראָס, און ער האָט געמאַכט אזוי אז דאָס פּודעלע שוועבעלאַך איז אים אַרויס־געפאַלן פון דער האַנט און אַראָפּגעפאַלן אויף דער ערד.

ער האָט באַלד געגעבן א שטעל אָפּ די פערד און זיך אָפּגערופן צו דער "אלטער גויע", אז ער בעט איר זייער, זי זאָל אַראָפּ־גיין פון דער פור און אויפהויבן די שווע־בעלאַך, ווייל ער מוז צוהאַלטן די פערד זיי זאָלן זיך ניט צעבריקעווען. די "אלטע גויע" האָט געגעבן א שפּרונג אַראָפּ פון דער פור זוכן די שוועבעלאַך.

אין זעלבן מאָמענט האָט ר' איטשע גע־געבן א שמייז די פערד מיט דער בייטש. הערט ווי מען שיסט אים נאָך פון א רע־וואָלווער; ער האָט אבער געשמיסן די פערד, וועלכע זיינען געפלויגן איבער'ן שאָסיי, אזוי אז ער איז אהיימגעקומען בשלום אין דעם שטעטל סטערדין.

ווען ער איז אהיימגעקומען האָט ער זיך גלייך געמאַלדן אין דער פּאָליציי און אי־בערגעגעבן דאָס זעקעלע, וואָס די "גויע" האָט געלאָזט. דאָרט זיינען געווען צוויי רעוואָלווערן, קוילן און א קינזשאַל. אזוי ארו באַיז דער אידישער סוחר געראַטעוועט געווארן פון טויט דורך דעם איינפאַל מיט די שוועבעלאַך.

ציטונגס לייט באַהויפּטן, אז קריזיס הייבט אָן צו פאַרשווינדן אין ענגלאַנד

אז די סמנים פון פאַרבעסערונג אין דער ענגלישער עקאָנאָמישער לאַגע האַלטן זיך אין פאַרמערן, און אז די סיטואַציע איז דאָרטן איצט פריילאַכער ווי פאַר דער גאַנצער צייט אין משך פון די לעצטע חד־שים, איז די באַהויפּטונג פון א סך צייַ־טונגס לייט.

צוערשט באַמערקט זיך דאָרטן א פאַר־בעסערונג אין'ם אינוועסטמענט מאַרק, און עס הויבן זיך די פּריזן אויף רעגירונגס פּאַפּירן און אינדוסטריעלע אקציעס.

דער שטראָם פון גאָלד קיין פראַנקרייך האָט זיך אָפּגעשטעלט. דער פריידן אין אינ־דיע זאָגט פיל צו פאַר דער קאַטאָן אינ־דוסטריע אין לענקשייר, וועלכע האָט שווער געליטן פונם באַיקאָט. פאַרגרעסער־טע געשעפטן מיט אינדיע וועלן אויפהויבן דעם פּריז פון זילבער, און דאָס וועט שוין ווירקן גינסטיק אויף כינע, וועלכע וועט אויך אָנהויבן קויפן מער, פאַרבעסערנדיק דעם בריטישן מסחר אין'ם וויטן מזרח.

דער פּלאַטן אָפּמאַך צווישן פראַנקרייך און איטאַליע, א דאַנק הענדערסאָנס פעאַר־קער פאַרמיטלונג, האָט געווירקט באַרר־איקנדיק אויף אייראָפּע. — אויך א געזונ־טער סימפּטאָם פאַר'ן וואוקס פונם מסחר.

די אויסזיכטן זיינען אויף א וואוקס פון דער רעגירונגס הכנסה, וואָס וועט באַפרייען דאָס לאַנד פון דער שרעק פאַר נייע שטייערן.

—(::)—

אויסזיכטן אין דער אויך אינדוסטריע

"ברוקמייער אַנאַליסט," אַרויסגעגעבן פון דער ברוקמייער עקאָנאָמיק סערוויס, אינק. שרייבט ווי פאָלגט וועגן דער אויל אינדוסטריע:

"ס'איז אוממעגלאַך צו זאָגן וואָס עס וועט אַרויסקומען פון דער איצטיקער סי־טואַציע. מיר זעען פאַראויס א לאַנגע דע־פּרעסיע פאַר דער דאָזיקער אינדוסטריע. א סך פון די שוואַכע קאָמפּאַניעס וועלן אויס־געוואָרצלט ווערן און די וועלכע זיינען גוט פינאַנסירט וועלן זיך ווארשיינלאַך פאַר־אייניקן צו שאַפן פאַר זיך שטאַרקערע פּאָ־זיציעס".

—(::)—

ראָדזשער באַקאָן איז אָפּטי־מיסטיש

ראָדזשער וו. באַקאָן, דער באַרימטער עקאָנאָמיסט, האָט אין זיין לעצטן אַרטיקל אויסגעדריקט די מיינונג, אז אין די קומע־דיקע 18 חדשים וועט זיין א דוחק אויף אַרבעטער אין געוויסע לייַנס, און אז די אַר־בעטסלאָזיקייט סיטואַציע ווערט שוין א קלענערע פּראָבלעם, ער זעט אויך פאַראויס אַן אויפלעבונג אין די האַנדלס קריזיס.

—(::)—

ווע ט פאַרלאַנגען שטרייַנגע באַנק געזעצן

אַלבאַני. — גאָווערנאָר רוזוועלט האָט דערקלערט, אז ער וועט שיקן צום לעגיס־לאַטור א ספּעציעלן מעסעדזש אין וועלכן ער וועט רעקאָמענדירן שטרענגסטע געזע־צען פאַר דער רעגולירונג פון בענק אין ניו־יאָרק סטייט.

איינע פון די וויכטיקסטע ענדערונגען, וועט, גלויבט מען זיין, אז סייווינגס אַקאַ־ונטס זאָלן שטרענגער פאַרוואַלטעט ווערן ווי קאָמערציעלע אַקאָונטס. דאָס איז, אז געלדער וואָס קומען אריין פון סייווינגס דעפּאָזיטס זאָל מאַן אינוועסטירט ווערן נאָר אין אזעלכע זיכערע אונטערנעמונגען, לויט די אַנווייזונגען פון סטייט בענקינג דעפּאַרטמענט. די באַנקראָטירטע יו. עס. באַנק, למשל, האָט געהאַט מער ווי א העלפט פון אירע רעסורסן פון סייווינגס און האָט זיי געגעבן אויף דעם זעלבן אופן ווי זיי וואָלטן געווען געוויינלאַכע קאָמער־ציעלע אַקאָונטס.

—(::)—

קאַנאַדער האַנדל מיט אויסלאַנד שוואַכער

דער באַריכט ווענן קאַנאַדישן האַנדל מיט אויסלאַנד פאַר דעם חודש פעברואַר וואָס איז נאָר וואָס פאַרעפנטלאַכט געווארן פון נאַציאָנאַל רעוועניו דעפּאַרטמענט ווייזט ווידער אַן אָפּשוואַכונג לגבי דעם זעלביקן חודש פון פאָריקן יאָר.

דער עקספּאָרט פון קאַנאַדישע סחורות נאָך אויסלאַנד האָט פאַר'ן חודש פעב־רואַר באַטראָגן $43.872.682 אין פאַר־גלייך מיט $66.689.817 פון זעלבן חו־דש אין 1930.

דער אימפּאָרט האָט באַטראָגן — 084, 994, $50 אין פאַרגלייך מיט 80.922.116 דאָלאַר אויסמאַכנדיק א סך הכל פאַרן חו־דש פון $94.866.766 אין פאַרגלייך מיט $147.611.978 פאַר'ן זעלבן חודש אין 1930. דער אומגינסטיקער באַלאַנס פאַרן חודש איז געווען $7.121.402 אין פאַר־גלייך מיט $14.232.344 אין 1930.

די גרעסערע "אייטעמס" פון עקספּאָרט אין פעברואַר זיינען געווען: אַגריקולטור פּראָדוקטן פאַר 13 מיליאָן מיט 540 טוי־זענט און 693 דאָלאַר און געהילץ און פּיי־פער פּראָדוקטן $14.273.532.

די 2 גרעסערע אייטעמס פון אימפּאָרט זיינען געווען: אייזן און שטאָל פּראָדוק־טן פאַר 382, 353, $11 און אַגריקולטור פּראָדוקטן פאַר 559, $9.004 דאָלאַר.

מיר פאַרקויפן דרעפּסס, פּאַסט אַנווייזונגען און קייבלס צאָלבאַר אין
אמעריקאַנער דאָלאַרן
איז פּוילען, רוסלאַנד, רומעניע, גאַליציע, ליטע, טשעכאָסלאָוואַקיע, עסטרייך, דייטשלאַנד און אַנדערע אייראָפּיאישע לענדער,
אויף די נידעריגסטע פּרייזן.
פּרעגט ווענען אונזער וואָך־ענד סייבעל איבערוויזונג:
שנעלע באַדינונג — קליינער פּאַסט.
נידעריגסטע רייסט — שנעלע באַדינונג
THE
DOMINION BANK
North End Branch, 678 Main St., Winnipeg, Man.
Main St. and Redwood Ave., Winnipeg, Man.
Regina Branch, Mr. W. A. Radcliff.
Saskatoon Branch, Mr. L. C. Brown, Manager.
King and McNab Streets, Hamilton, Ont.
City Hall Branch, Toronto, Ont.
Bleury and St. Catherine Streets, Montreal, Que.

ניט בלויז בעסער נאָר 100 פּראָצענט קאַנאַדער
RELIANCE INK
דער סינט אויף וועלכן איר קאָנט זיך פאַרלאָזן

טוט עפּעס פּראַקטישעס
איר זוילט אויפבויען אַן עסטייט, פאַר־שטענדלאַך. עס איז דאָ בלויז איין פּראַקטישער מיטל. פאַנגט אָן מיט א סייווינג אַקאָונט. מאַכט רעגלמעסיקע דעפּאָזיטס. אין אַן איבערראַשנדיק קורצער צייט וועט איר האָבן אָנגע־זאַמלט א פּאָנד וואָס וועט פאַרטרעטן דעם פונדאַמענט פון אַן עסטייט.
יעדער ברענטש פון דער באַנק וועט גערן אויפנעמען אייער אַקאָונט.
IMPERIAL BANK
OF CANADA
HEAD OFFICE - TORONTO
קאַפּיטאַל און רעזערוו $150.000.000
WINNIPEG (Main Office) — A. D. DUNCAN, Manager; J. F. MacKAY, Asst. Manager
ARLINGTON and WESTMINSTER — R. S. McCLAY, Manager
NORTH END BRANCH — W. M. PORTER, Manager
ST. VITAL, Man. — R. MAVOR, Manager
RIVERTON and GIMLI, Man. — H. M. SAMPSON, Manager

איר זיצט אויף אייער היסב בעט ווי א מלך
בלויז צוויי נעכט א יאָר
אויב איר ווילט זיך פיקן פונקט אזוי באַקוועם א גאַנץ יאָר פאַרנדיק אין אייער אוטאָמאָביל, דאַן לאָזט אונז אייך באַדינען מיט די בעסטע
נעז, אויל, גריזעס, דאָנלאָפּ טייערס
און אַלע אַנדערע איינריכטונגען וואָס זיינען נויטיק פאַר אייער קאַר.
אויב איר האָט נאָך ניט אַרויסגענומען אייער קאַר פאַר יום־טוב — טעלע־פאָניזט צו אונז און מיר וועלן קומען נאָך אייער קאַר און מיר וועלן זי מאַכן גרייט פאַר אייך אין דער בעסטער אַר־ענונג.
אַלץ וואָס מיר רעכענען איז בלויז פאַר די מאַטעריאַלן
אונזער באַדינונג צו אייך איז פריי!
אונזער סטיישאָן איז אָפן 24 שעה א טאָג
ווי אימער וועל איך אייך געבן מיין פּערזענלאַכע אַטענשאָן.
GRAND SERVICE STATION
מאיר זיפּורסקי, אייגנטימער
Salter St. and Dufferin Ave. — Phone 54 574

מופּט איר?

51 553 — 55 669
נאָך 9 אוונט
55 000

THE TRADERS TRUST COMPANY
אפיציעלע אסיינים, עקזעקיוטאָרס, אדמיניסטראַטאָרס,
פינאַנציעלע אַגענטן
4טער פלאָר, יוניאָן טראַסט בילדינג — טעלעפאָן 26 892

INCOME TAX SERVICE
AUDITS, FINANCIAL REPORTS
INVESTIGATIONS
בוקקיפּינג סערוויס
ס. א. פּאַרטיגאַל
— מיט —
דזשאַ. לוס און קאָמפּאַני
Chartered Accountants, Auditors
202 פּאַריין בילדינג, טעלעפאָן 21 746
רעזידענס טעל. 24 524

Phone 22818

Peerless Laundry

"אוכפארגלייכבאר אין פעאיקייט און אויפזיכט"
הערט זיך צו יעדן מיטוואך, 8.00 אין אוונט
אין סי. קיי. וואי.

Phone 22818

NEW PALACE THEATRE
קאר. סעלקירק און פאוערס

היינט און מארגן, בלויז 2 טעג
א ביילד וואס וועט אייך אויפציטערן
מיט איר האנדלונג
"סוועל העד"
מיט דזשיימס גלעדסאן און דזשאני וואקער
אויך קאמעדי, סעריאל, קארטון

באמערקונג: ספעשל מאטינע היינט. פרייטאג, אפריל דרייצן.

מאנט., דינסט. מיט. וואך, בלויז 2 טעג
"פלעי באי אף פעריז"
מיט מארים טשעוואליער
אויך קאמעדי, נייעס, קורצע זאכן
באמערקונג: ספעשל מאטינע, מאנטאג אפריל 6טן, איסטער מאנ־יע.
מיטוואך און דאנערשטאג, מיט. וואך
בלויז 2 טעג
געלעכטער, אויפרעגונג, מוזיק, אין א ליבעס געשיכטע, וואס איר וועט קיינמאל ניט פארגעסן. בעני רובין שפילט די הויפט ראל זוזאמען מיט אן ערשטקלאסיקן קעסט. עס וועט אויך געוויזן ווערן א קאמעדיע און "סעלעקטעט שארטס".
זעט די דאזיקע בילדער אין פעלעס טעאטער — דער טעאטער וואו אלע גוטע בילדער ווערן געוויזן.

—(::)—

א, וועט מען דארט הוליען!

עס וועט זיך דארטן טאן אויף טיש און אויף ביינק. אלע וועלן דארטן זיין — אויסער מעלאנכאליקער. און אזוי ווי איר האט זיך פיינט צו נודיען און "קלאגן אויף מי יחיה", וועט איר מסתמא אויך דארטן זיין. עס איז אבער א שאד אויב אייער שכן אדער פריינט וועט חלילה פארגעסן וועגן דעם. דערפאר דערמאנען זיי מיטברייינגען ווייל עס איז פשוט אן עצירה צו פארשלאפן אזא נאכט. ווייל מען וועט דארט פשוט שווי־מען אין פארגעניגן און פארווייליגונג.

צו אויסרעכענען אלצדינג וואס דארטן וועט זיך אפטאן, איז אוממעגלאך, ווייל די פראגראם איז זייער גרויס, אמוזירנד, ווי־ציק, שפאסנד און העכסט אידישלאך — מען דארף פשוט זיין א גזלן איבער זיך אליין צו פארפעלן אזא אוונט און גע־דייגקט, איר דארפט זיך ניט "טראבלען" צו פירן אדער טראגן מיט זיך שפיץ ווייל איר וועט דארטן אלצדינג האבן פון דאס בעסטע. קיין איינצעלחייטן וועלן מיר אייך גארנישט אויסזאגן, ביז איר וועט אליין ניט קומען און זעען מיט אייערע איינענע אויגן, דאנערשטאג אוונט, 9טן אפריל, אין גרויסן פרע זאל, דעם קאלאסאלן חסידים באל.

—(::)—

$5 פארן בית יתומים

"דאס אידישע וואָרט".
חשוב'ע הערן: —
מיר שיקן אייך פינף דאלאר און מיר בעטן אייך אזוי גוט זיין איבערצוגעבן דאס געלט צום בית יתומים און וויניפעג. דאס געלט איז א ביישטייערונג פון דעם "ספארקלערס קלוב".
מיט אכטונג,
ל. סלוזמאן, פרעז.

—(::)—

דריי דאָלאר פאר מעות חטים

א בריוו מיט $3.00 פון א פערזאן אונ־טערגעשריבן מיטן בוכשטאב ס., איז אנ־נעקומען אין אפיס פון "דאס אידישע וואָרט" און מען בעט אונז איבערגעבן דאס געלט פאר מעות חטים.

מיר פאטאגראפירן
אלצדיינג און איבעראל

חתונה און פאמיליע גרופעס
זעט די אנפירונג נארט ענד סטריט
SHAPIRA'S
228 SELKIRK AVE.
Cor. Main St. PHONE 53 641

באשיצט אייערע אויגן

אויגן זיינען אזעלכע ווי־ליקע ארבעטער, אז צו מאכן ווערן זיי פארגאנצלך פיקס בין עס ווערט נע־מאכט אזא שארף ווי פון קאז שוין ניט נוגע מאכן. איר וועט בקלוג אויך אויגן פאר אויגן אין אייער נאכ־לעבן, און עס אין לעבנס־וויכטיג אז איר זאלט פארשטיין די נאענטע באציאונגען צווישן דעם געזונט פון אייערע אויגן און אייער אל עסיינגס געזונט.

זעט אייער "פערזיינגס־אויגן ספעציא־ליסט", עד וועט אייך קאנען נעבן אן עצה צי איר דארפט אויגן גלעזער.

איך וועל זיין צופרידן אויסצופילן אייער דאקטערס פרעסקריפשאן.

איך בין דער איינציקער "גילד אפטישאן" אין וויניפעג וועלכער האט א קאמפלעט פלענע פון אפטאלמאלאגישן אינסטרומענטן, שליימענס און אויספילן פון סערטיפיצירטע אויגן גלעזער. אויסטאן פון אלע אנדערע אויגן־אויסמאסן פון אויגן גלעזער.

איך וועל זיין צופרידן אנצונעמען פריינט און ווייזן אייך אונזער חויבע קוואליטעט אויגנגלעזער.

ROBERT S. RAMSAY
Prescription Optician
333 DONALD ST. PH 87 951

זעט אונזערע נייע ספרינג סחורות
א גרויסער אויסוואל פון וואס אויסצוקלייבן
Dominion Furniture Co., Limited
499 NOTRE DAME AVENUE
PHONES: 86 195 — 87 873

צו אונזערע אידישע פריינט אין וויניפעג און אין מערב קאנאדע באָטן מיר אָן א שנעלע און ריזאנאבל געפריידיגע באדינונג אין
דעזיינינג ענגרייווינג
עלעקטראטייפינג
סטערעאטייפינג און קאמערציעלע פאטאגראפיע
אדרעסירט אייער נעקסטן אָרדער צו
Rapid Grip and Batten Limited
290 VAUGHAN STREET
23 859 WINNIPEG 28 951

אויפמערקזאם
פאטייטא דילערס
דער פאטייטא שיפינג סעזאן איז איצט אפן. איר וועט נאטירלאך דארפן האבן זעק.
מיר האבן א פולן סופלאי פון נייע און סעקאנד הענד זעק, פאסיק פאר קאנאדער און אמעריקאנער שיפמענטס.
פריי 4c און העכער
קאנטרי דילערס, קומט אדער טעלעגראפירט אייער אָרדער אויף אונזערע הוצאות.
DOMINION BAG COMPANY
596 MANITOBA AVE. PHONE 53 022

עסט און טאנצט אין דעם
מארלבארא האטעל
ווייניפעגער סאמע פאפולערער דאון טאון האטעל
פאר באנקעטן, טענץ און אלע געזעלשאפטלאכע אונטערנעמונגען
SMITH STREET PHONE 86 371

די פאמיליע אין דער היים

שווערלי טאר, פון 407 אלפרעד עווענוי, האט זיך לעצטנס צוריקגעקערט פון וואנ־קאווער וואו זי האט זיך געפונען פאר די לעצטע 9 מאנאטן. זי נעפינט זיך איצט אין ווייניפעג מיט אירע עלטערן אויף דעם אויבנדערמאנטן אדרעס.

* * *

דער פרויען זעלבסט־ביילדונג קלוב האט אפגעהאלטן א פארזאמלונג לעצטע וואך. מרס. א. אלעניק האט געהאלטן א פאר־טראג, און עס זיינען אנגעצייכנט געווארן פלעגער פאר דער ווייטערדיקער ארבעט פון דעם קלוב.

מרס. אלעניק האט נענעבן א פארלעזונג און נאכדעם איז באשלאסן געווארן, אז מען זאל אנפאנגען צו לייענען "מערי" פון שלום אש.

* * *

מר. און מרס. ס. גרינבערג, פון 462 אלעקסאנדער עווענוי האבן געפראוועט די חתונה פון זייער צווייטער טאכטער גער־טרוד, צו מר. פיטער ליטמאן, זון פון מר. און מרס. דזש. ליטמאן. די חתונה איז פארגעקומען זונטאג דעם 22טן מארט. רבי הורוויץ איז געווען מסדר קדושין. זעכ־ציק נעסט זיינען אנוועזנד געווען ביי דער חתונה און אלע האבן זייער שיין פאר־בראכט.

מר. און מרס. גרינבערג האבן אויסגע־דריקט זייער דאנק פאר די באגרעסונגס טעלעגראמעס וואס זיי האבן געקראגן פון פריינט און באקאנטע, ווי אויך פון פרויען ארגאניזאציעס.

* * *

פרייטאג, דעם 20טן מארט איז פארגע־קומען די הוספה פון מיס טרייסטער און מר. פערמאן און שבת דעם 21טן מארט איז געפראוועט געווארן זייער א שיינע חופה וועטשערע. אין הויז מר. פערמאן, 475½ סטעלא עווענוי. חזן שטיינבערג איז געווען פארזיצער פונם אוונט און ער האט משמח געווען דעם עולם מיט זיין נעזאנג.

די כלה האט נעהאלטן א גלענזענדע רעדע און זי האט באדאנקט אלע עסטס פאר זייערע גוטע וואונשן. דער עולם האט זייער שיין פארבראכט ביז שפעט אין דער נאכט. צווישן די געסט זיינען אנווע־זענד געווען אויך מר. און מרס. קיס. מר. און מרס. דאמעש (?), מר. און מרס. ש. גראבער, מר. און מרס. א. גראבער, מר. און מרס. פערמאן, מר. און מרס. גוברע־מאן, מר. און מרס. שעהם, מר. און מרס. גלאבערמאן, מרס. שולמאן, מרס. בערנ־שטיין, מרס. קרימער, מיס ריטשמאן, עלען, בערמאק, גארדאן, גענדלער; מר. קאזלאווסקי, בערמאן, טשערנאוו, ווייזנ־טאל, מוסטער, מאראניץ, גענדלער און קאי־פעלאוו.

* * *

מר. און מרס. א. מיינער, האבן זונטאג אוונט מארט דעם 22טן נענעבן א סאפער אין זייער היים לכבוד זייער פיטמעניצע ווערא שטערן, וועלכע האט זיך צוריקגע־קערט קיין ווייניפעג צו איר היים פון וואנקאווער וואו זי האט פארבראכט א לענגערע צייט. פונקט 6 אוונט האט זיך דער עולם צוגעזעט ביי שיין גרעדקעטן טיי שען. וואו מען האט זיך געלאזט וואוילגיין. דער אוונט איז געווען זייער אינטערע־סאנט, פאר וועלכן עס קומט א דאנק צו מר. און מרס. א. מיינער פאר פארוואנדלען דעם אוונט אין אזא גרויסן יום טוב. דער עולם האט פארבראכט א פרייליכן אוונט.

פאלגנדע זיינען אנוועזנד געווען: מר. און מרס. וו. שטערן, מר. און מרס. ל. שטערן, מר. און מרס. אלעניק, מר. נ. שטערן, מר. און מרס. א. מיינער, מר. און מרס. מ. מיינער, מר. אראן מיינער; מאר־קוס טעפלער, אורווין מיינער, מאריס שטערן, רייזע טענענבוים, פערעלע טענענ־בוים, רייזעלע מיינער, רוט טענענבוים, טייבעלע מיינער.

—(::)—

ציט איבער אין נייעם אפיס

שלום מילער

שלום מילער, אדוואקאט, האט איבערגע־צוינט זיין לאא אפיס פון 709 גרעיט וועסט פערמאנענט לאאן בילדינג, צו 505 פארין בילדינג, פארטעדזש און נערי סטריט. טע־לעפאן 23 942.

אויפמערקזאם סטארקיפערס!
א גענעראל מיטינג וועט אפגעהאלטן ווערן
זונטאג, אפריל 5טן, 3 בייטאג, אין דער נייער תלמוד תורה
(קארנער מענגנוס און ענדריוס)
א פולער באריכט פון דער ארבעט ביז איצט און די פייערונג פון דעם טשארטער זיינען אויף דער טאגעס אר־ענונג.
פראמינענטע רעדנער וועלן באגריסן די פאריאמלונג.
סטארקיפערס וועלכע וויל ווערן מיטגלידער קאנען איצט אריינגיין. קומט אלע
העלפט בויען א נייעם לעבן פארן קליינעם סטארקיפער
מיט אכטונג, די עקזעקוטיווע
ריטייל גראסערס אסאסיאישאן

קיינער האט ניט ליב קיין דארע פרוי

קריגט צו פונטן אין וואג אין א פאר וואכן מיט דעם נייעם **איראנייזד איסט** — א ספעציעלע קאמבינאציע פון געטריקנטע ברויער'ס הייוון און איין — **אדער צאלט גארניט.**

טויזנטער מענשן זיינען איבעראשט פון די שטעלע גוטע רעזולטאטן וואס עס ברייננט דער נייער "איראנייזד איסט". זיי האבן צוגעקראגן פונגן פון גוטן גע־זונטן פלייש אין פארלויף פון א פאר וואכן. מידע, שוואכע, נערוועזע מענשן זיינען געווארן ענערגיש און שטארק. שלעכטע קאמפלעקשאנס זיינען געווארן קלאר און ריין. מאגן־פארשטאפונגען און שלעכטע פארדייאונגען זיינען פארשוואונדן. פאר־וואס ווירקט "איראנייזד איסט" אזוי שנעל?

"איראנייזד איסט" איז צוויי מאניקס אין איינעם — ספעציעלער, וואנ־שאפנ־דער נעטרוקנטער ברויערס הייוון, און איין, וואס גיט צו כחות און פארבעסערט דאס בלוט. דער הייוון איז דער זעלבער, וואס ווערט באנוצט צו מאכן "מאלט" און וואס מאכט "מאלט" אזוי נארהאפט. ער איז ספעציעל אויסגעארבעט כדי צו קענען שאפן וואס מער פלייש. ער ווערט צוויי מאל אויספרובירט, כדי ער זאל זיין גענוג קרעפטיק און ריין. ווערט נענוצט פון דאקטוירים און אין גרויסע שפיטאלן.

צו דעם קאנצענטרירטן אויסגעטריקנטן ברויערס הייוון איז צוגעגעבן דריי סארטן פון איין, כדי שכעל צו שאפן גוטע בלוט און אויפצוהונטערן די נערוון און מוס־קול. דורך דעם ווערט "איראנייזד איסט" מער ווירקזאם ווי וועגן הייוון און איין־ווערן געגוטען באזונדער. אנסהאלט ניט קיין קראכמאל, מעל, אדער זאכן, וואס פארשאפן נעז.

אויב איר זייט אונטער דער נארמאלער וואג, נערוועז, מיד — אויב איר לייד־דעט פון מאגן־פארשטאפונג, שלעכטער פאר־דייאונג און אייער קאמפלעקשאן איז ניט ריין — פאנגט הייגנס אן צו נוצן "איראנ־נייזד איסט." באלטעמ'טע קליינע טאב־לעטן — האט ניט קיין שקעכטן נאכטעט־פארשטאפט קיינמאל דעם מאגן. פאר־אורזאכט ניט קיין נעז, אדער שלעכטן אטעם. ווערן קיינמאל ניט קאלע. איז א ר גרייך צוריק אייער נעזט פון מאגנ־פעקטשא־ער.

אויב ניט באקאוועס צו קויפן דיריעקט פון דראגיסט, שיקט $1.25 דיריעקט צו
Canadian Ironized Yeast Co., Ltd.
Box 1323, Montreal, Que., Desk 301

קיין זאך קאָן ניט פארנעמען דעם פלאץ פון קוואליטעט

געלער לייבל סאלאדא 60 סענט א פונט
ברוינער לייבל סאלאדא 70 סענט א פונט
"פריש פון די גערטנער"

ווען ער איז געווען בלינד איז ז' געווען זיין מלאך...

אבער ווען דער גרויסער גס איז געשעען און ער איז געווארן זעענדיק, האט זיך אפגע־שפילט דער טראגישער קלי־מאקס פון אט דער רירנדער טראגעדיע.

דער פינאל פון רירנדער טראגעדיע האט זיך אפגעשפילט מיט עטלאכע טעג צו־ריק אין ליזיראק — א טראגעדיע וואס איז איינע פון די רירנדסטע וואס אפילו דאס לעבן זעלבסט שאפט וועז.

א גאנץ איינפאכע שטיקל נייעס איז דערשיינען אין א פארווארדס ווינקל אין א ניוייארקער צייטונג, אז א יונגערמאן, וועלכער איז יארן לאנג געווען בלינד איז געווארן זענדיק נאך עטלאכע אפעראציעס אויף די אויגן און אז מיט א פאר טעג שפעטער נאכדעם ווי ער איז זענדיק גע־ווארן, האט זיין פרוי געמאכט א סוף צו איר לעבן — דורך גיפט.

דער דורכשניטלאכער לעזער האט זיכער קיין איבעריקע אויפמערקזאמקייט ניט גע־שענקט אט דעם שטיקל נייעס. אבער גראר־דע האט עס א צייטונגס מאן באמערקט. ער האט זיך גענומען די מי אונטערצו־זוכן אט די לעבנס פאסירונג און פאר אים איז פאנאנדערגעוויקלט געווארן אט די מערקווירדיקע טראגעדיע.

ווען ער איז געווען זיבעצן יאר אלט האט מיט אים א שרעקלאכער אומגליק פאסירט. אין א פייער וואס האט אויס־געבראכן אין זיין היים זיינען זיינע אויגן אויסגעלאשן געווארן. זיינע אריטע עלטערן האבן מיט זיערע לעצטע פאר סענט גע־זוכט צו ראטעווען זיין זעאונגס־קראפט אבער עס איז איר ניט געלונגען און ער איז פארבליבן בלינד.

א פאר יאר צייט איז ער געווען א שווע־רע לאסט אויף זיינע עלטערן. ער האט אבער ווייטער ניט געוואלט זיין קיין לאסט, איז ער ארויס אויפ'ן גאס, פאר־קויפט פענסילס און האט זיך אזוי איז עס איז דערנערט. דערווייל איז אויך זיין פאָ־טער געשטאָרבן און פון זיינע מאנערע פארדיינסטן האט ער אויך געדארפט דער־נערן זיין מוטער.

קיין פרייד האט ער ניט געהאט — ווער קוקט זיך דען ארום אויף אן ארימען בלינ־דען מענשן?

האט ער אבער געפונען א פריינדן, — אן ארימע ארבעטער מיידל, וועלכע איז אויך געווען זייער עלנט, אן פריינט, — צוליב דעם וואס זי איז געווען געשטראפט מיט אהעסלאך מיאוס פנים — געשטו־פעלט מיט מאדנע פלעקן — וואס האבן איר געמאכט כמעט אפשטויסנד.

האט די עלנטקייט זיי ביידן צוזאמענגע־בראכט אין הייסע פריינטשאפט. זי האט זיך אריינגעצויגן צו זיי אין הויז און זיי־ער פריינטשאפט אין פארוואנדלט געווא־רען אין א הייסער ליבע.

יערן אונטס ווען זי פלעגט קומען פון דער ארבעט און ער פון דער נאס, פלעגט זי זיצן ריידן מיט אים, לעזן פאר אים און זי איז געווארן א טייל פון זיין לעבן.

אזוי זיינען אוועק א פאר יאר און זייער ליבע פון איינעם צום אנדערן איז געווא־רען נאך שטארקער און דאס האט דער מלאך המות אויך אוועקגעריסן זיין מי־טער און זי איז געבליבן פאר אים די אייג־ציקע אויף דער וועלט.

און אלעמאל האט זי אים געגעבן האָ־פענונג, אז ער וועט נאך אמאל צוריקקריגן זיין זעאונגס קראפט כאטש יעדעס מאל האט איר געשראָקן דאס הארץ: וואס וועט זיין, אז ער וועט זעענדיק ווערן, ווען ער איר ניט אפשטויסן פון זיך צו־ליב איר מיאוס'ן־פנים?

אבער צו דער זעלבער צייט האט זי גע־אפערט יעדע פעני, אנצוקלייבן נענוג צו שיקן אים צו אויגן ספעציאליסטן מיט דער האפענונג, אז זיי וועלן אים זעענדיק מאכן.

מיט אומגעפער א יאר און א האלב צוריק דער ער איר פרענעשלאגן צו הייר־ראטן מיט אים, אויב זי איז גרייט צו פאר־בינדן זיך מיט א בלינדן אויף אייביק — און זי האט זיין פרעשלאג אנגענומען.

מיט עטלאכע מאנאטן שפעטער האט זי אים אוועקגעשיקט צו גרויסע אויגן ספע־ציאליסטן אין באלטימאר און נאכדעם ווי ער איז דארט אפגעווען אומגעזעהן אין איר צייט, דורכגעמאכט אייניקע אפעראציעס פאר וועלכע זי האט געצאלט מיט איר אויף דער גרויסער בן גע־שענק, — די לעצטע אפעראציע איז גע־לונגען און ער האט דערזעען די שיין פון דער וועלט.

ווער האט זיך דאן געקאנט פארגלייכן צו זיין גליק ביז —

ביז ער איז אהיימגעקומען און האט דערזעען זיין פרוי, וועלכע האט פאר אים ממש איר לעבן אוועקגעגעבן.

ער האט ניט געמיינט צו זיין אומדאנק־באר, ער האט ניט אונטערגעשעצט, דאס וואס זי האט געטאן פאר אים אבער ער האט בשום אופן ניט געקאנט פארטראגן איר העסלאכן אויסזען.

ער האט איר גארנים געזאגט. אבער זי האט עס אליין געקאנט לייענען פון זיין פנים און פון זיין נייער באנעמונג צו איר.

האט זי אים. אויך גארנים געזאגט אבער ווען ער איז געקומען צוריק פון א לאנגן שפאציר אויף וועלכן זי האט אים אויסגע־געשיקט האט ער זיין פרוי געפונען טויט, — מיט א ליידיקער באטל ניפט איינגע־קלאמערט אין אירע הענט.

וואס פאר א מערקווירדיקע, רירנדע טראגעדיעס עס ווערן אפט געשאפן פון לע־בען זעלבסט!

איך וויל אז איר זאלט געדינקען
אויב איר דארפט
אינשורענס
פאר פייער
אוטאמאביל
פלייט נלאז
האלרעפ
לעבנס
פארזיכערונג
פאנט מיר
52 619 אדער
21 989
A. HARRIS ארעצקי

ZIG ZAG
סיגארעט פאפיר
קיין סומע געלט קען קויפען בעסערע.
גרויסע ביכלאך פון 120 בלעכלאך.
יעצט 5c
פארמיידעט נאכמאכונג

באנוצט זיך מיט די קאלומס
— פון —
"דאס אידישע וואָרט"
פאר אלע
היימישע און געשעפט
אנגעלעגנהייטן

אן אינטערוויו מיט יוסף באראץ

פון הענאך זיסקינד (קאלגארי)

יוסף באראץ, פארשטייער פון די 30.000 מיטגליידער פון דער התחדרות מראנאזיג־ציע, איז געווען ביי אונז אין קאלגארי. און באמת, חבר באראץ מאכט אט דעם געווזנטן איינדרוק פון דעם ענערגישן פר־אנערן חלוץ וועלכער האט פאר די 25 יאר וואס ער וואוינט אין ארץ־ישראל, פאר זיך געזעען ווי ארץ־ישראל האט זיך אנגענומען בוינען פון די ערשטע טעג ביז היינט. און ווי דאס לאנד איז געוואקסן אין דער בריוים און אין דער הויך, און טאקע דערפאר, ניט חבר באראץ אזא ווארימען גרוס פון ארץ־ישראל. שיל־דערנדיק דאס אמת'ע לעבן פון די חלו־ציס און ארבעטער.

קומענדיק צו באראצן און צימער, בא־מערקט ער: "אונזערע אידן פארלאזן מיך ניט", ער רעדט בלויז וועגן ארץ ישראל, ער זאגט: "מיט ניין יאר צו־ריק בין איך געווען אין אמעריקע און איך באגעגן אלץ די זעלבע מעגשן. וואו איז ערגעץ די יונגט וועלכע זאל פאר־שטיין אונזער ארבעט? " און ווען איך פרעג אים: "ווי לאנג זייט איר שוין פון ארץ־ישראל?" — ענטפערט ער מיר: "איך בין שוין לאנג פון ארץ ישראל, שוין באלד פיר חדשים. און גלייבט מיר, איך וואלט שוין אזוי גע־וואלט אויסטאן מיין שניפס און צוריק אנטאן מיין דנגיער העמדל און זיין צור־ריק ביי דער ארבעט. ממש איך קאן ניט פארשטיין אייערע צייטונגען, די סענסא־ציאנעלע נייעס וואס זיי שרייבן וועגן ארץ־ישראל, טומלען מיך פשוט. ווען איך וואלט ניט געקראגן קיין פערזענלא־כע ידיעות פון דארטן וועגן דער אר־בעט, וואלט איך דאס ניט אריבערגע־טראגן. גראדע אין אייער ענגלישער צייר־טונג שרייבט מען גוטע ארטיקלען וועגן ארץ־ישראל און מען באוואונדערט אונ־זער ארבעט. אפשר וואלט נאר געווען א סברה אז גויים זאלן אנהויבן פארן קיין ארץ ישראל?

מאנאדע האט זיך קונה שם געווען ביי אונז אין ארץ־ישראל. מען קאן צו קאנא־דער אידן נאר ניט האבן מיט זייער אר־בעט פאר אונז, אבער, ווען אידן אין גוטע צייטן וואלטן זיך אביסל פאר־טראכט זיך, מער וועגן ארץ־ישראל וואלט איצט געווען נאר ניט שלעכט. אבער מיר פארגעסן שטענדיק אונזערע פאזיציעס.

חבר באראץ פרעגט מיך: "זאגט מיר ווי אזוי קאן איך דא באזוכן אט די קא־לאניעס פון דזאבארן אדער הוטערינען, עס איז פאר מיר וויכטיק ביי זיי צו זיין און זעען זייער ארבעט". און גראדע א פריינט זאגט חבר באראצ'ן אז דא איז היינט דא דער פירער פון די הוטעריטן. "איר ווילט אים זעען" ? — און באלד קליינט מען אפ, און עס קומט צוגיין דער פירער פון די הוטעריטן, און ממש, עס איז געווען אינטערעסאנט צו זעען ווי צוויי פארשטייער פון באזונדערע פעל־מער, פון באזונדערע לענדער, מיט נאר אנדערע וועלט אנשיאונגען, האבן זיך דערפריינט ווען זיי האבן זיך באגעגנט. ווייל ביידע האבן געפילט אז אויף דער פלאטפארמע פון קאפאפעראציע באגע־גענען זיי זיך און האבן א סך געמיינ־שאפטלאכע ארבעט.

אז אינטערעסאנטער שטריך איז, וואס דער פירער פון די הוטעריטן זאגט צו ח' באראצ'ן: "איך האף אז איירע קאלא־נעיס זיינען ניט קאמוניסטיש, — ווייל מיר זיינען אבסאלוט רעליגיעז און לעבן זיך אויס אזוי". חבר באראץ ענטפערט: "נייסטיג זיינען מיר ניט אזוי, אבער פראקטיש זיינען מיר יא" חבר באראץ באשטעלט ביי דעם הוטעריסט ביכער וועלכע זיי האבן פון זייערע קאלאניעס. ח' באראץ דערציילט אים פון זייערע מע־טאדן פון דער ארבעטאציע די קאלאניעס אין ארץ־ישראל.

חבר באראץ פרעגט דעם הוטעריסט: "ווי איז ביי אייך מיט דער יוגנט? שטייט זי מיט אייך? לערנט איר זיי זאכן פון דעם מאדערנעם לעבן? מוזיק, און א. וו.". דער הוטעריסט ענטפערט: "די יוגנט בלייבט מיט אונז. קיין הוי־כע בילדונג קריגן זיי ביי אונז ניט, ווייל קיין דאקטוירים דארפן מיר ניט האבן. מיר לעבן א נארמאלן לעבן און מיר זיי־נען געווענטע מעגשן. קיין מוזיק לערנען מיר ניט אונזערע קינדער. מיר לייענען פאר זיי אונזער ביבל און דאס אנט־האלט אלעס. חבר באראץ האט געבעטן דעם הוטעריסט אז ער זאל אים ענט־פערן ווען ער וועט צו אים שרייבן און דער פירער פון די הוטעריסטן האט גע־ענטפערט אז דאס איז זייער חוב צו זיין פריינטלאך צו מענשן און ער וועט דאס מיט פארגעניגן טאן. ביים געזעגע־נען זיך זאגט דער פירער פון די הו־טעריסטן: "איך פארהאף אז מיינע רייד וועלן טראגן פרוכט, און איר זאלט לעסטינע וועט איבערגיין צום קריסטלא־כען גלויבן".

דאס איז געווען א קאמישע סצענע, ווען דער הוטעריסט האט דאס געזאגט, חבר באראץ האט מיט א שמייכל גע־זאגט אז דאס איז א זאך פון דער אי־בערציינונג נאר. אונטערשטרייכנדיק דעם סך חכל פון דער באגעגעניש פון צוויי מענשן וועלכע טראגן אן פראקטיצירן דעם געדאנק פון א קאאפעראטיוו יסו־דות'דיקער ארבעט — איינער א זון פון מחוץ פון אונזער פאלק, וואס איז טור־זענטער יארן אלט, און פון איינעם וועל־כער האט דערציילט זיין געשיכטע פון פיר הונדערט יאר צוריק, אבער אויף דעם געדאנק פון רעליגיעזן גלויבן זיינען זיי זיך פאנאנדערגעגאנגען.

בסך הכל איז חבר באראץ אט דער סארט איד ביי וועלכן ארץ־ישראל איז זיין נשמה, זיין ארגאניזם און זיין לע־בעדיקער אטעם וועזן. און ווען ער איז אויסגעקליבן געווארן צו אט דער שליחות פון די דריסיק טויזנט ארבעטער פון דער הסתדרות — ווינשן מיר אים א סך דערפאלג.

A. MUIR
אוטאריזירטער
רוקא פינישינג סטייטשאן
ענדערס און באדי ריפעירס
376 FURBY ST.
PH. 33 255

קיינער האָט ניט ליב קיין דארע פרוי

קריגט צו פונטן אין וואג אין א פאר וואכן מיט דעם נייעם **איראנייזד איסט** — א ספעציעלע קאמבינאציע פון געטריקנטע ברויער'ס הייוון און איין — **אדער צאָלט גאָרניט.**

טויזנטער מענשן זיינען איבעראשט פון די שטעלע גוטע רעזולטאטן וואס עס ברייננט דער נייער "איראנייזד איסט". זיי האבן צוגעקראגן פונגן פון גוטן גע־זונטן פלייש אין פארלויף פון א פאר וואכן. מידע, שוואכע, נערוועזע מענשן זיינען געווארן ענערגיש און שטארק. שלעכטע קאמפלעקשאנס זיינען געווארן קלאר און ריין. מאגן־פארשטאפונגען און שלעכטע פארדייאונגען זיינען פארשוואונדן. פאר־וואס ווירקט "איראנייזד איסט" אזוי שנעל?

"איראנייזד איסט" איז צוויי מאניקס אין איינעם — ספעציעלער, וואנ־שאפנ־דער נעטרוקנטער ברויערס הייוון, און איין, וואס גיט צו כחות און פארבעסערט דאס בלוט. דער הייוון איז דער זעלבער, וואס ווערט באנוצט צו מאכן "מאלט" און וואס מאכט "מאלט" אזוי נארהאפט. ער איז ספעציעל אויסגעארבעט כדי צו קענען שאפן וואס מער פלייש. ער ווערט צוויי מאל אויספרובירט, כדי ער זאל זיין גענוג קרעפטיק און ריין. ווערט נענוצט פון דאקטוירים און אין גרויסע שפיטאלן.

צו דעם קאנצענטרירטן אויסגעטריקנטן ברויערס הייוון איז צוגעגעבן דריי סארטן פון איין, כדי שכעל צו שאפן גוטע בלוט און אויפצוהונטערן די נערוון און מוס־קול. דורך דעם ווערט "איראנייזד איסט" מער ווירקזאם ווי וועגן הייוון און איין־ווערן געגוטען באזונדער. אנסהאלט ניט קיין קראכמאל, מעל, אדער זאכן, וואס פארשאפן נעז.

אויב איר זייט אונטער דער נארמאלער וואג, נערוועז, מיד — אויב איר לייד־דעט פון מאגן־פארשטאפונג, שלעכטער פאר־דייאונג און אייער קאמפלעקשאן איז ניט ריין — פאנגט הייגנס אן צו נוצן "איראנ־נייזד איסט." באלטעמ'טע קליינע טאב־לעטן — האט ניט קיין שקעכטן נאכטעט־פארשטאפט קיינמאל דעם מאגן. פאר־אורזאכט ניט קיין נעז, אדער שלעכטן אטעם. ווערן קיינמאל ניט קאלע. איז גוט פאר אלעמען.

נייט נאך הייגנס צו אירנעדר וועלכן דראג סטאר, קריגט א פולן סיין טרוס־מענס פון "איראנייזד איסט" און נעמט איין די קליינע טאבלעטן, אזוי ווי אנגע־וויזן. אויב איר זענט ניט צופרידענג שטעלט מיט שעלע רזולטאטן, קריגט א ר גייך צוריק אייער געלט פון מאגנ־פעקטשא־ער.

אויב ניט באקאוועס צו קויפן דירעקט פון דראגיסט, שיקט $1.25 דיריעקט צו
Canadian Ironized Yeast Co., Ltd.
Box 1323, Montreal, Que., Desk 301

פארטעדזש לא פריירי

די מרים הדסה טשאפטער, פון פאר־טערזש לא פריירי, האט נענעבן די פאל־גענדע ביישטייערונגען אויף פסח:

צו דעם מוצא שפיטאל אין ארץישראל $10.00; צו דער הדסה ארגאניזאציע אין מאנטרעאל, $10.00; צום בית יתומים אין וויניפעג, $10.00 און צום ווייזפענער מר־שב זקנים $5.00.

—(::)—

דייזארט, סאסק.

רעדאקציע פון "דאס אידישע וואָרט":
מיר שיקן אייך א מאני אָרדער אויף $10.00 און מיר בעטן אייך אזוי גוט זיין איבערגעבן עס פאר מעות חטים. דאס געלט איז א ביישטייערונג פון אונזער דייר־זארט הדסה קלוב.
מיר דערוואוארטן א קבלה.
מיט דאנק,
מרס. א. גלאסזמאן, סעק.־קאס.

—(::)—

פינף דאָלאר פאר מושב זקנים

וועדטער רעדאקטאר:
איך שיק אייך א מאני אָרדער פאר 5 דאלאר זייט אזוי גוט און ניט דאס איבער צו דעם מושב זקנים דווינייפעג.
מרס. סאנגורסקי,
דייזארט, סאסק.

אויפמערקזאם סטארקיפערס!
א גענעראל מיטינג וועט אפגעהאלטן ווערן
זונטאג, אפריל 5טן, 3 בייטאג, אין דער נייער תלמוד תורה
(קארנער מענגנוס און ענדריוס)
א פולער באריכט פון דער ארבעט ביז איצט און די פייערונג פון דעם טשארטער זיינען אויף דער טאגעס אר־ענונג.
פראמינענטע רעדנער וועלן באגריסן די פאריאמלונג.
סטארקיפערס וועלכע וויל ווערן מיטגלידער קאנען איצט אריינגיין. קומט אלע
העלפט בויען א נייעם לעבן פארן קליינעם סטארקיפער
מיט אכטונג, די עקזעקוטיווע
ריטייל גראסערס אסאסיאישאן

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY APR 8 1931

אינטערעסאנטע היסטאָרישע פאקטן וועגן מי־ליטער דינסט אין די יאָרן 1875-74

(שלום פון זייט 5)

שאצן ער האט געמוזט אנווענדן זיין. ארויסגיעגריף אין נאס, האב איך אויס־געפונען וואס דא האט פאסירט. האב איך טאקע געטראכט: "זו טובה וזו שכרה". עס איז דאך קיין גרונד ניטא צו דעם פארראדענעם כעענשן.

לאמיר זיך אומקערן צוריק צו דער קאמיסיע, ווי זי איז געווען און געאר־בעט. פלוצלונג, גאר אן פאראד און זיך גאר ניט מעלדנדיק, קומט אריין דער גובערנאטאר. ער האט פארזאמט א קור־צע צייט. צוגעקוקט ווי די קאמיסיע אר־בעט. צוגעגאנגען צו זיי, האט א שמעק געטאן פון זייערע מייליער צי עס הערט זיך ניט קיין גערויך פון בראנפן, און ער איז אוועק גאר ניט זאנגדיק.

דאס האט אבער געהאט זייער א ניט קיין גוטן עפעקט. פיליכט האט די קאָ־מיסיע געדיינקט, אז מען האט זיי גע־מסור'ט. בינו לבינו האבן זיי זיך נישט צוגעהערט צו קיין בקשה. אלע וויכטי־קע "קייסעס" וואס מען האט אפגעלייגט אויף דעם דאזיקן טאג האבן זייגעשאצט שלעכט.

פיין האט געזעען אז עס העלפט ניט קיין בעטן און מען קאן ניט בלאזן אנט־קעגן ווינט, האט ער אפגעלאזן די לייי־צעס און ער האט זיי געלאזט גיין זייער וועג. באדיינקענדיק זיך איבער א מיטל, וועלכער וועט מאכן די דאזיקע רשעיס פאר נאראנים.

א סך געדיינקען די מורא פארן שבת ביי אידן בכלל, און אין דער ליטע בפרט, פיין איז געווען א געלערנטער און ערלא־כער איד. א איד וואס האט געוואוסט וואס חלול שבת באדייטעט, און וועל־כער איז געווען גרייט זיך מפקיר זיין פאר דעם דאזיקן פרינציפ. ער האט אבער איינגעזעען, אז דא איז ניט די צייט פון צו זיין א חסיד שוטה. שבת מוז אויף א ווייל אוועקגעלייגט ווערן אז א זייט. ער האט דורך די עטלאכע שטונדען פון טאג געמאכט פארטיק אלע נויטיקע מאטעריאלן צו זיין פארבאריי־טעט פאר פרייטאג צו נאכט.

ווען די קאמיסיע איז אוועק צום פריסטאוו צו עסן זייער מאלצייט האבן זיי נאך געהאט בדעה מעגלאך צו קומען צוריק און ווייטער ארבעטן, ווייל עס האט זיי פארלומען אין דער דאזיקער שטעטל מער צייט ווי זיי האבן גערע־כענט. האט דער פריסטאוו געקראגן אן ארדער אז ער זאל פארציען דעם מאל־צייט און ער זאל פערווירן שטארקן און א סך ווין, אום כדי אפצוהאלטן זיי וואס ליינגער און אז זיי וועלן זיך פילן באזויפן וועלן זיי גארניט קומען מער צוריק דעם דאזיקן אוונט.

ווען זיי זיינען אוועק האבן זיי געלאזן די ביכער, וועלכע מען האט אריינגעטראָ־גען אין א באזונדערן צימער, אונטער דער אויפזיכט פון דעם זשאנדארם און אוריאדניק. די ביכער זיינען געווען "שני־ראווע", דאס הייסט, שנירלאך זיינען געווען דורכגעצויגן דורך די בלעטער און צוגעהחאמ'עט צום טאוול מיט טרוס־וואקס־צו פארזיכערן אז מען זאל נישט קאנען איבערבייטן בלעטער. קיין שריי־בער האבן זיי מיט זיך נישט געפירט. דאס פארשרייבן פון די יאָרן איז געווען אין ציפערן און דאס פלעגט ווערן געטאן פון שרייבער פון דער לאקאלער רוטע. אזוי ווי די קאמיסיע האט זיך אוועקגע־זעצט צום סאפער ביים פריסטאוו איז שוין דא אין פריסוטסטווע געווען דער חותם של טיט פאר וועלכע קיין טרוס־וועקסענע חתימות האבן נישט געהאלפן. דער זשאנדארם און דער אוריאדניק זיי־נען געבליבן שטיין ביי דער טיר אין דרויסן פון דעם צימער. פיין מיט דעם דומע שרייבער זיינען אריין אין אינווייי־ניק, זיך פארמאכט, אזוי דאס דער זשאנ־דארם מיטן אוריאדניק זאלן ניט זעען מיט די אויגן וואס דא קומט פאר. מע־האט אויפגעריסן די חתימות, אריינג־לייגט אנדערע בלעטער, געשריבן מיט דער זעלבער האנטשריפט פון די דומע שרייבער, גינסטיק ווי מען האט געוואלט, פאר'חתמ'עט צוריק אלעס אין ארדענונג אזוי ווי עס וואלט גאר ניט פאסירט. אוי האט זיך אלעס געענדיקט.

דערווייל אבער אזוי ווי די ביכער זיי־נען געווען אויפגעריסן און מען האט געהאלטן אין מיטן דער ארבעט האט פאסירט אן עפיזאד, וועלכער ציטערט אויף דאס בלוט ווען מען דערמאנט זיך אן אים. איך האב דערמאנט אין אנפאנג, אז מען האט געבעטן פרייוויליק נדבות אויך, ווייל דאס שטעטל איז געווען זיי־ער ארים און זדרייצן הונדערט רובל האט געהייסן א גרויסע סומע געלט. אין שטעטל האט זיך געפונען א יונגערמאן, אן אנגעקומענער איידים צו א חשוב'ען באלעבאס, און ער האט געדיינקט פון זיך זייער פיל. ער האט ביינעשטייערט איין רובל. די וויכטיקייט פון דעם ענין האט ער ניט גענומען אין אנבאטראכט.

פיין האט אריינגענומען צו דעם ענין געפליבענע מענשן פון שטעטל, מיטעלע און עלטערע באלעבאטים, ער האט גע־גלויבט אין זכות הרבנים און ער האט ניט געהאלטן פון קיין יונגע שטענדער־צו, ווייל ער האט מורא געהאט פאר הייע קעפ. דער יונגערמאן האט טאקע באַ־לאנגט צו דעם קלאס, און צווייטנס, איז ער געווען א פרעמדער אין שטעטל. דער יונגערמאן ווען ער האט נאכהער געזע־ען וואס עס איז אפגעטאן געווארן אן אים, האט אים אנגענומען א קנאה, ווייל פיין איז אויך מער ניט געווען דאן ווי לערך 35 יאר און איז אויף געווען אן אנגעקומענער איידים אין שטעטל.

צו דער ארבעט אין קאמער האט אויס־געפעלט עפעס א ליכט ארד א שווע־בעלע, אנצוצינדן די ליכט צום צושטעל־צען טריף וואקס. איז ארויס פיין אריי־צוברייננען דאס, איז צוגעגאנגען צו אים דער יונגערמאן און ער האט געפאָ־דערט דעם רובל צוריק, סטראשנדיק, אז ניט וועט ער גלייך מסר'ן.

וואס פאר אן אומגליק דאס האט גע־קאנט ברייננען לאז איך איבער צו די לעזער. אויפגעריסענע "שנורעוואיע" בי־כער! האט דען אים נשפאכט דער רו־בעל וואס ער האט געגעבן? געוויס ניט, מער ניט ווי אייפערזוכט, קנאה, האט אים געבראכט ארויסצורייד פון מויל אועלכע ווערטער. ער האט אים דערלאנגט דעם רובל און צו דער שאנדע פון דעם יונגערמאן מוז איך זאגן, אז ער האט אים טאקע צוגענומען.

דאן איז פארענדיקט געווארן די ארבעט און ער איז אוועק אהיים לערך ניין אויינער און ער האט געמאכט קרוש און ער האט טוטם נעווען לכבוד שבת.

די איבעריקע ארבעט פון דער קאמי־סיע איז געווען אן באזונדערע איבעראר־שענדע פאסירונגען. מען האט זיי גע־לאזן ענדיקן זייער ארבעט, יענע וואס מען האט באדארפט האט מען געראטע־וועט מיט דעם פעלשן די פאפירן און קיין וויכטיקעס איז ניט פארגעקומען. דער נאנצער ענין איז גיך פארגעסן געווארן. דער עולם־גולם האט אפילו ניט גע־וואוסט די אינערלאכע אינצידענטן אדער באגרייפונג פון דער שטיקל ארבעט וואס איז אפגעטאן געווארן. פיין האט קיינמאל דאס ניט דערמאנט, איינס, ווייל ער איז ניט געווען א מענש צו רעדן וועגן זיינע אויפטואונגען — און צווייטנס, האט ער טאקע געוואלט די זאך זאל פארענדן ווערן, ווייל ער האט מורא געהאט מען זאל אים ניט מסר'ן.

מען מעלדעט פון פעלעס טעאטער

אז מיטוואך, דעם 8טן אפריל וועט דער טעאטער געבן א ספעציעלע מאטיני בילד־מיט זייער אן אינטערעסאנטער און אמו־זיר־נדיקער פראגראם.

Queen's Theatre

היינט און מארגן

יעקב (קאהן) בערלין קאנפאני

די סענסאציע פון סענסאציעס

איר האט נאך קיינמאל אזעלכעס ניט געזעען!

יעקב (קאהן) בערלין און עני ליליען

— אין —

פון יעקב (קאהן) בערלין

מוזיק פון פיליפ לאסקאווסקי — אויפגעפירט פון עליקס אמאסיע

פערסאנאל

יעקב (קאהן) בערלין — עני ליליען

פיליפ לאסקאווסקי — עלען אפעל

לואים מארקוס — איידא קאהן

סאל. דזשאזעפסאן — און קלארא האגיקמאן

און עליקס אמאסיע.

זונטאג אזונט א גרויסער יעקב (קאהן) בערלין קאנצערט

פארט נערי

דייערס און קלינערס

שטענדיק גרייט

צו נעבן אייך דאס בעסטע אין

באדינונג

און

ארבעט

צו מעסיקע פרייזן

פאר פינקטלאכער באדינונג

טעלעפאָנירט 54 063

Fort Garry

DYERS & CLEANERS LTD.

פסח באגריסונג

פון

אלדפיעלד, קירבי און גארדנער

צו אלע זייערע אידישע קליענטן און פריינט

OLDFIELD, KIRBY & GARDNER

Building Managers · Realtors & Valuators · Mortgage & Bond Brokers · Financial Agents · Fire, Life & Casualty Insurance

234 PORTAGE AVE.
TELEPHONE 21-371

ESTABLISHED 1881

פיינט אייער הויז איצט

שיין, גוט און בילליג

ראיעלע ארבעט אין צופרידנהייט

MAX GORDON

484 FLORA AVE.

יהודה לייב אסטראוו

אונזער הארציקער מיטגעפיל צו אייך, ליבע איטע און גיטע ראשיע און דער גאנצער משפחה אינ'ם טראגישן טויט פון אייער באליבטן. זאל אייער גרויסער פארלוסט באלוינט ווערן אין דער דערציאונג פון אייערע קינ־דער צו א שיינעם און פרייער וועלט.

לייבע און איטע גוטקין

פסח באגריסונג

פון

אלדפיעלד, קירבי און גארדנער

צו אלע זייערע אידישע קליענטן און פריינט

OLDFIELD, KIRBY & GARDNER

Building Managers · Realtors & Valuators · Mortgage & Bond Brokers · Financial Agents · Fire, Life & Casualty Insurance

234 PORTAGE AVE.
TELEPHONE 21-371

ESTABLISHED 1881

LELAND THEATRE

סעלקירק עווענוי, ארום מעקגרעגאר

דער טעאטער איז איצט פארמאכט

ער ווערט פולשטענדיק איבערגע־בויט, רעכטערהאנד און די נייסטע רייי־דענדיקע איינריכטונג ווערט אריינ־געשטעלט ווערן.

אונטער דער פאיוואלטונג פון סעם ראזנבלאט

פאלגט נאך דעם דערעפענונגס טאג

דעם מאקאריווער רבינ'ס היים

איז 413 באיד עווע. דארט דאוונט ער במנין כל יום בבוקר. 8 אויינער פונקט. ווי אויך אין אוונט. טעלעפאָן 56 591

פסח קומט!

טוט זיך אז אין א

נייעם סוט אויף פסח

סוטס פון אויסגעקליבענע ווארסטערס

$40.00 ביז $35.00

MUTUAL TAILORS

305 WINNIPEG PIANO BLDG.
Phone 22 634

מאנישאָאַ דראָגסטאָר

587 סעלקירק עווענוי

נעמענדיק אין אנבאטראכט די שלעכ־טע צייט, האבן מיר באשלאסן צו רע־דוצירן די פרייזן אויף פרעסקריפשאנס און מיר אנאנסירן אז פון היינט אן וועלן אונזערע קעש פרייזן אויף די פרעסקריפשאנס פון אייערע דאקטור־רים רעדוצירט ווערן אויך 35 פראָ־צענט. פליז לאזט אונז אייך נעבן א פרייז אויף אייער דאקטארס פרעס־קריפשאן איידער איר גייט ערגעץ ענ־דערש וואו.

טעלעפאָן 52 117

מיר גאראנטירן דעם זייגער צו גיין ריכטיק אדער געלט צוריק

נ. טשערניאק

זייגערמאכער

35 יאר עקספיריענס. 5 יאר ביי אינאנס.

נעמט אן ארבעט צו ביליקע פרייזן

מיר קומען נאך דער ארבעט

און ברייננען עס צוריק

561 קאלערזיק עוו., טעלעפאָן 56 691

אויב איר פארלאנגט גוטע ארבעט און ביליק ווענדעט זיך צו

סילווער און פאפעסקי

קארפענטערס, קאָנטראקטארס און בילדערס

מיר מאכן אלע דזשאבס, פון דעם קומט צו

מרס. העסטרינס

Greenwich Coffee Shop

279 FORT ST.

נעקסטע טיר צו וויניפעג טעאטער

פאר א גוטן, אפעטיטנעם, היימיש־נעקאכטן מאלצייט

כשר לפסח

און צו יעדער צייט קומט צו

מרס. העסטרינס

Greenwich Coffee Shop

279 FORT ST.

נעקסטע טיר צו וויניפעג טעאטער

פערדערנג קאלדרעס

נעמאכט צו אדרער און איבערגעמאכט פון אייערע אייגענע פעדערן

אויך וואלענע אלע סייזעס

אייער אדרעס קאן געמאכט ווערן דעם זעלבן טאג.

THE PERFECTION QUILT AND CUSHION MFG. CO.

267 Selkirk Ave. Ph. 52 546

מיר מאכן אלערליי ריפעירס

א קינדער־נארטן אין דער נאציאנאל העכרעאישער שול

צווישן די פילע אויסבעסערונגען וואס זיינען אריינגעבראכט געווארן אין דעם שול־יוהן לעצטן יאר דורך דער נייער פארוואלטונג ווערן אויך געמאכט פארבאריטונגען צו עפענען נאך פסח

א קינדער־נארטן

אונטערהאנדלונגען מיט א דערפארענער קינדער־גערטנערן ווערן געפירט.

קינדער אין עלטער פון 4 ביז 6 יאר ווערן דעניסטרירט.

ס'איז דא פלאץ פאר נייע תלמידים אין אלע מחלקות.

רעגיסטראציע פאנגט זיך אן זונטאג, חול־המועד, פארמיטאג און ווערט פארנעעצט טעגלאך אויסער שבתים און יומים טובים ביז סוף חודש ניסן.

פאראינטערעסירטע זיינען געבעטן צו באזוכן די שול און באטראכטן די אנשטריינגונגען וואס ווערן געמאכט אום צו שטעלן די שול אויף א הויכער מדרגה.

די קילטורעלע אונטן (איינער קומט פאר זונטאג, חול־המועד, אפריל 5, 8 אונט). ארגאניזירט פון די לערער, תלמידים און עלטערן. זיינען אפן פאר אלעמען.

די פארוואלטונג

נראָזני ברידער

גוט באוואוסטע אין וויניפעג און אין דער וועסט פאר די לעצטע אכצן יאר אלס די ערשטע דעליקאטעסן סוחרים.

אנאנסירן די דערעפענונג

פון א

אידישער גראָסעטעריע וועדזשעטייבל און פרוכט

פרישע פיש

און כשר'ע פלייש סטאָר

אין

541 סעלקירק עווענוי

קארנער ענדריוס סטריט

Classified Section קלאסיפייד סעקשען

ספעציעלע פרייזן פאר ארוועדטייזינג אין דער קלאסיפיצירטער אפטיילונג

איין מאל. 5 ס. פער "אגייט ריי"	פאר 3 מאנאטן $2.15
פאר א וואך. 20 ס	פאר 6 מאנאטן $4.00
פאר א מאנאט. 75 ס.	פאר 1 יאר $7.50

:: פערזענלאכעס ::
PERSONAL

לייף אינשורענס

בעסער צו האבן א פאליסי און ניט דארפן עס, איידער דארפן דאס און ניט האבן.

P. A. TEMPLETON

807 Electric Railway Chambers
Phone 89 688

מייפרייטערס

באנקראט סיילס רעמינגטאן, אנדערוואוד, וואולוואטאק און א. וו.

T. A. WEIR

Ph 28 800 247 Notre Dame Ph. 24 783

היים און אפיס פורניטשור פארלאנגט פאר מזומן געלט.

KILSHAW'S

Auctioneers

Canada Bldg. Phone 29 040

AACTIVE MESSENGER & TRANSFER

פורניטשור געמופט

PH. 26 062 121 ALBERT ST.

CARD READING

וואדפן אויף קארטן און פראגעס פארענט־פערט. מיר רעכענען ניט קיין באשטימטן פרייז. 252 קענעדי סטריט.

SEMO SKIN REMEDY

הייילט עקזעמא, פסאריאזיס, אלע הויט קראנקהייטן. אויסערלאכער קאנסער גע־געבן פון זיין. בראדאוועס און פלעקן ארונטער־גענומען אז ווייטיקן. $1 און $2 א פלעשל. אלע סעיל אדרעסס אויסגעפילט.

די גאנצע ארבעט גארענטירט

C. H. McDONALD, L.M.F.

252 Kennedy St. Winnipeg

לערנט זיך טייפרייטן

פארזארגט זיך מיט א קאפיע פון "מאוטש מעטאר טייפרייטער אינסטרוקטאר", א פראקטישער קורס וואס לערנט טייפינג אין א קורצער צייט. פרייז 30 סענט.

H. NEWALL

220 Bannatyne Ave., Wpg.

סוטס און אווערקאוטס נעגייט צום מאס. הויזן, צוצופאסן צו קאוטס און וועסטס. "מיר קאנען צופאסן צו אייערע"

DOMINION TROUSER CO.

גרעסטער אסארטמענט פון פעטערנס אין קאנאדא.

290 PORTAGE AVE. WPG, MAN.
(Over Lyceum Theatre)

סעקאנד הענד קעש רעדזשיסטערס

אויב איר זוכט א גוטן סעקאנד הענד קעש רעדזשיסטער, קומט און זעט אונזער נחיזן סטאק פון נעוועטע רעדזשיסטערס צו זייער ספעציעלע ניד־ריקע פרייזן. לייבטע טערמינען. קיין אינטערעסט. אוז יעדער רעדזשיסטער איז גארענטירט.

PHONE 86 293 354 DONALD ST.
THE NATIONAL CASH REGISTER COMPANY OF CANADA, LIMITED

CHESTERFIELD HOUSE

פאר טשעסטערפילד און טשערס צו נידריקער פרייזן

סליפ קאווערס ריפערס און איבערציאונגען אויך געטאן פון עקספערטן

639 PORTAGE AVE.

2 טיין איסט פון שערבורוק סטריט דזשאנדזש האר, איינגנטימער

טעלעפאָן 33 362

:: צו פארקויפן ::
FOR SALE

דזשענעראל סטאר, 3 מייל פון פאסט אפיס, סטאק און פיקסטשורס ארום $4.000, מוז באלד פארקויפט ווערן אויף 75 סענט צום דאלאר. א זיכערער פלאץ צו מאכן א פיינעם לעבן אז דאגות.

6 רום פיל מאדערן הויז, אין בעסטן צושטאנד, אלפרעד עווע, ערשטער בלאק פון מיין סטריט. פרייז $3.300 א גרויסער באַרגען.

6 רום הויז, איסט אף מיין סטריט, א מארטגעג־זיש פארקלאזשור. פרייז $2.500. האב אומזיסט.

סזוויטס צו פארענטן אין די בעסטע בלאקס אין שטאט פון 2 ביז 5 רומס. רענט פון $30 און העכער.

געלט צו לייען אויף 6½ פראצענט.

אינשורענס פאר אלערליי צוועקן.

Sheps Agencies Ltd.

804 מיין סטריט

טעלעפאָנס 761 55 און 807 53

צו פארקויפן א גייענדיקער געשעפט

גרעסטער דזשענק שאפ צווישן ווינניפעג און וואנאמאווער. עטאבלירט איבער 20 יאר. איינגנטימער פארט אוועק אין די שטאט. מען דארף האבן ווייניקסטנס $15.000 צו הענדלען דאס. שרייבט צו:

A. S. HURWITZ

507-2nd St. E. Calgary, Alta.

קאטידראל עווענוי, איסט. הייזער, 8 רומס, פון $4.200 ביז $12.000.

מאקדאי עווענוי, איסט, 8 רום הויז, $4.200.

עטלאכע אנדערע מציאות נאענט צו מיין סטריט.

H. E. HALL & CO.

204 Kensington Bldg. Ph. 88 109

הייזער צו פארקויפן

6 רום באנגאלאו, אינסטער בולווארד, נייי.

סטאר און 3 רומס, סעלקירק עווע.

א גרויסע מציאה אויף מעקגרעגאר סט.

6 רומס, פולי מאדערן, מייפל פלארס.

9 רום הויז אויף באראוס עווע.

5 רומס, אלפרעד עווע. $1.800.

קומט און זעט אונז ווען איר פויסט א היים.

MORGAN, NICHOLSON, LTD.

Toronto General Trusts Bldg.

Phone 27 351

צו פארקויפן א צוויי שטאפיקע בריק גע־ביידע, 30 ביי 50 פוס, אויף מיין סטר., צווישן סעלקירק און פרעשארד עווענוי. פרייז און טערמינען אראנזשירט. ווענדט צו דאס אידישע ווארט באקס 4964.

הייזער צו פארקויפן

S S S S S S S S S S S S

אן עכטע, גוטע פולי מאדערן הויז פון 6 רומס, אלע גרויסע און ליכטיקע, מיט גוטן שטיינערנעס בייסמענט, מיט נייע פויר־נעס, שטייט אויף קאטידראל עווע. פרייז $3.200, מיט $200 קעש. באלאנס מאָ־נאטלאך. עס איז כראי צו באטראכטן עס. רופט אפ

MR. LAWRIE, OF
J. J. SWANSON & CO. LTD.
601 Paris Bldg., Phone 26 349

אוונטן 56 471

געשעפט געלעגנהייטן
Business Opportunities

אפארטמענט בלאק, 5 סוויטס, יערלא־כע רענט $3.420. וועט פארקויפן מיט א קליינעם קעש פיימענט, און וועט נעמען אין אויסבייט.

אפארטמענט בלאק, 8 סוויטס, יערלא־כע רענט $4.560. פרייז $24.000. וועט נעבן ריזאנאייבל טערמס.

דזשענעראל, שטעטל פון 500, סטאק $15.000 צו 70 סענט. אומזאץ $45.000 א יאר. וועט פארקויפן בילליגער.

לאזט אונז אייך צייגן וואס מיר האבן אין אפארטמענטס, בלאקס און פארשיי־דענע געשעפטן.

SCOTT REALTY CO. Ltd.

11 C.P.R. Office Bldg. Phone 89 644

סינאר, קאנפעקשאנערי און רעסטאראן. אויפן דירעקטן ליסט מיט אימפיריאל טאָ־בעקא, סטאק און פיקסטשורס $2.500.

קאנפעקשאנערי און גראסערי, צענט־ראלער גוטער לאקיישאן, סטאק און פיקס־טשורס בלויז $700. רענט מיט סוויט, $40 א מאנאט.

קאנפעקשאנערי, פרוט, סינאר און גראָ־סעריי, סטאק און פיקסטשורס $2.500. רענט מיט סוויט, $50. סיילס פון $1.200 ביז $1.800 א מאנאט.

אויב איר ווילט א געשעפט, זעט

ח. פערלמאן און נ. זעלטשען

MUTUAL AGENCIES

874 Main St. Phone 51 000

ארבעטער פארלאנגט
HELP WANTED

פארלאנגט א באי צו ארבעטן אין א קאנט־ריי סטאר פאר $20 א מאנאט און באָרד און רום. ער זאל קאנען אביסל ענגליש רעדן, לעזן און שרייבן. זיך ווענדן צו דאס אידישע ווארט באקס 4987.

וואנצן און קאקראוטשעס.

ארבעט גארענטירט

CHARLES RIESS & CO.

376 Colony St. Phone 33 529

:: צו פארענטן ::
FOR RENT

צו פארענטן 3 רומס מיט א באד, זייער שיינע און גרויסע רומס, אפ־סטערס. פריוואטער אריינגאנג, אין 556 סטעלא עווענוי. זיך ווענדן אין 484 פלאָרא עווענוי.

צו פארענטן א סטאר, גוט פאר א גראָ־סעריי און קאנפעקשאנערי. גוטער לאקיי־שאן אויף סעלקירק עווע. זיך ווענדן אין ארעצקיס דעפארטמענט סטאר.

צו פארענטן א 5 רום קאטעדזש. מען קאן באלד אריינמוזן. 539 קינג סטריט, קארנער פלארא. נאענט צום מארקעט. טעלעפאָנירט 151 21.

צו פארענטן צוויי גרויסע רומס, פאסיק פאר א פארל. מעסיקע רענט. הייסט וואַ־סעריי באד, גוטן פון טעלעפאָן. 621 אלפ־רעד עווענוי. טעלעפאָן 608 57.

צו פארענטן א גרויסע ליכטיקע רום, פאסיק פאר א באי אדער מיידל, מיט אדער אן באד. גוטן דעם טעלעפאָן. טע־לעפאָנירט 089 54.

:: שטעלע פארלאנגט ::
SITUATION WANTED

עקספיריענסד בוקקיפער איז ווילליק אנצו־נעמען ארבעט ביי דער שטונדע. אינקאם טעקס פאפירן אויסגעפילט. טעלעפאָנירט 633 27.

א באי, 21 יאר אלט, זוכט ארבעט אין א קאנטרי סטאר. קאן רייטן פיר שפראכן. ענגליש, רוטענישן, פוליש און דייטש. זיך ווענדן אין 436 מעגנוס עווענוי.